

FEDERAL ALMANYA: 2,50 DM
FRANSA: 7.-FF
BELÇİKA: 50.-BF
HOLLANDA: 3.-G
İNGİLTERE: 70 Pence
DANİMARKA: 10.-KRN
İSVEÇ: 6.-KRH
AVUSTURYA: 20 S
İSVİÇRE: 2,5 Sfr

Türkiye Postası

Postvertriebsstück Gebühr bezahlt A1319D

23 September 1983

Nr.14

15 GÜNLÜK GAZETE

Adres: Donau Str.1

1000 Berlin 44

Tel.: 030/624 60 92

Varan 2

**Demirel'in
2. mektubu
“Hakaret, tehdit,
şantaj altındayız
ve dövülüyoruz”**

Geçtiğimiz günlerde AP Genel Başkanı Demirel'in Başlı ülkelere hitaben kaleme aldığı ikinci bir mektup açıklandı. Ayrıca Dışişleri eski Bakanı Çağlayangil'in Federal Almanya Dışişleri Bakanı Genscher'e yolladığı 25 Temmuz 1983 tarihli mektup ve kapatılan Büyük Türkiye Partisi'nin iki yöneticisi Gölhan'la Cindoruk'un Çanakkale'ye gönderildikten sonra ortaklaşa kaleme alarak Evren'e gönderdikleri mektup da açıklandı.

● Yazısı 3. Sayfada

**Federal Alman
işçi sınıfı
hareketlendi:
Hamburg'da işgal,**

1 Eylül'den beri siyasal tutuklular işkence ve ağır baskıya karşı açlık grevindeler

Diyarbakır Hapishanesi'ndeki direniş tüm baskı ve teröre rağmen sürüyor

● Tutuklu yakınlarını ziyaret etmelerine izin verilmeyen görüşmelerden 150 kadın askerler tarafından dışlandı

● Diyarbakır'da tutuklu avukat Ruşen Aslan'ın eşi “sizin yaptığınız işkencedir” dediği için çocuğuyla birlikte tutuklandı

Tüm baskı ve işkencelere rağmen açlık grevini ve direnişini sürdüren siyasal tutukluların hiçbirisi, devam etmekte olan mahkemelere gelmedi. Her türlü ağır baskıya rağmen, açlık grevi ve direnişin sürmesi karşısında, hapishane yönetimi direnişi kırabilmek amacıyla cezaevi koğuşlarındaki radyatörlerin vanalarını söktürdü, koğuşlardaki kaloriferleri yakıt olarak havalandırma pencerelerini ve mazgallarını kapattırdı.

● Yazısı 5. Sayfada

**F-16'ların
maliyeti
bir yıllık
devlet
bütçesine eşit**

Türkiye F-16 bombardıman uçaklarının yapımı için toplam 2,5 trilyon liralık harcama yapacak. ABD'nin General Dynamics adlı silah tekeliyle yapılan anlaşmaya göre, askeri uçakları üretecek olan fabrikanın yapımına 1983 yılı sonunda başlanacak.

5 Ekim'de uyarı grevi var

Hamburg'da toplu çıkış verilen işçiler tersaneyi işgal ederken, öteki tersane kentlilerdeki sınıf arkadaşları da dayanışma amaçlı işgal eylemlerine geçtiler. Roketlere karşı ise 5 Ekim'de 12'ye 5 kala DGB üyesi işçiler 5 dakika iş bırakarak hükümeti bir uyarı yönelttiler. Belçika'da süren genel grev dalgalı ise, işçi sınıflarında hareketlenmenin salt Federal Almanya ile sınırlı kalmadığını gösteriyor.

● Yazısı 6. ve 7. Sayfalarda

Batı Avrupa'da Cunta protesto edildi

12 Eylül'ün üçüncü yılında Federal Almanya'daki "merkezi" miting ve yürüyüşün yanı sıra Batı Avrupa'nın öteki ülkelerinde de etkili eylemler yapıldı. 10 Eylül'de Federal Almanya'nın Köln kentinde yapılan "Üçüncü Yılında Askeri Faşist Cunta'ya Protesto Yürüyüşü"ne 15 bine yakın ilerci, yurtseser, demokrat katıldı. Öte yanda, Türkiye'li sanatçılar, öğretmenler ve sendikacılar arasında anti-faşist aydınlar grubu, 12 Eylül günü Federal Almanya'nın başkenti Bonn'da ilginç bir protesto gösterisi düzenlediler.

Gazetemiz baskıya hazırlandığı sıraya kadar ulaşan haberlere göre İsveç, Norveç, Hollanda, Danimarka, Fransa, Belçika, Batı Berlin ve Yunistan'da da miting ve yürüyüşler düzenlendi. Protesto gösterilerine çok sayıda Türkiye'li ilercinin yanı sıra çeşitli ülkelerden ilerci ve demokratlar da katıldılar. Bazı ülkelerde Şili ve Türkiye'deki faşist cuntalar ortak olarak protesto edildi.

● Yazısı 15. ve 16. Sayfalarda

Öte yandan, "Türkiye Forumu" adıyla yapılan cöküşlü tekelilerin, büyük yabancı bankaların, silah tekelcilerinin temsilcilerinin, hükümet yetkilileri ve işbirlikçi tekelci tersaymenin temsilcilerinin katıldığı toplantıda, yabancı sermayeye "uygulanan ekonomi politikalarının seçimlerden sonra da değiştirilmeyeceği", "anlaşılmaz hükümetler", "düzeltilemez yasalara", "serbest bölgeler", "geniş ve uzun süreli politik istisnalar" ve "uzun süreli politik istisnalar" konularında garanti verildi.

● Yazısı 3. Sayfada

1961 Anayasası

Ahmet KARDAM

Ömrünün yıllar ve yıllar boyu sürmeyeceğini cuntanın kendisi de görüyor. İşte bu yüzden "Faşist diktatörlüğün yerine nasıl bir rejim?" sorusu her geçen gün biraz daha önem kazanıyor. Cuntaya karşı olmak ve onun devrilmesini istemek "Nasıl bir rejim?" sorusuna yanıtlayabilmek için yeterli değildir. Özellikle eylem birliği yönünde umut verici adımlar atmaya başlamış olan sol güçlerin sadece "neye karşı" olduklarını değil, "neden yana" olduklarını da açık-çekik belirttikleri ortak bir program oluşturmaya da yönelmeleri gerekiyor. Bu başlanmadıkça demokrasiye susanmış halk yığınları için ciddi bir umut haline gelmek mümkün değildir.

Sol güçler bu konuda da henüz işin çok başındadır. Ama 1961 Anayasası'nın demokratik temellerini savunma hedefini güçlendiren bazı görüşler, üzerinde şimdiden durulması gereken ciddi bir tehlikeyi haber veriyor. Bu tehlike, cunta karşısında oluşturmak zorunda olduğumuz ortak cephenin güdük kalması tehlikesidir.

Türkiye'nin son 20 yıl içinde sahne olduğu politik mücadelelerin temel etkilerinin birisi de bu Anayasa olmuştur. Bir yanda 1961 Anayasası'nın işçilere, emekçilere, bütün halka kazandırdığı demokratik hakları koruma, daha da genişletme savaşı. Öte yanda, gericiğin mecliste çöküşünü elde ederek bu Anayasa'yı yırtıp atma savaşı.

20 yıl süren bu savaşı ne yazık ki gericilik kazandı. Bu öyle bir zafer oldu ki, "Bu Anayasa'yla memleket idare edilemez" lafını ağzından düşürmeyen Demireli'yi ve onun Adalet Partisi'ni bile

yedi. Şimdi Demireli'nin de yakındığı gibi "Onsozünden geçici modellerine kadar militarizmi hukuki yapıya kavuşturan" 1982 Anayasası yürürlükte.

Bugün artık demokrasi güçlerinin 1960'lı ve 1970'li yıllardaki mevzilerinin çekilme zorunda kaldıkları yeni bir durum ortaya çıkmıştır. Bu mevziler geri alınmadır. Kaybedilen mevziler için savaşmadan daha ileri mevzilere varılmaz. Bu, öyle 10 bin, 20 bin, 100-200 bin kişinin değil milyonlarca ve milyonlarca işçinin, emekçinin desteği kazanılmadıkça başlanamaz. Güçler dengesinde demokrasi, ilerci güçlerden yana değişmesi, "güçlü" olmaktan sağlanamaz.

O nedenle diyorum ki, cuntanın ve onun 1982 Anayasası'nın karşısında 1961 Anayasası'nın demokratik temellerini "amasız-fakatsız", yığılca savunan bir demokrasi cephesi kurulmalıdır. Bu, en geniş güçleri birleştirebilecek aşırı temellerden birisidir. Eğer sol güçler bu bayrağı burjuva partilerin tekeline bırakmamayı başarsabırlırsa, demokrasi cephesinin çekim merkezi, onun kökleri olmayı da başarabilecek güçtedir.

Ama böyle bir hedef kimlerince endişeler yaratıyor. Bunun Türkiye işçi sınıfına ve emekçilerine gerçek kurtuluşu getirecek demokratik halk ittidarının kurulmasını, oradan sosyalizme geçişini engelleyeceği söyleniyor. Ve bu

gerekleyle, 1961 Anayasası'nın demokratik temellerini savunmayı bir yana bırakıp cuntanın karşısına ve halkın önüne "demokratik halk ittidar" hedefiyle, "sosyalizm" hedefiyle çıkmak isteniyor.

Türkiye halkının gerçek kurtuluşunun ancak sosyalizme ulaşacağı inanmış bir insanın, emekçilerin sosyalizme götürmek için üstüne dikilebilecek engeller konusunda gösterdiği titizliği ancak saygıyla duyulur. Ama gerçek de makrasiye, sosyalizme burjuva demokrasinin uğruğundadır ve temel demokratik haklar uğrunda mücadele edenlerin varlabileceği savunun bir düşüncesi hakkı görmek de mümkün değildir.

Milyonlarca işçi ve emekçi bugün sömürden ve ezilimden kurtulmak için burjuva demokrasisinin kazandırdığı özgürlüklerle yetinmeyi kendi demokratik ittidarlarını kurmak için hareketle geçmeye hazır mıdır? Böyle bir durum var mıdır ki, en temel burjuva demokratik hakları ve özgürlükleri tekrar kazanma hedefi önleri ileri adım atılmaktan alakoyusun, ya da onları oyarlama tehlikesi yaratsın, Demireli'lerin peşine takın?

1961 Anayasası'nın demokratik temellerini savunmak mı meydana Demireli'leri bırakmaktır, yoksa gerici tekelciler birikte 1961 Anayasası'na karşı cephe alıp halkın karşısına "demokratik halk ittidar" ve "sosyalizm" hedefleriyle çıkmaya kalkışmak mı?

"Faşizm ittidar olmuştur, tercil faşizmle sosyalizm arasında değil, faşizmle burjuva demokrasisi arasındadır." Böyle bir tercil sosyalizme giden yolu kapamayı, tersine açarak, Türkiye'nin emekçileriyle dolu değil mi?

Yeni baskı ve devlet terörü yasaları hazır Bütün illerde yarı-askeri silahlı birlikler kurulacak

● Danışma Meclisi'nde görüşülecek tasarı yasalasıra NATO Komutanı olmakla övünen General'in başına getirildiği Milli Güvenlik Kurulu Genel Sekreteri'nde ABD Gizli İstihbarat Örgütü CIA ajanları çalıştırılacak. ● Yazısı 4. Sayfada

6 Kasım seçimleri Meclis'e kimleri sokacak?

MDP ve ANAP, 400'lerden toplam 800 milletvekili aday bildirimsi bulunuyor. Bu 800 adaydan 174'ünü "İşadamları ve sanayici" diye adlandırılan tekelciler ve büyük sermaye sahipleri oluşturuyor.

● Yazısı 13. Sayfada

Toprak Reformu'nun adı bilé yasadın çıkarıldı

Danışma Meclisi (DM) Tamm Komisyonu'nda görüşülerek son şeklini alan "Tarım ve Toprak Reformu" yasa tasarılarının adı bilé değiştirildi ve içeriğine uygun olarak tasarıya "Tarım Reformu" adı verildi.

● Yazısı 11. Sayfada

NATO eski generallerinden
Nino Pasti ile söyleşi
10. sayfa

Şili KP'nden J. Gonzales'le
söyleşi
9. sayfa

Emrediyorum, sev benli
Yücel Feyzioğlu'nun
röportajı
12-13. sayfalarda

ONBEŞ GÜNDE TÜRKİYE

6 Eylül

● Seçimlere katılmasına izin verilmeden SODEP ve DYP Genel Başkanları Cezmi Kartay ve Yıldırım Avcı, her iki partinin önde gelen yöneticilerinin de katıldığı bir toplantı düzenlediler. Toplantı sonunda yapılan ortak açıklamada, özet olarak "yurt genelinde sağlıklı ve yasal olarak örgütlü bulunan partilerimiz için seçime katılma hakkı kabul edilmiştir. Bu durumda ortak sorunlar doğmuştur" denildi.

● Cuntanın beş üyesinden birisi olan MGK üyesi ve Deniz Kuvvetleri Komutanı Oramiral Nejat Tümer, SODEP ve DYP'nin mahalli seçimlere de katılmasını içeren bir yasa tasarısı hazırlayarak Danışma Meclisi'ne verdi. Tasarı yasalaşmazı takdirde, MDP, ANAP ve HP'den başka hiç bir parti mahalli seçimlere de katılamayacak.

7 Eylül

● Buzdolabı ve çamaşır makinelerine yapılan yeni zamlarla zam furusu sürdü. Son yapılan zamlarla buzdolapları nın fiyatları 5 ile 7 bin ve çamaşır makinelerinin fiyatları da 5 bin 500 ile 7 bin 500 lira arasında arttırıldı. Buna göre, 14,5 ayak bir buzdolabının fiyatı 97 bin

200 ve çamaşır makinesinin fiyatı da 89 bin 500 liraya yükseldi.

● MGK üyesi ve Deniz Kuvvetleri Komutanı Nejat Tümer'in, MDP, ANAP ve HP'nin dışındaki partileri mahalli seçimlere de sokmak amacıyla Danışma Meclisi'ne verdiği yasa tasarısına, SODEP ve DYP karşı çıktı. SODEP Genel Başkanı Cezmi Kartay, konuyla ilgili olarak "Amaç, SODEP'in yerel seçimlere katılmasını önlemektir" derken, DYP Genel Başkanı Avcı, "Mahalli idareler seçimlerine gölge düşürebilecek teşebbüslerden sakınılmasında yarar vardır" biçiminde konuştu.

8 Eylül

● Türk-İş Genel Başkanı Şevket Yılmaz bir açıklama yaparak, "enflasyon oranının işçi ücretlerindeki artışın çok önünde seyrettiğini" söyledi ve "1983 yılı için Başkanlık'tan işçi ücretlerine yüzde 10 ek zam isteyeceklerini" belirtti. Türk-İş açıklamasında, istenilen yüzde 10'luk ek ücret zammının mutlak masraflarındaki artışı bile karşılayamayacağı belirtildi.

9 Eylül

● ABD patentli "emperyalist trafik" yeniden hızlanmaya başladı. İlk olarak,

ABD'nin eski Dışişleri Bakanı Haig Türkiye'ye geldi. ABD ve Türkiyeyi işadamlarının birlikte düzenledikleri toplantı ve Türkiye'de yapılması kararlaştırılan uçak için Ankara'ya gelen Haig, Kenan Evren'le de bir görüşme yapacak.

10 Eylül

● Milli Güvenlik Konseyi, 1.200'ü üç partiden ve geri kalan 487 bağımsız milletvekili adaylarını incelemeye başladı. Kimlerin milletvekili adayı olup olmayacağını belirlemek amacıyla yapılan inceleme 21 Eylül'de son bulacak ve kimlerin veto edileceği açıklanacak. Bilindiği gibi, milletvekili adayları MGK'nin incelemesinden önce, Emniyet Genel Müdürlüğü'nde kurulan "özel" bir komisyon tarafından tek tek incelenerek sonuç MGK'ne sunulmuştu.

11 Eylül

● ABD'li ve Türkiyeyi işadamları tarafından ortaklaşa düzenlenen "Türkiye Forumu" adlı toplantı İstanbul'da başladı. Toplantıda hükümet yetkilileri ve işadamları Türkiye'ye gelen 200 dolayındaki ABD'li başkacı ve işadamları Türkiye'de izlenen ekonomi politikalarını seçimlerden sonra da değişimeceği konusunda güvence verdiler ve onları Türki-

ye'de yatırım yapmaya ve borç vermeye ikna etmeye çalışılar.

12 Eylül

● Yabancı ve yerli işadamları tarafından düzenlenen toplantıya katılmak amacıyla Türkiye'ye gelen OECD Konsorsiyumu Başkanı Rolf Geberth, "uygulanen ekonomi politikalar değişmişse, seçimlerden sonra Türkiye'ye yabancı sermaye gelir" dedi.

13 Eylül

● Enflasyonun yüzde 20 yerine, yüzde 30 dolaylarında gerçekleşmesi üzerine başlayan "işçi ücretlerine ek zam istemi" ile ilgili tartışmalar sürerken, Yüksek Hukuk Kurulu Başkanı Naci Varlık bir açıklamaya yaparak "ücretlere bu yıl için ek zam yapılmasının söz konusu olmadığını" söyledi.

14 Eylül

● İstanbul Sikiyönetim Mahkemesi, Milliyet Gazetesi yazarlarından Metin Toker ile gazetenin Yazışları Müdürü Doğan Heper'i üçer ay hapis cezasına mahkum etti. Mahkumiyet kararı, Metin Toker'in 14 Ağustos tarihinde yazdığı "Uygulanırsa Mutlakla Mutlu Sonla Bitecek Bir Senaryo" başlıklı yazısından

ŞU BİZİM TÜRKİYE

Ne o, bir korkunuz mu var?

Cuntanın Danışma Meclisi üyeleri, kendilerine yaşam boyu dokunulmazlık tanınmasını istiyorlar. Böyle bir yasa önerisi, hiç beklenmezken, birdenbire Danışma Meclisi gündemine sokuldu. Yasa önerisinde Milli Güvenlik Konseyi üyelerinin tüm haklarından Danışma Meclisi üyelerinin de yararlanılmasını ve tümü için yaşam boyu dokunulmazlık isteniyor.

TÜSTA

İşi olmayan it sular

İstanbul'da "Tily" estetik ameliyatı yapıldı. 8 aylık Dobermann cinsi bir köpek olan Tily, böylece sahibinin isteği üzerine güzelleştirilmiş oldu. Köpek Tily'e ameliyatı, sahibinin dostu olan bir estetik cerrahı yaptı. Cerrahin dostluk nedeniyle para almadığı bu ameliyat, bu yüzden 200-300 bin lira yerine sadece 35 bin liraya çıktı.

Tily'e daha önce de kulaklarını sıvırlı-mek işi ameliyatı yapılmış ancak bu ameliyat başarısız kaldığından Tily'nin kulagi

...tümü için yaşam boyu dokunulmazlık istiyorlar.

Danışma Meclisi üyelerinin birden telaşa düşmelerinin bir nedeni olmalı. İşler galiba son günlerde kötü gidiyor. Bir korkular mı belirdi nedir?

İki "doktor" yanyana dayanabilir misin?

İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nin cunta başı Evren'e "hukuk profesörü" ünvanı vermesinden sonra, Türkiye'ye gelen Pakistan diktatörü Ziya-ül Hak'a da Ankara Üniversitesi "felsefe doktora" ünvanı verdi.

İçtikleri su aynı gemicijip birbirlerini "kardeşim" diye hitap eden iki kanlı diktatör "teba"ların kendilerini sundukları bu ünvanlardan pek memnun görünmüyorlar.

12 saat bekle, doktora 3 dakika görün

Türkiye'de bazı ameliyathalr için 3 veya 4 yıl sonrasında gün verilirken, özellikle Üniversite hastanelerinin ağır hastalıkları bölümlerinin önünde ki kuyruklar artık gece yarısından başlıyor.

Gece saat tam 12'de kliniklerin kapı önlerinde ertesi gün muayene sırası alabilmek için bekleyen kişilere rastlanıyor. Evleri uzaklarda olanlar ise az 600-700 lira oda parası vermeyi göze alıp yakın oterlerde kalıyorlar. Bu kadar beklemenin sonucunda ise, en uzun muayene ancak 3-4 dakika sürebiliyor.

Avanta kokusu geliyor

Hava Kuvvetleri için F-16 uçaklarının seçilmesi Hava Kuvvetleri'nin eski paşalarında bayram sevinci yarattı. Örneğin kerameti kendinden menkul "İlerici", cunta paşalarından Muhsin Batur, "Çocuğum oldu gibi geliyor bana" diyor.

Şimdi bunlar unlanırlı elyap eleklrini asmış ekleleri birer kemur oldukları halde bu sevinç niye?...Yoksa kılıhanbeyi ağzıyla "Bir avantadan lavanta vaziyetleri filan mı var acaba?"

MDP paşası Turgut Sunalp ile TRT paşası Macit Akman
ANKARA'DA SON TANGO

Perhiz, lahana turşusu ve siyaset

Kapatılan, Demirel destekli Büyük Türkiye Partisi'nin kurucu üyeleri arasında yer alan 10 Danışma Meclisi üyesine cunta siyaset yapma izni vermedi. Bu üyelerin özel müracaatlarını inceleyen generaller basvurularının uygun bulunmadığını bildirdiler. Siyaset yapma

izni verilmeyen bu kişiler halen Danışma Meclisi üyesi bulunuyorlar. "Bu ne perhiz, bu ne lahana turşusu" diyenlere generaller herhalde şu cevabı veriyorlar: "Biz siyaset yapmayı yasakladık. Danışma Meclisi zaten siyaset yapmıyor ki. Onun işi davul düdüğüne hünk diyecilik..."

Kibariye'ye yanıt: Eksişğin yok fazlasın bile var anam!

Adayımız Kibariye

Bir süre önce "MDP'ye girecek misiniz?" sorusunu "O da ne anam" diye cevaplandırılan Kibariye son günlerde biriken siyasetle ilgili MDP Başkanı Sunalp'ın doğum günü şenliklerine katılan Kibariye, bir gazetecinin "Teklif edilirse milletvekili olur musunuz?" sorusunu bu defa "Neyim eksik anam?" diye cevaplandırdı.

Kibariye ile gazetecisi arasındaki konuşma aynen şöyle:

—MDP'ye katılacak mısınız diye sorulduğunda "O ne anam" demistiniz. Siyasi görüşlerinizde bir değişiklik mi oldu efendim?
—Evet anam.
—Ne oldu efendim?
—Turgut bey bana horoz taktı.
—Ne takti efendim?
—Horoz işaret. "Atın" dediler.
—Milletvekilliği teklif edilse aday da olur musunuz?
—Neyim eksik anam?

Neyi eksik olsun ki Kibariye. Eksişğin yok fazlasıyla bile var. MDP'nin bunca kart horozu arasında bari taffi seçen diğlenir.

hiyat başmış kalfalıklı kadından Tily'nin kulazı düsmüş ve ikinci bir ameliyat gerekmişti.

Sabah kalktınsında 1 kilo süit için, 5 yumurta "alan" ve günde toplam 1.5 kilo et yiyei köpeğin aylık masrafı ayda 50 bin lira.

Ne yapalım, "Tily" olarak doğsaydın!

Babası 500 bin lira tutan masrafı ödeyemeyince 6 yaşındaki küçük Latif, babasının elindeki fakirlik ilmuhabirine rağmen hastanede rehin kaldı. Hacettepe hastanesi yanık bölümünde tedavi edilen Latif'i rehinden kurtarmak için, babası şimdilik kapı dolayış eş dostları para topluyor. Latif estek ameliyatı ettirilen ve ayda 50 bin lira masrafı olan köpek Tily'i tanısaydı, yeminde olmak ister miydi acaba?

Eğitim seferberliği

Türkiye'de okulların açılacağı şu günlerde bir kurşun kalem 35 liradan satılırken en ucuz okul önüğüünün fiyatı Mahmutpaşa'da 1250-1500 lira arasında değişiyor. 100 liradan aşığı defter yok, okul kitaplarının yarısına yaklaşılmıyor. Kabataslak bir hesaba göre, ilkokula yeni başlayan bir küçüğü okul başlama masrafı en az beş bin lira. Bu da eğitim seferberliğinin bir başka yüzü.

Anlat paşa, anlat!..

MDP Genel Başkanı, paşa eskisi Sunalp seçim kampanyasında Okumus Holding tarafından armağan (!) edilmiş 15 milyon liralık Mercedes'le dolanıyor.

MDP'nin Bursa'da liste başı Ali Osman Sönmez'in serveti tam 6 milyar lira.

MDP seçim kampanyasında bir reklam şirketinde 40 milyon lira ödeyecek... ve Turgut Sunalp demec verdi: "Biz fukaramız da partisiziz."

Her şeye birinci

Resmi açıklamaya göre Türkiye'de işsizlik yüzde 20. Yani Avrupa'da birinci.

Resmi açıklamaya göre Türkiye'de kira artışları yüzde 388. Yani Avrupa'da birinci.

Resmi açıklamaya göre enflasyon oranı (pahalılık) yüzde 30. Yani Avrupa'da birinci.

Bir de iftira edelerci cuntaya. İşte üç yılda Türkiye Avrupa'nın düzeyine getirdi de geçirdi bile...

15 Eylül

● Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Savcılığı, SODEP'in veto edilen eski Genel Başkanı Erdal İnönü hakkında kovuşturma açtı. Erdal İnönü'nün vetoları karşı yaptığı açıklama nedeniyle üç aydan aşığı olmamak üzere hapisle cezalandırılması isteniyor.

16 Eylül

● Otomobil lastiği ve hali fiyatlarının artırılmasıyla cun fırsatı sürdürüldü. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından yapılan açıklamaya göre, otomobil lastiğinin fiyatları yüzde 9 oranında artırıldı. Böylece, yılaşısından bu yana lastik fiyatlarındaki artış yüzde 27'yi buldu. Ayrıca, hali fiyatları da yüzde 8 ile yüzde 12 arasında artırıldı.

17 Eylül

● Uçak Servisi Anonim Şirketi'nin gazete ilanıyla 545 kişiyi imtihanla işe alacağını duyurması üzerine, Yeşilköy hava limanında on bin kişi toplandı. Kala-balıkatan terminal binasının çalıışamaz hale gelmesi ve trağfiden durması nedeniyle ilgililer imtihanı eritemek zorunda kaldı.

Türkiye Postası

Türkiye Postası 15 günde bir Cuma günleri çıkar. Heringsberg: Vereinigung für Völker Verständigung und Solidarität, 1000 Berlin 44, Donaustr. 1. Verantwortlicher Redakteur: Mehmet Aksoy Zentralredaktion und Anschritt aller Anzeigen: 1000 Berlin 44, Donaustr. 1, Tel: 624 60 92 Herstellung: Eigenvertrieb Druck: Henke Rotienhoff, 1 Berlin 48, Sanitätsr. 49, Banka Hesabı: Vereinigung für Völkerverständigung und Solidarität, Postcheckkonto 461432-100, BLZ 100 100 10 Post-scheckkonto Berlin-West Abone Kuşulları: F. Almanya ve BatıBerlin'de 6 aylık (17,50 DM) 30.-DM, 1 yıllık (24 sayı) 60.-DM Temsilcilikler: Fransa: Paris, Tel: 01-258 26 90, F. Almanya: Frankfurt, Tel: 0611-68 41 98, Belçika: Brüksel, B.P.83 Holland: Amsterdam, Tel: 020-942323 İngiltere: Londra, Tel: 01-801 7046, Danimarka: Kopenhag, Tel: 01-707 506 İsveç: Stockholm, Tel: 08-367 576

Türkiye'nin Avrupa Konseyi'nden ihracı istendi

Cunta'nın 12 Eylül sonrası katıldığı çeşitli yığın örgütlerinin temsilcileri 18 Eylül tarihli ortak bir mektupla Avrupa Konseyi Asamblesi üyelerine başvurarak, Türkiye'nin Konsey üyeliğine son verilmesini istedikler, 26 imzalı mektupla "Türkiye'deki gelişmelerin Evren yönetiminin ıddia ettiği gibi demokrasiden yana değil, tam tersine daha da gerici yönde olduğu açıkça sergilenmiş olması ve Konsey'in temel ilkelere ters düşen gerici, anti-demokratik, baskıcı Cunta rejiminin iktidarda olması" nedeniyle Türkiye'nin Konsey üyeliğine son verilmesini gerektiği belirtili.

Mektubun altındaki imzalar şu isimlerden oluşuyor:

Feridun Aksın (gazeteci), Turhan Ata (DİSK Yürütme Kurulu üyesi) Ekrem Aydın (DİSK Yürütme Kurulu üyesi), Cahit Bayraktar (Bank-Sen Ankara Bölge Başkanı), Nafiz Bostancı (Genel-İş Marmara Bölge Başkanı), Mehmet Boz (İGD Merkez Yürütme Kurulu üyesi), Enis Coşkun (Barış Derneği Genel Sekreteri), Yücel Çubukçu (Bank-Sen Genel Sekreteri), Kemal Daysal (DİSK Yürütme Kurulu üyesi), Metin Denizmen (Bank-Sen Genel Başkanı), Bahiyar Erkul (Maden-İş Yürütme Kurulu üyesi), Ahmet Erol (İş Müfettişleri Derneği Genel Başkanı), İlhan Geçit (Bank-Sen Yürütme Kurulu üyesi), Mehmet Karcak (Maden-İş Genel Başkanı), Cemal Kural (Barış Derneği Yürütme Kurulu üyesi), Cevdet Kocaman (Köy-Koop İkinci Başkanı), Eşref Okumuş (Pekim-İş Sendikası Yürütme Kurulu üyesi), Beria Önger (İKD Genel Başkanı), Recep Ördüseven (Bank-Sen Yürütme Kurulu üyesi), A. Sağner (Bank-Sen Yürütme Kurulu üyesi), Ahmet Sükkü (İGD Genel Başkanı), Alaattin Taş (İGD Genel Sekreteri), Murat Tokmak (Maden-İş Yürütme Kurulu üyesi), Enver Türkölüz (Bank-Sen

Çanakkale'den Balmumcu Hapishanesine götürülen Demirel, "Evrenizim faşizmin 1983 modelidir" dedi

Demirel'in 2. mektubu: "Hakaret, tehdit, şantaj altındayız ve dövülüyoruz"

- **Çağlayangil: Demokrasi Türkiye'de askıya alınca dostlarımız "ne oluyor" diyecekleri yerde "iyi oluyor" derlerse bunu tasvip etmenin imkanı yoktur**
- **Gölhan ve Cindoruk: Devletler geriye işleyen yasa çıkaramazlar. İşlendiği gün suç olmayan hiçbir fiilden ötürü kişiler suçlanamaz, yargılanamaz ve tutuklanamaz**

Geçtiğimiz günlerde Adalet partisi Genel Başkanı Süleyman Demirel'in Batılı ülkelerle hitaben kaleme aldığı ikinci bir mektup açıklandı. Ayrıca Dişçileri eski Bakanı AP'li İhsan Sabri Çağlayangil'in Federal Almanya Dişçileri Bakanı Genschel'e yolladığı 25 Temmuz 1983 tarihli mektup ve kapatılan Büyük Türkiye Partisi'nin ilk yöneticisi Mehmet Gölhan'la Hüsamettin Cindoruk'un Çanakkale'ye gönderdikten sonra ortaklaşa kaleme alarak Kemal Evren'e gönderdikleri mektup da açıklandı.

31 Mayıs günü Çanakkale'de eski bir radar üssüne kapatılan AP'li ve CHP'li 16 liderin geçen sayımda geniş bir özeti yayınladığımız ilk mektuplarını yazmalarından sonra Çanakkale'den alınarak İstanbul'da Balmumcu Askeri Cezaevi'ne konuldukları ve orada tehdit edildikleri, hakarete uğradıkları ve hatta dövüldükleri bildiriliyor.

Demirel'in mektubu

Demirel, "Evrenizim" olarak adlandırıldığı bugünkü cunta rejimini "faşizmin 1983 modeli" olarak tanımladığı mektubunda, seçimlere katılmaması için verilmiş her üç partinin liderini de suç bir

birer lider yaratılmıştır. Bu binanın üç odasında oturup üç yıla yakın ayrı yönetimi beraberce cuntaanın emrinde sürdüler bir anda üç ayrı fikri temsil eden birer parti kurmuşlardır. Bu bir operettir. Rol tezviyatını Cunta yapmıştır. Şimdi sahneye konulmaktadır. Müzik bandoları, dekor kışladır. Akseus süngüdür. Bunun adı düpedüz demokrasi sahtekarlığıdır. Evrenizim faşizmin 1983 modelini gerçekleştirebilir. Bu yönetimde devletten temeli yoktur. Parti bir araçtır ve ordunun emrindedir. Türk halkı bu düşüncüyü kavradığı için generallerin kurduğunu MDP'ye 5. Ordu adını takmıştır, çünkü Türk Silahlı Kuvvetleri bugüne kadar 4 ordundan kuruluydu. Bir kıldır partisi, bir de muhalefet partisi vardır. Bir tane de yedek partisi. Sımdaki Cunta tespit ettiği adayları üç parti arasında taksim etme işini yapıyor. Engüldür militarist, kirakal, salık ve korkak bürokrat, asker, eski şıvayıcı, gazeteci yeni meclise aday gösterilip milletvekili yaptıkları. 6 Kasım'da kim kazarsa kazansın militarizm iktidara gelecektir. Avrupa'nın en güçlü NATO ordusu, ilkesini ıslah olamayın bir barış anlayışıyla milletin ve müteffekillerine onaylatmak işiyor. Cunta böyle bir seçimden bile korkuyor. Tutuklayıyor, yasaklıyor, 16 politikacıyı rehin alıyor, yargılıyor, dövüyor. Bahanesi komünizm tehlikesidir. Bu him, sımdı ifira, tehdit, hakarete ve şantaj silahlarını kullanıyor. Batı dünyası sunda da Türkler kamırdır. Hem istikrar, hem demokrasi için kavga verilecektir. Türkler 1920'lerde tek başlarına istikallerini sağladılar. Şimdi de böyle olacak."

Çağlayangil'in mektubu

Dişçileri eski Bakanı AP'li İhsan Sabri Çağlayangil'in Çanakkale'de tutukluken 25 Temmuz tarihinde Federal Almanya Dişçileri Bakanı Genschel'e gönderdiği mektupta, "Eski Demirel'in geriye kendisini Türkiye'yi zıyanet ettiği iktidara Genschel'e söyledikleri hatırlatılmalıdır. Genschel'e şöyle demektedir: '1980'ler Türkiye'sinde ordu ist. yönetiminin sınırlar arasında iş-

midahalelere yer verilebileceğine hiç bir zaman inanmamışızdır. Buna rağmen Türk Ordusu'nun manevi şahsiyetinin zedelenmesi gerektiğini ve nihayet olayın defacto bir durum olduğuna nazan itibare alarak ve demokrasiye geçilebileceğini düşünerek 12 Eylül karşısında bir tavır takınmaya, bir askeri idarenin işlerini zorlaştırmaya azami ilna gösterdik."

Mektupta daha sonra Federal Almanya'dan, ve öteki Batılı ülkelerden Türkiye'ye karşı "kendü felsefelerine ve siyasi çıkarlarına yakışan tavır alınmaları" istediklerini ve beklediklerini belirten Çağlayangil, sözlerini şöyle sürdürüyordu: "Ama, Türkiye bizim yanımda olsun da rejimi ne olursa olsun diyenler, askeri idareyi teşci ve daha teşvik etmekten kendilerini alamazlar. Bağın varlan ne-ticede bu davranışları büyük payı vardır. Demokrasi Türkiye'de askıya alınca dostlarımız "ne oluyor?" diyecekleri yerde "iyi oluyor" derlerse bunu tasvip etmenin imkanı yoktur. Bugün Türkiye'nin demokrasise geçeceği bir aldatmadır. Türkiye güdümlü bir idareye sürüklennmiştir. Seçim yine olacak, Meclis yine olacak, par-

tiler yine olacak, ama halkın istediği gibi değil, diktatörün dediği gibi olacaktır."

Gölhan ve Cindoruk

Büyük Türkiye Partisi'nin kapatılması birlikte AP'li ve CHP'li politikacılarla birlikte Çanakkale'ye gönderilen Mehmet Gölhan ve Hüsamettin Cindoruk ise "Mili Güvenlik Konseyi Sayın Başkanı'na" diye başlayarak Kenan Evren'e gönderdikleri mektupta Cunta'yı kendi yaptığı 1982 Anayasa'ı niğne-mekle ve hukuk dışı davranımla suç-layarak öztele şöyle demektedirler:

"İnandık ki, biz yasalara uydukça ve hakkimizle görevli ve yetkili yargı organ-larına onanmış hüküm bulmadıkça Anayasa'da yazılı hak ve görevlerimizi yerine getirebileceğiz, bir siyasi parti kura-bileceğiz.

"Anayasa MGK'ya Anayasa'da yazılı siyaslet, seçme ve seçilme yasalarını artırma ve değiştirme yetkisi tanımıştır. Maddeden anayasa da yer alması aksine bir karar almakta MGK'yı men etmiştir. O kadar ki, MGK geçici 4. maddedeği ya-sakları da değiştirecek, kaldıracak."

ÖYA BAYDAR Yorum

Hayali söyleşiler

— ŞÖYLE bir uğramadım, özel olarak geldim CHP'li eski dostum. "Biz demisik, bak dediklerimiz çıktı" demeye de gelmedim. Lafı uzatmayayım, "Faşizme karşı birlikte yürüyeleceğimizi uzun bir yol var. Eski güvensizlikleri, yanlışları bir yana atalım, geç bu yolu birlikte yürüyalım" demeye geldim. Çok eski dedi, üç dört yıl önce "gölyurum" diyen tehlikeli gösterip demokrasi güçlerinin cephesinden söz ettirmişti "Halkı cephelele bildürmüyor" diyenler hatırlayalım. Kim haklı çıktı? O gün birlikte yürümeye baş-layabilsedik, bugün faşizm belası üstümüze çökenlenmezdi. Dar-bonun herman ardından, ulusal demokratik güçlerin birliğini sağ-layabilsedik, safımızda yeralan, cuntaya ilk karşıt bileceği, 1980'ler Türkiye'sinde ordu ist. yönetiminin sınırlar arasında iş-

Emperyalist tckellcrle, cökuluslu silah tckellcrle ile Cunta arasindaki uğursuz anlasmlar son haffaltarda olagandayi bir yęunuluk kazandı. Bir yandan yıllardır süren pazarlık bitti ve Türk Hava Kuvvetleri için F-16 savay uğadı ęzerinde anlasmaya varıldı. Aynı g¼nlcrde İstanbul'da toplanan "T¼rkiye Forumu" adlı g¼r¼şmeler başladı ve cökuluslu tekel, yabancı banka ve büyük silah tckellcrlerinin önde gelen temsilcileri, C¼nta hükümetinin bakanları, temsilcileri ve T¼rkiye tckelci sermayesinin kodamanları ile ortak yatırımlar, T¼rkiye'ye yabancı sermaye akışını hızlandırması ve T¼rkiye'ye açılacak krediler üstüne üç gün pazarlık ettiler.

Yerli (!) savay uğadı

Türk Hava Kuvvetleri'nde general hat-ta kuvvet komutanı r¼besinde paşalara yağılı r¼şvetlerin aktarıldığı, T¼rkiye başlin bir yıllık tutarını bulan (2,5 trilyon lira) savay uğadı anlasması ABD'de ünl¼ Northrop ile General Dynamics silah tckellcrinin bir pazarlama savay haline geçti. Yıllar öncesinin Hava Kuvvetleri Komutanı ve şimdi MDP'nin liste başı milletvekili adayi Emin Alpkaya'da general İhsan G¼ksaran'a kadar bir dizi kodamanın şu yada bu silah tckeli tara-fından satın alınması sonucu arap saçı-na d¼nen uçak pazarlığında varılan anlas-maya göre T¼rkiye'de bir uçak fabrika-sı kurulacak. Askieri savay uçak üretcek olan bu fabrikanın yapımına 1983 sonuna da başlanacak. General Dynamics silah tckeli 160 uğaktan 15'ini "hazır" olarak Türk Hava Kuvvetleri'ne teslim edecek. Geri kalan 145 uçak ise kurulacak fabri-ka'da "yerli mal" olarak üretilecek.

T¼rkiye'nin ABD ve NATO planları çerçevesinde Ortadoğ'da üslenmesi is-

bunda, sekire katılmasına izin veril-miş her üç partinin liderini de ağır bir dille suçladıkları ve Ana Vatan Partisi'ni "fig¼ran partii liberal Turgut Özal" diye tanımladıkları sonra sözlerini özetle şöyle sürdür¼yor:

"Başbakanlık binasının üç odasından

sıradaki G¼ncel'le söyledikleri hatırlatı-larak özetle özetle denedikleri

"Başta Ekscclans Demirel olmak ęzer-e ben ve mensup olduğumuz siyasi partinin y¼neticileri tckeli demokrasilerde hangi sebep ve gerekçeyle olursa olsun askeri

Silahlanma ve yabancı sermaye gene g¼ndemde

F-16'ların maliyeti bir yıllık devlet bütçesine eşit

T¼rkiye F-16 bombardıman uçak-larının yapımı için, toplam 2,5 trilyon liralık harcama yapacak. Öte yandan, cökuluslu tckellcrin temsilcileriyle yapılan bir toplantıda, yabancı sermayeye "seçimlerden sonra da politik istikrarın korunma-casına" ilişkin g¼vence verildi.

tenen uğursuz g¼revlerde önemli bir işlev taşıyan modern F-16'lar tckeli basın-da "bayram sevinci" yarattı.

T¼rkiye Postası'nın geçmiş sayılarında işaret ettiği gibi "savay uğadı fabrikası" ile bir yandan ulusal servetin cök önemli bir bölümünü silahlanmaya, militarisit harcamaları aktarıncı, uluslararası silah tckellcrle de yağı bir pazarın kapısı-na daha da aralamış oluyolar.

Uçak pazarlığının mali portresi

Edinilen bilgileri göre, "asrın uçak alışveriş"i gibi parlak niteliklerde tckeli-re çıkarılan uçak pazarlığının mali por-tresi 2,5 trilyon lirayı buluyor. T¼rkiye bu amaçla 10 milyar dolarlık bir harcama yapmak zorunda. Bu işe bir yıllık T¼rkiye bütçesinin (yani devletin bir yıllık gelir-lerinin) tamamını oluşturuş. On yıllık bir süre içinde ödemesi öęör¼len bu boryüzünde T¼rkiye bütçesinin yüzde 10'u ayrılıyor, 2,5 trilyon tutan harcama-ların 2 milyar 720 trilyon tutan (Türk parasıyla 680 milyar lira) 160 uğağın ciplak maliyetine gidecek. Geri kalan 1 trilyon 820 milyar lira ise F-savay Uçak Fabrikası" için kullanılacak.

Öte yandan İstanbul'da aynı g¼nlcrde bir başka önemli pazarlık toplantısı yapıldı. "T¼rkiye Forumu" adlı toplantıda, cökuluslu tckellcrin temsilcileri T¼rkiye

cökuluslu tckellcrin temsilcileri T¼rkiye'ye yabancı sermayenin g¼rebilmesi ve T¼rkiye'li işadamlarıyla ortak yatırımlara girişebilmesi için, hükümet yetkililerinden g¼vence istedi. Hükümet adina toplantıya katılan Devlet Bakanı Sermet Refik Paşin, "ęutulanan ekonomik politika-sının seçimlerden sonra da değiştirilme-yeciğini" söyleyerek, cökuluslu tckelle-rinin temsilcilerine yabancı sermaye karşı-sında "anlaşışlı hükümetler", yabancı sermayenin istediği "düztelliliş yasalar" "serbest bölgeler", "geniş ve ucuz işg¼l" ve uzun süreli "politik istikrar" konula-rında g¼vence verdi.

Toplantıya OECD, Dünya Bankası, ABD eski dışişleri Bakanı Haig'in yanı-sıra, Bank of America, Bankers Trust, Banque de Paris, Barclays Bank, Chase Bank, Credit Suisse, Daimler-Benz, DuPont Chemical, First National Bank, General Food, Holiday Inns, Irving Trust, MAN, Marubeni, Mitsubishi, Mobil, Morgan Trust, RCA, Reynolds, Rolls Royce, Sears, 3M, Unilever, Uniroyal, Volvo, Westinghouse, gibi 200 dolayında cök-uluslu tckeli ve yabancı banka temsilcisi katıldı.

Hükümetin Devlet Bakanı Paşin baş-banlığında bir gr¼pla temsil edildiği toplantıya T¼rkiye'li tckeli sermayenin temsilcileri ve 200 dolayındaki yabancı banka ve tckelin yanı sıra, dünyanın önde gelen büyük silah tckellcrle de katıldı. Bunlar arasında, De Havilland, General Dynamics, General Motors, McDonnell Douglas, NCR/Nortrop ve Lockheed gi-bi en büyük silah tckellcrleri yer aldı.

- BİR kaç kez daha konuşmuştuk seninle MSP'li dostum. Sen ki, bunca yıl yazı yazmaya çalışan benden daha açık, daha kes-tirme dile getiriyorsun gerekleri: "Amerikan bastırıldık zulüm artıyor!" Amerikan'ı ve zulmü istemiyorsun. Cuntanın "Amerikan" ve "zulüm" demek olduğunu biliyorsun. Biliyoruz aramızda ayrılıklar var. Biliyoruz dünyaya başka açılardan bakıyoruz. Ama bugün için ęzerinde birleştirdiğimiz öyle bir nokta var ki, ayrılıkların tümünü bu noktayı aşana kadar unutmak zorundayız. Cuntaya, faşizme karşış. Onu ve arındaki güçleri düztellendirmiş biliyoruz. Gel bu noktayı, bu engeli birlikte aşmaya, düşmanı birlikte yenmeye çalışalım. Kaybedeceğimiz hiç bir şey yok, kazanacağımız çok şey var. Her birimizin kendi yollarımıza devam etmemizin olmazsa olmaz şartı, faşizmin ve arındaki emperyalist desteğin yıkılmasıyla, kendi yollarımıza açmak için bile, bu düşmana, bu en-gelc karşı birlikte savaşmaktan başka çaremiş yok.

- SANA gelmek- ne yalan söylemiş! epeyce güç oldu AP'li arkadaş. Bir ayayım ileri giderken bir ayayım geri gitti. Ama gelmesey-dim, anlatmaya, konuşmaya çalışmasaydım faşizmin yıkılmasını ciddiye almayan, sol saplantılar ve lafazanlık ¼r¼na tarih ve T¼rkiye halkı önünde görevini yerine getirmeyen bir olurudum. Üç yıl önce, cuntayı alkışladığın, kurtuluş cuntada gör¼d¼şün g¼nlcri hatırla. Demirel'lerin, İlicaç'ların, daha nicelerinin zindanlara ta-kılacakları, sıkıyönetim mahkemelerinde sür¼n¼rcleeri aklına ge-ler miydi o g¼nlcrde? Sen generallerin Demirel adına iktidara gel-diklerini anıyordun; sana "anarşistler" diye tanıttılmış T¼rkiye de-mokrasisi g¼nlcrinin susturulup T¼rkiye'nin Demirelçilere dikensiz iç bahçesi yapılabileceğini sanıyordun. Ama susturulun, ezişmeye çalışan sadece T¼rkiye içli şifir, komünistler, T¼rkiye bağımsızlık ve demokrasi güçleri olmadı. Sen, ben, o, hepimiz...Faşizmin civesi bu işte. Önce düşmanların ezişdiği için biraz da sevinçle izlerisin olup bitenleri. Sonra felaket biraz daha yaklaşış, sen yine "komşum gitti ama bana gelmez" dersin. Sonra faşizm kendi kapına geldiğinde bir de bakarsın ki, ne kadar "imdat" diye bağırsan, imdadına kosaçak kimse kalmamış. Seninle bile birlikte yürüy-eceğimiz bir yol var AP'li arkadaşım. Bir kez daha düşün bütün bu olup bitenler ¼zerinde. Kim haklıydı? Kim önceden gördü bu g¼nlcri? Korkusuzca cevap ver. Birlikte yürünecek yolumuz çok uzun olmese da, ortak düşmanın, seni de, bende de, onu da boğazlayıp geçmemesi için gel şimdi beraber yüklenelim bu düş-mana.

DÜN gece uyku tutmadı. Gözümün önünden, kafamın içinden tanı-dığım, tanımadığım tüm CHP'lier, tüm AP'lier, tüm MSP'lier geç-ti. Sonra Dev-Yolu, Dev-Solu ve tüm benzer çizgilerdeki yiğit genç arkadaşlarımda düşündüm. Onlarla çok daha uzun, çok daha kap-samlı olmasını gereken söyleşimi bir başka zamana bıraktım. İnsan-lar konuşa konuşa anlaşır demişler ya atalarımız...

TURK HAV

Faşizmi kurumsaltırmayı amaçlayan yeni baskı ve devlet terörü yasaları hazır

Bütün illerde yarı-askeri silahlı birlikler kurulacak

Danışma Meclisi Başkanlığı'na geçtiğimiz günlerde cunta tarafından getirilen dört yasa tasarısı Türkiye'de faşizme silahlı destek birlikleri örgütlemeyi ve faşizmin baskınlığını kurumsaltırmayı amaçlıyor.

"Buhran Durumunda Seferberlik ve Savas Haline İlişkin Teşkilatlanma Yasa Tasarısı" Cumhurbaşkanlığı başkanlığında Yüksek Savas Konseyi kurulmasını ve savas halinde ülkeyi bu konseyin yönetmesine öngörüyor. Savas halinin tanınmasını esnekliği, söz konusu "konsey" in, yasa tasarısndaki ifadeyle "İlkinin silahlı silahlızsız tüm unsurlarının yönetimi"ni gerek gördüğü her durumda üstlenmesini, yani faşist yöneticilerin durumlarını resmiyetleştirmelerini getiriyor.

Öte yandan Danışma Meclisi'ne verilen ve önümüzdeki günlerde yasalama süreci beklenen "Savaş ve Seferberlik Hali", "Milli Mukavemet Birlikleri Kurulması", "Sivil Müdafaa Birlikleri Yasası"nın değıştirilmesini öngören yasalar da faşist rejimin, kendine çok özel silahlı kuvveti bu birlikler oluşturmaya yolunda atılmış adımlardan ibaret. Latin Amerika'da örnekleri çok olan "para-milliter" denilen ve emekçi halk üzerinde vahşet ve terörün simgesi haline gelen yarı askersel silahlı birlikler oluşturmalarına, bu yasalarla dayatılacak, gecikmeden başlanacak. *

Herkes fişleniyor, herkese bir numara verilecek

Her Türkiye vatandaşına bir kimlik numarası verilmesini öngören yasa tasarısı Danışma Meclisi'nde kabul edildi. Asıl amacı herkesi fişlemek, cunta rejimi

Danışma Meclisi'nde kabul edilen yeni bir yasaya göre, İçişleri Bakanlığı, kişilerin parmak izlerinden başlayarak haklarından her türlü özel bilgiyi toplamak üzere bir Nüfus Bilgi Bankası oluşturacak ve böylece, bütün vatandaşlar fişlenecek.

mine gerekli bilgileri sağlamak olan bu uygulamayla halk üzerinde terör yaratılmak ve sindirilmek isteniyor. Tasarıya göre, bundan böyle nüfus kayıtları bilgisayarlar merkezi olarak tutulacak. İçişleri Bakanlığı, kişilerin, parmak izlerinden başlayarak haklarındaki her türlü özel bilgiyi toplamak üzere bir Nüfus Bilgi Bankası oluşturacak. Devlet daireleri gibi özel kurum ve kuruluşlarda çalışanların da yaptıkları işler, durumları, siyasi eğilimleri, öte yandan çeşitli öğretim kurumlarında çalışanların mezuniyet ve öğretim durumları da kayıtlara geçecek.

Milli Güvenlik Kurulu'na olağanüstü yetkiler veriliyor

Milli Güvenlik Kurulu ve Milli Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği Yasa Tasarısı da Danışma Meclisi'nde, Milli Güvenlik Kurulu'na olağanüstü yetkiler veren bu tasarı yasalaştığı zaman, kurul, olağanüstü hal, sıkıyönetim, seferberlik ve savas ilanına ilişkin görüşleri yayımlayabilecek. Milli Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği'ne gerektiğinde Devlet Memurları Yasası hükümleri dışında personel alınabilecek, çağıştıyır ve ücreti gibi tutulacak. Baska türlü söylenecek olursa CIA ve benzeri emperyalist gizli istihbarat örgütlerinin ajanları burada yüksek ücretlerle çalıştırılacak.

1982 Anayasası'nda bile yeri olmayan böyle geniş yetkili bir kuruluşun, Anaya-

sa'nın ilgili maddelerine uydurulması için kulf aranması sırasında cunta şu gerekçeyi gösteriyor: "Koruyucu güvenlik sistemleri evlece MIT müsteşarlığı, halen Başbakanlık Savunma Sekreterliği, sivil savunma plan ve hizmetleri de İçişleri Bakanlığı Sivil Savunma Genel Müdürlüğü tarafından yönlendirilmektedir. Birbirleriyle ilgili topyekun savunmanın bu üç unsurunun konsept ve strateji yönünden tek bir makam tarafından koordine edilmesi gerekli görüldüğünden bu görev Milli Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği'ne verilmiştir".

Milli Güvenlik Kurulu yeni yasaya göre Cumhurbaşkanlığı'nın başkanlığında Başbakan, Genel Kurmay Başkanı, Milli Savunma, İçişleri, Dışişleri Bakanları, Kara, Deniz ve Hava Kuvvetleri Komutanları ve Jandarma Genel Komutanı'ndan oluşacak.

Türkiye'den başka dille yapılacak her türlü yayın izne bağlanıyor

"Türkiye'den Başka Dillerle Yapılacak Yayınlar Hakkında Yasa Tasarısı" Danışma Meclisi'nde kabul edildi. Yasaya göre, yabancı dille her türlü yayın, ses bantı, film vs. izne bağlanıyor. Yasa tasarısı Danışma Meclisi'nde tartışılınca, bir üye "Bu tasarı Anayasa'nın 26 ve 28. maddelerine aykırıdır. Bu yasaya yabancı dille yayınlanan bir şarkı bile kontrol edilebi-

lir. Tasarı Anayasa'ya uygun değildir, reddi gerekir" dedi. Ancak cuntanın Danışma Meclisi yasa tasarısnı kabul etti.

Yasaya göre "Türkiye'den başka her türlü yayın, yazılı ve basılı kağıtlar, plaklar, ses ve görüntü bantları, kitap, broşür, dergi gibi her türlü basılı eserlerin Türkiye devletinin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğü, milli emeklilik, milli güvenlik, cumhuriyet ve kamu düzeni bakımından sakıncalı olmadığı" bir komisyon tarafından incelenecek ve ancak bundan sonra yayımlanabilecek. Yasa, her türlü cezai tedbir yanında yayın ve çoğaltma araçlarının müsadere hükümlerini de getiriyor.

Bu yasa ile Türkiye tarihinin en kapsamlı sansür yasası çıkarılması bulunuyor.

Angarya yükümlülüğü de getiriliyor

Olağanüstü Hal Yasa tasarısı da Danışma Meclisi'nden geçti.

Yasaya göre, şiddet eylemleri nedeniyle ilan edilecek olağanüstü hal boyunca güvenlik birliklerine emretilere doğrudan ates açma hakkı veriliyor.

Tasarının mal yükümlülüğü maddesinde, gerekli görülen hallerde gerçek ve tüzel kişilerin gerekli görülen mallarının müsadere edilebileceği öngörülüyor.

16-18 yaş arasındaki vatandaşlara, kadın erkek farkı gözetilmeksizin çalışma yükümlülüğü, yani "angarya" getiriliyor. Angarya çalışma ücretleri özel biçimde saptanacak.

Olağanüstü hal durumunda, valiler asker ve jandarma çağırma hakkına da sahip oluyorlar.

İşverenler "zam yok" derken, Türk-İş yönetimi sadaka peşinde

Kıraların ve pekokımedeli ihtiyaç maddesinin dahil edilmesi resmî fiyat istatistiklerine göre bile, 1983 yılında fiyat artışları yüzde 30'un üzerine çıkacak. Cunta'nın organı Yüksek Hakem Kurulu ise, 1983 yılı için işçi ücretlerine yüzde 20'lik zam yapılmasını öngörüyor.

İşçileri statü yüzlerinin, çıplak gerçeklere çarparak bütünlük açığa çıkmasından korkan Türk-İş yöneticileri, şimdiki yüzde 10'luk bir ek zam için Cunta'nın kapıları aşmırdırma başladılar.

Kimi işverenler daha büyük patlamalar korkusu içinde işçilerin zam isteğini haklı buldukları, işçi ücretlerinin düşmesinin ek pazarı daraltıp sermayeyi de güç durumuna soktuğunu belirtirken, MESS ve TİSK gibi iki büyük işveren kuruluşu bu istemleri kökten reddetdiklerini açıkladılar. Ücretlerin enflasyonu uydurulmasının gerekli olmadığına açıkça söylediler, 12 Eylül rejiminin amaçlarını bir kez daha hatırlattılar.

Milyonlara varan işçi kitlesini haklı davalara trafına hareketlendirebilecek boyfinese önemli bir istem çerçevesinde Türk-İş yöneticilerinin gezilerinde bulunan cunta Başbakanı Uluşu'nun istemine koşmak ve ona maruzat arz etmekten başka bir şey yapamamaları Türk-İş üyeleri arasında, huzursuzluğa neden oluyor, Türk-İş sendikalarının bazıları da ücret zammının çok daha yüksek olması istemini dile getiriyorlar.

SODEP ve Doğru Yol partileri 1984'de yapılacak yerel seçimlere de katılamayacaklar

'Seçim'in eşiğinde burjuva muhalefet kararlı görünüyor

Seçim in eşliğinde buljuva münaleleri kararn görünüyor

Cunta üyesi Deniz Kuvvetleri Komutanı Nejat Tümer'in Danışma Meclisi Başkanlığı'na verdiği yasa önerisine göre, 6 Ekim seçimlerine sokulmayan partiler bir sonraki yerel seçimlere giremeyecekler. Böylece Evren Cuntası önümüzdeki dönemde kontrol dışı sürprizlerle karşılaşmak istemediğini bir kez daha belli etti.

Cunta Tıspınsıdki burjuva sıyasal muhalefetin tüm dayanaklarını elinden almayı amaçlayan bu tür tedbirlerin her arından, MGK, büyük bir yüzölçümlü SODEP ve Doğu Yol'un gösterdiği yeni cunta üyeleri onaylandı. Böylece SODEP ve Doğu Yol üyeleri katılmayan ancak yasa dışı olarak yeni verilen siyasal kuruluşların haline getirildiler. Cunta bu uygulamayla kendi iktidari partilerinin dışında herhangi bir "kacağı" kesinlikle seçim ve iktidarı paylaşma olanağı tanımayacağını bir kez daha açıkça ortaya koyarken, bir taşıt iki kus vurdu. Bu iki partinin, yani burjuva muhalefetinin bu iki kolunun elerini kolunu bağlanmış şekilde siyaset sahnesinde varlığını sürdürmelerine izin verilmesi, cunta üyeleri için burjuva muhalefet eğer işlevli bir gösteriyorsa, oysa bunda da iktidarı olmanın dışında yoksun bırakılan kitle desteğinin yavaş yavaş eritilmesi umuluyor.

Burjuva muhalefetin tavrı

Yetkililerin seçimlere sokulmalarına rağmen burjuvazinin ayrı kesimlerinin siyasi muhalefeti şimdiki Cunta'ya uzlaşma ve boyun eğme niyetinde olmadıkları, öte yandan da, Cunta karşısında ayaklanma ve örtük tavır alma eğiliminde olduklarını her fırsatta gösteriyorlar. SODEP ve Doğu Yul'un Genel Başkanları'nın, Demirel ve onunla birlikte tutuklu bulunan Deniz Baykal gibi bir kısım eski CHP'cilerin Batı başına yanlış örtük mektup gönderilmesini, özellikle, seçimler tek amplanmadığını, siyasal güç olarak Cunta'yı desteklediklerini her fırsatta belirtirler. "Kasım 1978'de gazeli partilerden bir-biriyle ortaklaşa bir kararla, Cunta'ya karşı, kendi dandela kimsesi devlet kurmayecilerinin bildirimleri dikkati çekiyor. Burjuva muhalefet, Demirel'in bir yakınına telefonda söylediği gibi *'bu Yula bu kuyum'* duruma. Bu yolun eninde sonunda Demirel'in yolu olduğu da açık-

Çünâ karışısındaki çeşitli kesimlerin siyasal muhalefetlerinin temsilcisi kaç sayda küçük partinin tutumunda da, kendisini feshetme ve vazgeçme yerine direnme eğilimi güç kazanıyor. Bu satırların yazıldığı sırada henüz hangilerinin veto edilecekleri bilinmeyen bağımsız milletvekilleri adaylarının bir bölümü, bu türden partilerin yeni Meclis'e sokmaya çalıştıkları kişileri, ancak bunların büyük bölümünün veto edileceğini kesin gözüyle bakılıyor. Tümû sağıda yer alan ve MHP'nin bir kanadına kadar uzanan bu küçük partiler-

rin direnişleri de cunta karşısındaki güçlerin genişliğinin bir başka işareti.

İcazetli partilerde durum

Cunta'nın resmi iktidar partisi MDP, Türkiye'nin çok partili tarihinde eşine az rastlanan, kimi zaman mizah ölçülerini de aşan bir yapıya sahip. Parti Genel Başkanı, Cunta'nın güvencisi ve istediği siyasal kişiliğin nasıl olması gerektiğinin iyi bir örneğini veriyor. MDP Genel Başkanı "*düşünme, yap*" ilkesiyle hareket etmenin, Cunta'ya rakip olamayacak bir kafa ve kişiliği temsil ettiğini söylüyor.

lık fukaralığının ve Türkiye'de artık sağ kesimde bile yadigarından bir cehaletin tipik örnekleri, bu görev için denen seçilmişini iyiye ortaya koyuyor. MDP'nin aday adayları belirlenmezden önce Marmara otelinde yaptığı günlerce süren gizli toplantıda en fazla teklifkarları olan *"Devletin yeni den MDP tarafından kurulacağı"* Bu sözler MDP'nin faşist Cunta rejimini pekiştirmek görevini açıklıyor. Yine MDP'liler istifade eden aday adayları konusunda Parti Genel Sekreteri'nin ağzından dille getirilen *"Davadan ayrılanlar"* sözlerle çok partili bir ya-

pının bir parçası olarak değil, faşizm "dava" sının bekçileri olarak ortaya çıktıklarını açıklıyorlar.

MDP'te tek tabanı olmamasına karşılık sık sık gücüne ve zorbalığına dayanan, Cunta desteğine sahip olması onu güçlü kılarken, Turgut Özal'ın Anavatan Partisi'nin destekleri de emperyalizminin en güçlü koruyucularından geliyor. IMF ve benzeri kuruluşlara ABD etkili çevrelerinin desteğindeki Anavatan Partisi'nin kapatılması ve seçimler dışında, yani yeni kurulacak istemal düzen dışında tutulmasının sayısız değişikliği ve bunun "demokrasinin ölçütü" sayıldığı, ABD çevreleri ve emperyalizmin en güçlü kanatları tarafından defalarca açıkça belirtilirdi. Ancak başlangıçta resmi muhalefet partisi olarak düşünülmesi bulunan Çalp'ın Halkçı Partisi bu türden desteklere sahip olmadığı gibi açık faşist bir rejimde, iyice "havadâ" ve maddi desteklerden yoksun kalıyor. Çalp'ın partisinin "teransizlik" ve "güçlâ" gazetesinin seçime ilişkin anı haberlerinde birini okuyuyor. Partinin aday adayları seçme işi aslında ordulekin kuruluğâ ileri sürülen öğütleri de çözümlüyor. Çalp, son günlerde, bu işi arkasız sıvazıyan zorla sokulmuş, şimdi ise kendisi isteğiyle okumayan bir insan olduğunu minde-

TURGUT SUNALP'TAN

Bu Karl da kim?

"Eskiden sağ sol yoktu. Sağ sol memleketi bölmek için Türkiye'ye zorla ithal edildi. Hafızam yanıltmıyorsa Karl, Almanya'dan Fransa'ya giderken istasyonda bulunanlara, değişiklik olsun diye sol kolunu kaldırmış. İhtlal sonrasında da, Fransa'da komünistler solda, muhafazakarlar sağda oturmuş. Kesin sağ sol ayrımı diye bir şey yoktur."

Zehir hafife

"Hakikaten komünizm diye birşey olmadığını tetkik ettim. Rusya'da slavizm var. Rusya'nın gözü İstanbul'dadır. İstanbul'a Caritsa, yani Car'ın karısı derler."

Paşaya hınzırlık yapanın vay haline!

"Ben insanları, karşılaştığım zaman herkesi gayet iyi bilirim. O arada hıznırılık yapmaya başladığı zaman bir iki tecrübeden geçirip ekarte ederim. Onun için insanca bir adamım ama hümanistim demem. Sosyal adaletle fevkalade inanç beslerim ama sosyalistim demem."

Dünya fani, ölüm ani, horoz baki

"Bugün ben liderliğinizi yapıyorum, yani liderikten ayrılabilirim. Ancak inanç ilelebed muhafaza edilecektir. İnancımızı amblemimizdeki horoz temsil etmektedir. Horoz geleceğin temsilcisidir, müminleri sabah namazına kaldıran bir semboldür. Horozun evsafını ifade eden hususlar sizlere yazılı olarak gönderilmiştir. Bu bakımdan bizler faniyiz. Fakat parti ölümsüzdür. Horozumuz ölümsüzdür."

Neredesiniz be çocuklar!

"Çocuklarım tembihlidir. Senelerden beri 'bende evsaf düşüşü gördüğünüz zaman babanızı korumak için siz bana geleceksiniz, baba artık işini bırak, sen eskisi gibi değilsin' diyeceksiniz demişimdir onlara."

Tereyağından kıl çekme ustası

Ben silahlı kuvvetlerden ayrıldım ve teryağından kıl çeker gibi alındım. Teryağıdan kıl çeker gibi bir isten, hizmetten çekilirim. Ben 7 yaşına girdim askeri mektebe ve hizmet

Sev kardaşım

"Sosyalizm ve hümanizm komünizmin yan sanayidir. Ben çok insan seven bir
kimseyim. Fevkalade insan severim, insanların hepsini severim. Onun için insancıl
adamım fakat hümanistim demem, çünkü bazı tedbirler yan sanayi olarak kulla-
nılmıdır."

Koalisyon ölmek demek

Seçim sonunda kiminle koalisyon yapardınız sorusu, öldüğünüz zaman hangi mezarlığa girmek istersiniz gibi bir soru."

SECME SACMALAR =

MDP yöneticilerinin bir horoz rozetiyle saflarına kazandıkları ünlü şarkıcı Kıbarye, sözlerini MDP Konya adayı Faik Türkmen'in yazdığı **Milliyetçi Demokrasillere İyi Destan**' adlı MDP marşı üzerine çalışmalarını sürdürüyor. Plâğa, Kıbarye tarafından okunacak olan marşın sözleri şöyle:

Bu parti ünlü parti
Doğan, Ögün'lü parti.
Makus talihi yen
Turgut Sunalp'e güven
Yurda şemsiye ve dam,
Sunalp ikinci adam.
Sunalp karanlığı deler,
Horoz sabahı müjdelər.
Bu parti devlet kuşu
Sağlayacak kurtuluşu.

1 Eylül'den beri Diyarbakır'daki siyasal tutuklular işkence ve ağır baskıya karşı açlık grevlerinde

Diyarbakır Hapishanesi'ndeki direniş tüm baskı ve teröre rağmen sürüyor

Diyarbakır Hapishanesi'nde 1 Eylül günü siyasal tutukluların başlattıkları açlık grevi ve direniş sürerken, Sıkıyönetim Komutanlığı ve hapishane yönetimi de tutuklular ve yakınları üzerindeki baskılarını artırıyor.

150 görüşmeci kadın dövüldü

1 Eylül günü tutukluların Celaliyetin Delibaşı'nı mahkemede yaptığı açlıkla mayla kamuoyuna duyurulan açlık grevinin ziyaret gününe rastlayan 7. gününde, hapishane önünde biriken yüzü kızalabalığa rağmen hapishaneyi kuşatan askerî birlikler ziyaretçileri engellediler. Hapishaneden yükselen protesto sloganlarını durduramayan görevliler, kalabalığı dağıtabilmek amacıyla ziyaretçilerin üzerine askerleri saldırtarak dipçiklerle dövdürdüler. Bunun üzerine bağırarak ve ağlaşıp Kalırdı komutanlığına doğru yürüyüş geçiren tutuklu yakını 150 kadın, Kalırdı komutanlığı önünde askerler tarafından durduruldu. Kalırdı komutanlığına görüşmeye ısrar etmeleri üzerine askerler kadınların üzerine saldırtarak dağıtmaya çalıştı. Ağır şekilde hırpalanmış kadınlar, kente doğru yürümeye başladıkları sırada, ayrıca bir de polislin saldırısıyla karşılaştılar.

Aynı günün akşamı Diyarbakır postahanesinden MGK'ne, hükümet ve gazetelere olayı protesto eden 300 telgraf çekilirken, aynı amaçla bir dilekçeyi 600 Diyarbakırlı imzaladı.

14 Eylül günü yapılan açıklama

13 Eylül günü yapılacak olan duruşmalara cezaevinden hiç bir sanığın gelmemesinden sonra, 14 Eylül günkü duruşmaya Kawa davasının 70'i aşkın sanığının yalnızca 12 kişi katıldı. Duruşma sırasında söz alan sanıklar açlık grevinin sürdüren tutukluların yeni kararlarını kamuoyuna duyurdular. Yapılan açıklamaya göre, direnişçiler, hiçbir duruşmaya katılmama, cezaevinde zorla yaptırılan eğitilmelerine ve beyin yıkama

olarak ölüm orucuna çevirme kararı almış bulunuyorlar.

"Sizin yaptığınızı işkencedir"

Açlık grevlerindeki bu kararlarının mahkemede duyurulduğu 14 Eylül günü aynı zamanda hapishanenin ziyaret günüyü ve Sıkıyönetim Komutanlığı daha önceden tutuklu yakınlarına haber göndererek görüşmeye izin verileceğini ve gelinmesini istemişti. Yakınlarını görebilmek umuduyla o gün hapishaneye gelenler çok geçmeden bunun bir senaryo olduğunu anladılar. Açlık grevine katılmayan gerici tutukluların yakınlarının görüşmelerine izin verilip "İzzet-İkram" yapılarken, ilerici tutukluların aileleri içeriye sokulmadılar.

Tutuklu yakınları hapishane önünde beklerlerken, askerlerin kurdıkları kürsüye çıkan bir görevli onlara hitaben şu konuşmayı yaptı:

— Sizin çocuklarınız arasında günahsız. Hersey dışından, Rusya'dan kaynaklanıyor. Çocuklarımızı beyni yıkamıştınız. Bunları kandıran elebaşları Avrupa'da keşif içinde yaşıyorlar. Bir sizin çocuklarımızı müslüman yapmak, memleketimizi kazandırmak istiyoruz. Ama onlar

gene kendi kafalarına göre hareket ediyorlar. Sizi de tanımıyorlar. Bu kadar yordunuz, mastaf edip buralara geldiniz. Biz, "Gelin yakınlarınızla görüşün" diyorduz, onlar ise, "Bizim anamız yoktur, babamız yoktur, bizim anamız da babamız da Lenin'dir" diyorlar.

Bu sözler üzerine tutuklu avukat Ruşen Aslan'ın eşi, dayanamayarak, "Bunlar yalan. Hepsi yaralı, bir kısmı ölmüştür, ondan görüşürmüyorsunuz. Yaptığınızı işkencedir", diye bağırınca, beraberindeki çocuğuyla birlikte alınıp götürüldü. Aynı gün çocuğu serbest bırakan sıkıyönetim, Aslan'ın eşini hala tutmaktadır.

Yaz sıcakında kalorifer

Her koştanın 5'er kişinin katılmasıyla sürdürülen açlık grevine katılan tutuklular, 35,37 ve 2 numaralı hücrelerde toplanıyorlar. Duruşmalar sırasında tutukluların yaptıkları açıklamalara göre, hapishane yönetimi direnişi kırabilmek için, geçtiğimiz günlerde bu koşullarda ki radyatörlerin vanalarını söktürüp perçinlettikten sonra kişi bile olmayan kaloriferleri yaktırmış ve yaz sıcaklarının hala sürdüğü Diyarbakır'da bu koşullar-

daki havalandırma pencerelerini ve mazgallarını kapatmıştır.

Münih'te kilise işgali

Cunta'nın ağır sansürüne rağmen direniş Avrupa'ya yansıdı. Avrupa kamuoyuna hareketlendirilebilmek amacıyla bir dizi eylem örgütlendi. 12 Eylül protestoları eylemlerinde bir araya gelen Türkiye örgütleri bir "Dayanışma Komitesi" oluşturdu kararı aldılar. Nitekim 20 Eylül günü konuyu kamuoyuna yaygınlaştırmak için Münih kentinin Senlingerter

semtindeki St. Mathius kilisesi Türkiye'li örgütlerce işgal edildi. Üç gün sürecek sembolik işgal eylemi boyunca kilise, Diyarbakır'daki direniş yansıtan sergiler açıldı. İşgalin son günü ise bir basın toplantısı düzenlenerek Diyarbakır Cezaevi'ndeki insanlık dışı koşullar ve tutuklulara uygulanan faşist terör baskına anlatıldı.

Bu arada gene "Dayanışma Komitesi" tarafından Batı Berlin'de 23 Eylül günü saat 19.30'da Oliverplatz'da, 24 Eylül günü de Türkiye Konsoloslğu önünde birer miting düzenledi.

AYDIN ENGİN

Tirmik

Yumurtaları kırmadan

— Yumurtaları en kısa süre içinde yerine ulaştırmak gerek. Kimse bizi bunu yapmaktan geri bırakamaz. Hedefe, bir an önce hedefe ulaşacağız. Önümüzde yolu ne çıktı... Hoop, bir perende, iki takla...aşağıcağız duvan. Çukur mu var önümüzde? Gerilip gerilip bir koşacağız, olan sonracığımıza, bir sıçrayacağız, hoop, çukurun öteki tarafına uçar gibi geçeceğiz. Düşüğümüz yerden hemen fırlayıp gene dört nala kalkacağız. Şel yataklarında sıçrayıp, kayalarda hoplayıp, derelerde zıplayıp koşacağız. Düşman mı görürdün karşından? Bir panter çevikliğiyle ve kovboy atikliğiyle kendimizi yere atıp olduğumuz yerde üç-dört kez dönerek düşman memleketlerinden kurtulacağız. Sonra yeniden ayağa fırlayıp, ıcaında fırlarken iki de takla atıp hedefe ulaşacağız. Yumurtaları mutlaka, ama mutlaka

beşe, ona, bine çıkarmak için an gibi çalışacağız. Omuzdaşlarımızı, yandaşlarımızı, destekçilerimizi daha da, daha da çoğaltmak için dil dökecek, yol gösterecek, önderlik edeceğiz. Ta ki duvar gürültüyle yıkılana kadar...

"O" duvan aşınca bir soluk almayla, bir küçük, hak edilmiş mola vermeye bile fırsatımız olmayacak. Devrime giden o şanlı ve zorlu yolda duvarlardan henüz birini, faşizm duvarını aşmış olacağız sadece... ve önümüzde daha nice duvarlar, duvarlar...Herbirini kırınca sabrı, an çalışkanlığı, tiki kurnazlığıyla teker teker, (becerilebilirsek ve olanaklar elverirse) üçer, beşer aşarak yolumuza ilerleyeceğiz...

Kestime yok! Yok!

Söyle basitinden, kolayından bir reçete? İ-h, yok!

maya karşı gergin, cezalandırma zorla yaptırılan eğitilmelerine ve begin yuvarla dencilerine katılmama, hiçbir yetkililiye görüşme ve açık grevlerini kademeli

CUNTA MAHKEMELERİNDE...

Ressam Orhan Taylan'a işkence yapıldı

Barış Derneği davasının celselerinden birinde tutuklanarak Ankara'ya götürülen Barış Derneği davası sanıklarından ressam Orhan Taylan'a Ankara'da gözaltında bulundurulduğu bir aylık süre boyunca çeşitli işkenceler yapıldığı kesinlikle kazandı. Bir ay sonra savunmasını yapmak üzere Barış Derneği davasına getirilen Orhan Taylan kendisine işkence yapıldığını, bir ay süreyle gözaltında tutulduğu yerin olanaklarının savunma hazırlamaya elvermediğini söyleyerek savunma yapmadı. İşkencenin artık sorgunun doğal parçası haline getirildiği bildirildi, Taylan tutuklama sırasında, dahil edilmek istendiği başka davalara ilişkin olarak daha önce işkencesiz alınan ifadelerinin doğru olduğunu, bundan sonra ifade değiştirecek olursa bunun işkence ve zorla alınmış olacağını bildiren bir dilekçeyi mahkemeye sunmuş ve dilekçe mahkemeye kabul edilmişti. Taylan, getirildiği Barış Derneği davası celsesinde yeni ifadelerinin zor ve işkenceyle imzalandığını tekrarladı ve ilk ifadelerini hatırlatarak bunların gözönünde bulundurulmasını istedi.

61 idam istemli Dev-Sol davası başladı

Anayasa'yı değiştirmek istedikleri iddiasıyla askeri savcının 61'i hakkında idam talep ettiği 4. Dev-Sol davası başladı. Bu davada başka bir davadan idamla mahkum edilmiş Sadettin Güven ile Aslan Şener Yıldırım da yine idam istemliyle yargılanıyorlar. Davaya olayla bağlantılı Sanıklar Motris'te ağır ortam ve işkencelerle dile getirmek istedikler. Askeri savcı ve mahkeme kurulu sanıkların çoğunu mahkeme salonu dışına çıkardı. Gençler bu tavra marj söyleyerek karşılık verdiler.

Apları bu dava ile THKP/Ç Devrimci-Sol davalarına yargılananların toplam sayısı 1023'e varmış bulunuyor. Bu davada idamları istenen 61 sanıktan 29'u için ikinci kez idam isteniyor.

İşte kara ünlü Diyarbakır Hapishanesi

Dev-Yol davasında 5 idam hükmü daha

İskenderun Dev-Yol davası olarak bilinen 116 sanıklı dava sonlandı. Mehmet Engin Hıke, Hacı Saygılı, Mithat Güneş, Yusuf Keleş, Münir Hocaoglu idama mahkum edildiler. 5 kişiye de yaşam boyu hapis cezası verildi. Davada 74 sanık delil yeterliğinden beraat ederken 67 sanık çeşitli hapis cezalarına çarptırıldılar.

78 kişi vatandaşlıktan çıkarıldı

Cunta eşine rastlanmayan bir uygulamayla vatandaşlıktan çıkarma işlemlerini sürdürüyor. Yapılan resmi açıklamaya göre, bugüne kadar aralarında Türkiye İşçi Partisi Genel Başkanı Behice Boran'ın, Yılmaz Güney, Cem Karaca, Şanar Yurdatan, Melike Demirağ gibi sanatçıların, DİSK sendikacılarının ve TÖB-Der Genel Başkanı Gültekin Gazioglu'nun da bulunduğu 78 kişi vatandaşlıktan kesinlikle çıkarıldı. 55 Türkiye vatandaşlığı hakkında verilmiş olan vatandaşlıktan çıkarma kararları ise kesinlikle birlikte henüz Resmi Gazete'de yayınlanmadı.

Halen Cunta 993 kişinin vatandaşlıktan çıkartılmasını ilişkin işlemleri tamamlıyor. Önümüzdeki günlerde vatandaşlıktan çıkarılacakların sayısında artış olması bekleniyor.

iki de takia atıp hedefe ulaşacağı. Yumurtalan mutlakla, mutlakla mutlakla yerine ulaştıracağı... diye bilirsiniz. Rahatlıkla diye bilirsiniz bunları.

Eğer yumurta küfesi sizin sırtınızda değilse...

Hatta biraz cenenize kuvvetliyeseniz, eğer kaleminiz biraz işlekseniz inandırabilirsiniz de çevredeki bir kaç iyi niyetli delikanlı ya da genç kızı. Sizin şahiden de yumurtaları yerine ulaştırarak niyetinde olduğunuz inandırabilirsiniz. Hatta yumurta küfesini yerine ulaştırarak sizin üstünüze adam olduğuna da inandırabilirsiniz.

Ama kesin olan bir nokta var: Siz yumurta küfesini sırtılamadan, böyle atıp tutarken, kafa karıştırır, laf ebeliğinde hünerbazlık gösterirken yumurtalar önce bayatlar, sonra bozulur, sonra da kokar.

Kokmuş yumurta da pek berbatdır.

Ülkemizde devrimi gerçekleştirmek isteyen örgüt yumurta küfesini sırtlamış olmalıdır. Yumurtalan kırımdan hedefe ulaştırarak yükümlüdür...ve genellikle sırtta yumurta küfesiyle yol almak pek zorlu, pek sıkıcı bir ödevdir.

Hele devrimi gerçekleştirmek üzere savaşa atıldığınız ülke faşist baskınına uğramış, burjuva demokrasisinin son kırıltıdan da hunharca yok edilmişse, ödev daha zorlu, daha bezdirici, ypratıcıdır.

Faşist diktatörlüğün dayanaklarını birer, ikişer, üçer, beşer kırma devrimde giden yolda adım atlamaz. Faşizmin ördüğü duvar deliklerle, gediklerle delik delik edilmeden yıkılmayacak.

Kimileri devrim üstünden bir atlayışa geçmek isterken hem yumurtaları, hem kendi kafasını kırarak; kimileri devrim yanından dolay geçeyim hesabıyla bir koca çember boyunca avanakça koşup duracak; kimileri devrim önünde durup "Biz devrim istiyoruz. Valla da istiyoruz, billa da istiyoruz. Öyle burjuva demokrasiyi fiilen istiyoruz" diye çınar gölgesinde yarenlik edecek...ve biz (yumurta küfesini sırtlamayanlar), biz Eypur Peygamber sabırlıyla faşizmin devriminde gedikler açmak, açılmış gedikleri daha da büyütmek, bir gedigi ikiye, ikiye üçe,

recete' 1-ih, yok 1

Bakınız bugün atmamız gereken ilk adam, ödevlerimizin, görevlerimizin öncelik taşıyanı nasıl tanımlamış:

"Faşist diktatörlük karşı en geniş muhalefet güçlerini birleştirmek..." Bu kadar yalın ve kısa.

Bu kadar yalın ve kısa, ama o kadar da zorlu.

Faşist diktatörlükte çıkarılan çelişen tüm toplumsal kesimleri cunta'ya karşı savaşına yöneltmek demek, çok karmaşık bir cepheyi hayata geçirmek demek. Solun güç ve eylem birliğini oluşturmaktan çok daha zorlu bir görev. Diktatörlük karşısında direnişlere gerileye SODEP'te "bir kurtarıcı" gören CHP'ilerle omuzdaşlık kurmamız gerek ve bunu SODEP'e sövmeden, ama SODEP'e bel filan da bağlamadan becermemiz gerek.

Faşist diktatörlüğün türünden solcuların sonra en çok nasiplenen MSP kitlesine cunta'ya karşı savaş arkadaşlığı için elimizi uzatacağımız. Ama onları kandırmadan. Sosyalist olduğumuzu, evreni materyalistçe açıkladığımızı hiç saklamaksızın. Onların dinsel inançlarına saygı gösteriyoruz numarası ile dinsel örgütlerin görevlerini üstlenmeye filan kalkışmadan...ve "anti-Amerikan" Humeyni'nin iktidarı ele alına İranlı komünistleri kır kır kesitiğini hiç unutmadan...

Yukarıda aktardığımız o pek kısa ve yalın görev üçü böylesine zorlu, böylesine amansız...

Ya ülkemizde gerçekten devrim istiyoruz. Öyleyse laf ebeliğini bırak "Faşist diktatörlük karşı en geniş muhalefet güçlerini birleştirmek" için kolları savayacağız; ya da anti-faşist savaşın karşısına sosyalist iktidar hedefini koyup, burjuva demokrasisinin olmazlığı, hele Türkiye gibi ülkelerde hiç olmazlığı üstüne fetva düzup demokrasi için savaşta önderliği Demireller'e, SODEP'lere, Doğru Yol'lara ihale edeceğiz. Yani savayacağımız görünüşten savaktan hünerbazca yan çizmeyeceğiz.

Yol ayırmadığınız. Kara koyunla ak koyunun ayırdığı yol ayırmadın. Ve yol bıçak sırtından da ince.

Hamburg HDW tersanesinde binlerce işçiye toplu çıkış vermek isteyen gemi yapım tekellerine işçi sınıfından sert bir yanıt

Hamburg, Kiel ve Bremen'de gemi yapım işçileri bellibaşlı tersaneleri işgal etti

Alman gemi yapım sanayiinde patlak veren ekonomik bunalımın yükünü emekçilerin sırtına yıkmak amacıyla Hamburg HDW tersanesinde 1354 emekçiye toplu çıkış verme girişimi işçilerden sert bir yanıt aldı. Geçtiğimiz hafta ilk HDW tersanesinde işçileri işyerlerini işgal ettiler. Ardından Bremen tersaneleri de işgal edildi. Bu arada Hamburg'daki tersanenin siparişlerinin aktarılmak istendiği Kiel tersanesinde de işçiler kapıları tutarak Hamburg'daki sınıf kardeşleriyle dayanışma eylemine geçtiler.

Gazetemiz baskıya girerken işgal eylemleri sürüyordu. Aynı anda gemi yapım tekelleri hükümeti yetkilileri ile Salzgitter'de bir araya gelecek bir görüşüm yolu aramak zorunda kaldılar. Edinilen bilgilere göre HDW ve öteki tersanelerdeki ekonomik bunalıma karşı yeterli güvencesi sağlanacak bir sipariş paketi oluşturulduğu anlaşılıyor. Aylardır işçilerin ve sendikaların IG-Metall'in bu konudaki uyarılarına kulak tıkananların şimdi zorlu görüşme bunalımı çözmeye yönelmeleri iş-

çilerin bir kazanımı olarak değerlendiriliyor ve işgal eyleminin daha şimdiden hedefine ulaştığı belirtiliyor.

Federal Almanya'nın en büyük "tersane tekeli" olarak ün yapan HDW işletmelerindeki 4226 emekçiden 1354'ünün işten çıkarılması kararı üstüne sendikal düzeyde sürdürülen görüşmeler sonuç vermemişse başlatılan işgal süreci, iş mahkemesi de çıkışların bir ay süreyle ertelenmesini kararlaştırdı. Ancak bu karara çıkışlar hukuk açısından onaylanmış da oldu.

HDW tekelinin Yönetim Kurulu Başkanı Ahlers'in, Bonn'daki Federal hükümet ile anlaşarak Hamburg tersanesini tasfiye etmek istediği ve muhtemel siparişleri de Kiel'deki işletmelere taşımaya çalıştığı gözleniyor. Nitekim işgal süreci, HDW'ye, gene bir Federal Alman işletmesinden oldukça "yüksek" bir sipariş geldi. Ancak Ahlers bu siparişi Kiel işletmelerinde kabul edileceklerini açıkça belirtti. Bir oteliklik ve gemi turizmi şirketinin 205 milyon Markı bulan büyük

siparişi şu anda Hamburg tersanesindeki bunalımı çözmeye yetiyordu.

İzlediği kadariyle gemi yapım sanayii işletmelerinde yaratılan bunalımın temelinde siyasal etkenler de var. CDU/CSU hükümeti, beklentilerinin tersine eyalet-kent Hamburg'da seçimleri yitirince, eyalet-kente yönetimi elinde tutan SPD'yi bu yolla köşeye sıkıstırmayı deniyor.

Bu arada Kiel tersanelerini modernleştirerek "otomatizasyon" uygulamasını da kestirmeden tamamlamak istiyorlar.

IG-Metall Sendikası önderliğinde yürütülmekte olan işgal eyleminin caydınca bir sonuç verip vermeyeceği henüz bilinmiyor. Türkiye'li işçilerin de yakından ve sert etkileneceği bu toplu işten çıkarma operasyonunun gerçekleştirilmesi durumunda, tüm Kuzey kıyısında çok büyük bir işsizlik dalgası bekleniyor. Bildirildiğine göre yan sanayi ve bölgedeki hizmet sektörü çalışanlarıyla birlikte işsizlik dalgasından en az 55 bin kişinin etkileneceği anlaşılıyor.

Hamburg HDW tersanesi işgalinde Türkiye'li emekçiler de etkin oldular. Nitekim işgal altında Türkçe pankartlara da sıkça rastlanıyordu

Demokrat öğretmen Ali Dağdeviren ve eşini cunta yurttaşlıktan çıkardı

- Kuzey Ren Westfalen Türkiye'li Öğretmenler Derneği Başkanı Ali Dağdeviren ve eşi Cemile Dağdeviren'in Cunta tarafından yurttaşlıktan çıkarılması tepkileri yolaçtı.

Kuzey Ren Westfalen Türkiye'li Öğretmenler Derneği'nin 1977 yılından bu yana başkanlığını yürütmekte olan öğretmen Ali Dağdeviren ve eşi Cemile Dağdeviren de Federal Almanya'da sürdürdükleri demokratik mücadeleyi işaretiyle

Türkiye Postası Fransa temsilcisine 4 kişi pusu kurup saldırdı

- Saldırganlar arkadaşımıza evinden çıkıp metroya binerken arkadaşın hilum ettiler

Dünya Sendikalar Birliği dayanışma eylemleri için çağrı yaptı

Uluslararası sendikal örgütler 12 Eylül'de Türkiye'deki rejimi protesto ettiler

- Uluslararası Hür Sendikalar Konfederasyonu ve Avrupa Sendikalar Konfederasyonu Brüksel'de ortak toplantı düzenlediler, Dünya Sendikalar Federasyonu da yayınladığı basın bildirisiyle işçiler ve sendikaları Türkiye halkıyla dayanışmalarını yükseltmeye çağırdı.

12 Eylül'ün üçüncü yılında Türkiye'deki askeri diktatörlük düğününün çözümlerinden milyonlara işçi temsil

mokrasiyi geçilemeyeceğinin ityice anlaşıldığını, Türkiye'ye yapılan askeri ve ekonomik yardımların kesilmesi gerektiğini, sendikal özgürlüklerin olmadığının yerde özgürlükten söz edilemeyeceğini belirttiler.

DSF'nin basın bildirisi

Dünya Sendikalar Federasyonu DSF ise 7 Eylül günü bir basın bildirisi yayınladı. 12 Eylül'ün despotizmi içinde

114 kişinin ölüm cezasına çarptırıldığını belirtti. Yargılanan 3067 sendikacının 2583'ünün DISK'li olduğu, bunlardan 68'inin ölüm cezasına çarptırılmak istendiğini ve DISK'e bağlı sendikaların 602 yöneticisinin 30 yıla kadar hapis cezalarına çarptırılmak istendikleri açıklandı.

Bu arada DSF'ye bağlı Uluslararası Metal Sendikaları Birliği de 40 ükitten 57 sendikal federasyonuna Kenan Evren'e postalanmak üzere onbinlerce bas-

devren de Federal Almanya'da sürdür-
düklükleri Federal Almanya'da sürdür-
düklükleri Federal Almanya'da sürdür-
düklükleri Federal Almanya'da sürdür-
düklükleri Federal Almanya'da sürdür-
düklükleri Federal Almanya'da sürdür-
düklükleri Federal Almanya'da sürdür-
düklükleri Federal Almanya'da sürdür-
düklükleri Federal Almanya'da sürdür-
düklükleri Federal Almanya'da sürdür-

devren de Federal Almanya'da sürdür-
düklükleri Federal Almanya'da sürdür-
düklükleri Federal Almanya'da sürdür-
düklükleri Federal Almanya'da sürdür-
düklükleri Federal Almanya'da sürdür-
düklükleri Federal Almanya'da sürdür-
düklükleri Federal Almanya'da sürdür-
düklükleri Federal Almanya'da sürdür-
düklükleri Federal Almanya'da sürdür-
düklükleri Federal Almanya'da sürdür-

Gazetecim Fransız temsilcisi,
9 Eylül Cuma günü saldırıya uğradı.
Arkadaşımız, Paris'in kuzey
kesiminde bulunan evinden çıkarak
metro istasyonuna yönelik saldırıya
pusu kurarak arkadaşın saldırısı 4 ki-
şilik bir grup daha sonra kaçtı.
Saldırı ilerleleri arasında "Gazeteci-
mizin artan saygınlığına karşı işi
dışmanı çevrelerden yönelen gerici
bir tepki" olarak nitelendi. Arka-
daşlarımızı geçmiş olsun der, kim-
likleri bilice bilinen saldırılarla,
Türkiye Postası'nı ve gazete temsil-
cilerini faşist Cunta'nın da "düş-
man" bellediğini hatırlatır.

devren de Federal Almanya'da sürdür-
düklükleri Federal Almanya'da sürdür-
düklükleri Federal Almanya'da sürdür-
düklükleri Federal Almanya'da sürdür-
düklükleri Federal Almanya'da sürdür-
düklükleri Federal Almanya'da sürdür-
düklükleri Federal Almanya'da sürdür-
düklükleri Federal Almanya'da sürdür-
düklükleri Federal Almanya'da sürdür-
düklükleri Federal Almanya'da sürdür-

devren de Federal Almanya'da sürdür-
düklükleri Federal Almanya'da sürdür-
düklükleri Federal Almanya'da sürdür-
düklükleri Federal Almanya'da sürdür-
düklükleri Federal Almanya'da sürdür-
düklükleri Federal Almanya'da sürdür-
düklükleri Federal Almanya'da sürdür-
düklükleri Federal Almanya'da sürdür-
düklükleri Federal Almanya'da sürdür-
düklükleri Federal Almanya'da sürdür-

devren de Federal Almanya'da sürdür-
düklükleri Federal Almanya'da sürdür-
düklükleri Federal Almanya'da sürdür-
düklükleri Federal Almanya'da sürdür-
düklükleri Federal Almanya'da sürdür-
düklükleri Federal Almanya'da sürdür-
düklükleri Federal Almanya'da sürdür-
düklükleri Federal Almanya'da sürdür-
düklükleri Federal Almanya'da sürdür-
düklükleri Federal Almanya'da sürdür-

devren de Federal Almanya'da sürdür-
düklükleri Federal Almanya'da sürdür-
düklükleri Federal Almanya'da sürdür-
düklükleri Federal Almanya'da sürdür-
düklükleri Federal Almanya'da sürdür-
düklükleri Federal Almanya'da sürdür-
düklükleri Federal Almanya'da sürdür-
düklükleri Federal Almanya'da sürdür-
düklükleri Federal Almanya'da sürdür-
düklükleri Federal Almanya'da sürdür-

devren de Federal Almanya'da sürdür-
düklükleri Federal Almanya'da sürdür-
düklükleri Federal Almanya'da sürdür-
düklükleri Federal Almanya'da sürdür-
düklükleri Federal Almanya'da sürdür-
düklükleri Federal Almanya'da sürdür-
düklükleri Federal Almanya'da sürdür-
düklükleri Federal Almanya'da sürdür-
düklükleri Federal Almanya'da sürdür-
düklükleri Federal Almanya'da sürdür-

devren de Federal Almanya'da sürdür-
düklükleri Federal Almanya'da sürdür-
düklükleri Federal Almanya'da sürdür-
düklükleri Federal Almanya'da sürdür-
düklükleri Federal Almanya'da sürdür-
düklükleri Federal Almanya'da sürdür-
düklükleri Federal Almanya'da sürdür-
düklükleri Federal Almanya'da sürdür-
düklükleri Federal Almanya'da sürdür-
düklükleri Federal Almanya'da sürdür-

Waiblingen'de aşırı sağcı "Bozkurtlar" işçilerden haraç istiyor

Waiblingen yöresinde aşırı sağcı Türk-
ler, bölgedeki ilericiler Türkiye'lilere ter-
cihi uygulamaya çalışıyorlar. Nitekim bir yıl
önce bölgedeki "Bozkurt"lar tarafından döv-
ülen Kasım Kaplan adlı CHP çibölümlü
bir işçinin bu kez de tüm ailesi gene
"Bozkurtlar" tarafından saldırıya uğradı.
Yerel Alman basınında geniş olarak yer
alan saldırı DGB Rems-Murr Bölge Baş-
kanlığı tarafından bir basın toplantısıyla
kamuyaoyuna duyuruldu. Bölgedeki ilericiler
avukatlar ve IG-Metall Sendikası da Ka-
sım Kaplan ve ailesi için hukuksal da Ka-
sım Kaplan ve ailesi için hukuksal da Ka-
sım Kaplan ve ailesi için hukuksal da Ka-

devren de Federal Almanya'da sürdür-
düklükleri Federal Almanya'da sürdür-
düklükleri Federal Almanya'da sürdür-
düklükleri Federal Almanya'da sürdür-
düklükleri Federal Almanya'da sürdür-
düklükleri Federal Almanya'da sürdür-
düklükleri Federal Almanya'da sürdür-
düklükleri Federal Almanya'da sürdür-
düklükleri Federal Almanya'da sürdür-
düklükleri Federal Almanya'da sürdür-

devren de Federal Almanya'da sürdür-
düklükleri Federal Almanya'da sürdür-
düklükleri Federal Almanya'da sürdür-
düklükleri Federal Almanya'da sürdür-
düklükleri Federal Almanya'da sürdür-
düklükleri Federal Almanya'da sürdür-
düklükleri Federal Almanya'da sürdür-
düklükleri Federal Almanya'da sürdür-
düklükleri Federal Almanya'da sürdür-
düklükleri Federal Almanya'da sürdür-

devren de Federal Almanya'da sürdür-
düklükleri Federal Almanya'da sürdür-
düklükleri Federal Almanya'da sürdür-
düklükleri Federal Almanya'da sürdür-
düklükleri Federal Almanya'da sürdür-
düklükleri Federal Almanya'da sürdür-
düklükleri Federal Almanya'da sürdür-
düklükleri Federal Almanya'da sürdür-
düklükleri Federal Almanya'da sürdür-
düklükleri Federal Almanya'da sürdür-

Federal Almanya'da yeni ders yılı başlarken çocuklarımız...

Kuzey Ren Westfalen Eyaleti'nde de
okullar öğrencileri başladı. Yabancı ög-
rencileri ve öğretmenleri gelecekteki belir-
siyi yönetmek, durumu daha da çık-
maz soktu. 1982 yılında Recklinghaus-
en ve çevresi Veliler Girişimi 1463 imza
toplayarak çocuklarına haftada 6 saat na
dil ders verilmesini isteyen bir dilekçe
Yüksek Kurul'a, Eğitim Müdürlüğü'ne
gönderdi. Bu dilekçe, Buna benzer girişim-
ler bir saat kente oldu. İmza sayıları bin-
ler buldu. Ama yöneticiler gene bil-
diklerini okudular. Yeni yönetmeliği işle-
ri ne geldiği gibi uyguladılar. Çocukları-
mız, yönetmeliğin öngördüğü dersler-
den bile az ders aldılar. Bu yaz tatil baş-
lamadan 17 öğretmenimiz GEW ve per-
sonel temsilcisinin katılmasıyla, geçen
bir yıllık uygulamayı pedagojik yönle-
riyle de değerlendiren yeni bir girişimde
bulundular. Pratik sonuçları şöyle ma-
deletirerek Recklinghausen Eğitim
Müdürlüğü'ne sundular ve istemlerini
dile getirdiler:

- Öğleden önce verilen 6 saat dersten
sonra, öğleden sonra yapılan 2 saatlik
ara dil dersleri yorucu olmakta, çocuk-
lar bu dersleri ilgilie izleyememektedir-
ler.
- Ana dil derslerinin sınıf geçmede
bir rol oynamayı, bu derslerin velilerin
dilekçeli başvurularına bırakılması,

derslere ilgilie azaltılmakta, öğretmenler
öğrencileri yeterli kadar öğrenmeye
özendirememektedir.

- Öğleden sonra verilen ana dil ders-
leri çocukların boş zamanlarını çok so-
yal çevrelerinde değerlendirilmesini, be-
densel ve ruhsal gelişmelerini, övde-
lerini yapmalarını engellemektedir. Zaten
çocukların boş zamanları uzak yö-
lerden okula otobüslerle gelip gitme ne-
deniyle yeterince kullanılmıyor.
- Öğleden sonra yapılan müzik, spor
ve resim gibi derslere yabancı çocuklar
ana dil dersleri nedeniyle katılmamakta-
dır. Bu derslerin başı katılmamak ça-
kıştı gözlenmiştir.
- Ana dil dersleri zorunlu derslerle

sıkı bir ilişki içinde olmalıdır. Bu nedenle
ana dil derslerinin öğleden sonra yapı-
lması yönetmeliği değişikliğinde.

- Bir çok veli, özellikle kızları olan
veliler çocuklarını artan yabancı düş-
manlığı nedeniyle öğleden sonra okula
göndermeye çekinmektedirler.
- Yabancı çocuklar ailenin çok yönlü
gereklerini cevap vermek durumunda-
dır. Ana-babalarından daha iyi
Almanca konuşan çocuklar öğleden
sonraları belirli kurumlarda tercümanlık
yaparak, aile yaşamının kolaylaşmasını
sağlamaktadırlar.
- Bazı okullarda yabancı öğretmenle-
rin yeterince bulunmaması Alman öğre-

menleriyle birlikte çalışmaya önemlekti-
dir. Bu nedenle okullarda Alman ve ya-
abancı öğretmenler arasında çıkan sorunla-
rın çözülmesi yabancı öğretmenlerin
katkıda bulunması olarak dışı kalmak-
tadır.

Yukarıda belirtilen nedenlerden ötürü
ana dil dersleri mutlaka öğleden önce
yapılmalıdır. 2 saatlik ana dil dersleri
çocuklarımızı yeterli değildir. Her ög-
renci haftada 5 saat ana dil dersleri al-
malıdır. Bilindiği gibi 1982 yılında
1400'ü aşkın veli bu istemini imzalayarak
yetkililer makamlara, Recklinghausen
Eğitim Müdürlüğü'ne iletti. Veliler
tarafından ana dil dersleri için verilen
dilekçeler, çocuk okullarını bitirince-
ye dek geçerli olmalı, her yıl yenilenme-
melidir.

Okullar açıldı. Ama, her nedense yet-
kililer bu istemleri gene işitmediler. Üs-
telik bu istemler "GEW istemleri" olarak
da savunuldu. Çocuklarımız ana dil
dersleri ancak haftada iki saat verilmek-
te, bir çoğu bu derslerden bile yoksun
kalmaktadır. Zaten bir çok okul müdürü
velilere "Bu dersleri almak zorunda de-
ğilsiniz" demektedirler. Bir çok yabancı
öğretmen sokak sokak doluşup öğrenci
toplamakta, üç-beş, hatta altı okula bir-
den yetismeye çalışmaktadırlar.

Eğitim dahil, tam bir kaos yaşamak-
tadır.

Bu çocuklar eğitim merkezinde kaç basamak tımanabilecekler?

DGB, tüm işçileri barış için uyarı grevine çağırdı

5 Ekim'de 12'ye 5 kala 5 dakika

5 Ekim'de barış için 5 dakika

Cenevre silahsızlanma görüşmelerinde anlaşmaya varılması için,
Doğu'da ve Batı'da silahsızlanma için,
Yeni atom roketlerinin Batı Avrupa'ya
yerleştirilmemesi için,
Silahlanma yarışının durması için
5 Ekim'de 12'ye 5 kala 5 dakika

Alman Sendikalar Birliği (DGB) Başkanı Ernst Breit, 7 Eylül'de yaptığı bir basın açıklaması ile tüm çalışanları 5 Ekim'de "12'ye 5 kala 5 dakika" parolası ile işi bırakmaya çağırdı. Aynı zamanda DGB 4 ve 5 Ekim'de Köln'de, "Barış İçinde Bir Dünya İçin Barış Politikası Konferansı" toplayacak. Bu konferansa uzmanlar, bilim adamları, politikacılar ve sendikacılar katılacaklar.

Federal Almanya'da sendikaların Ekim ayı içindeki eylemleri, roketlere karşı işyerleri düzeyinde yapılacak ilk yijinal eylemler olacak. Bu gösterilerde işçiler, Avrupa'da barışın sağlanması yönünde işçi sınıfının taşıdığı sorumluluğu göstermiş olacaklar. Sendikalar, silahlanma yarışının durdurulmasının, barış ve güvenliğin sağlanmasının, işsizliğe karşı, yeni işyerleri için ve yaşam koşullarının düzeltilmesi için verilen mücadelenin başarıya ulaşmasında da bir garantisi olduğunu vurguluyorlar.

Kohl hükümetinin roketlerin yerleştirilmesi yönündeki kararı uygulamakta ısrarlı olduğu koşullarda sendikaların protesto gösterilerinin başarılı olması özel önem taşıyor.

Hazırlıklar sürüyor

10 Eylül'de Dortmund'da 120 kadar işyeri barış girişiminin 1500 temsilcisi bir araya gelerek DGB'nin 5 Ekim'deki

uyarı grevi çağrısını desteklediklerini belirttiler. "Roketlere hayır demenin şimdi tam zamanıdır" diyen temsilciler tüm işçilere güçlerini güvenip, direnç geçme çağrısında bulundular.

Öte yanda Federal Almanya'da, 15-22 Ekim tarihleri arasındaki Barış Haftası'nda 19 Ekim günü işyerlerinin eylem günü olarak saptanmış durumda. 19 Ekim'de de 15 dakikalık bir süre içinde işyerlerinde çeşitli eylemler yapılması yönünde öneriler, sendika barış girişimleri tarafından geliştiriliyor.

DGB'nin 5 Ekim eylemi, Bilim ve Eğitim İşçileri Sendikası (GEW) tarafından da olumlu karşılandı. GEW kendi üyelerine de 20 Ekim'de 10-10-30 arasında yarım saatlik işi bırakma çağrısında bulundu.

Batı Berlin'de Eylem Haftası

Batı Berlin'de de 15-22 Ekim tarihleri arasında barış için bir eylem haftası yapılacak 15 Eylül'de Bölge Barış Girişimleri Koordinasyon Bürosu Başkanı Michel Venedey tarafından açıklandı. Bu

haftanın en önemli olayımı 22 Ekim'de toplanacak olan Halk Kurultayı'nın oluşturacağı bildirildi. Kurultaya ilişkin çağrılanın gönderilmesinden üç gün sonra 70 kadar örgüt, grup ve parti bu çağrıyı desteklediklerini bildirdiler. Destekleyenler arasında SPD Batı Berlin örgütü, SEW, AL ve Anti-faşistler Birliği de bulunuyor.

Eylem haftasının son günü yapılacak olan Halk Kurultayı'na ABD, İngiltere ve Fransa Barış hareketlerinin temsilcileri de katılacak.

Tüm ülkede kitle ulaşımı tamamen felç oldu

Belçika'da kamu sektöründe çalışan 900 bin emekçi greve çıktı

Belçika'da geçtiğimiz hafta 900 bin işçinin katıldığı güçlü bir grev dalgaı kamu kesiminin tümünü sardı. Grevin nedeni sağ eğilimli Martens-Gol hükümetinin kamu sektörü ve bu sektörde çalışan emekçiler aleyhine aldığı önlemler. Yaz aylarında yeni bütçeyi saptayan hükümet, bu sektörde 10 milyar Belçika Frankı tutarında bir

kesinti öngörmektedir. Bu kesinti yeni işten çıkarmaların yanı sıra kamu kesimindeki hizmetlerin kalitesinde de bir düşmeye neden olacaktır. Charlesler Kentinde demiryolu işçilerinin 12 Eylül günü kendiliklerinden bastıkları grev, tabanda geniş bir destek buldu ve daha sonra sendikaların da çağrısıyla işçilerin işi veshirliği ulam

ve posta işletmeleri başta olmak üzere tüm kamu sektörünü sardı. Tren, tramvay, otobüs, metro gibi ulaşım araçları tüm Belçika'da felce uğradı. Doklardaki işlemler durdu.

Grev okulları, hafta bakanlık memurlarına bile sıçradı. Hafta sonunda kamu kesimine ait bankalar da greve katıldı. Grevin başması 16 Eylül Cuma günü kamu sek-

Kiliseler,
25 Eylül-1 Ekim
arasını
Yabancılar
Haftası
ilan etti

Federal Almanya'da Katolik ve Protestan kiliselerinin 25 Eylül-1 Ekim günleri arasındaki haftayı "Yabancılar Haftası" ilan etmesi Federal Almanya'da umulan üstün bir ilgi gördü. Sendikaların ve ileri ci partilerin yanı sıra yabancı örgütlerin de haftaya etkin olarak katılmaları ülkedeki yabancı düşmanları da harekete geçirdi. Bu yüzden daha simdiden yabancılar konusu gündel tartışmalar arasında ilk sıralara yeniden yükseldi.

Yabancılar Haftası'na ilişkin hazırlıkları odak noktası şu anda Frankfurt kenti. Geçtiğimiz günlerde her iki kilisenin yabancılar sorunları temsilcileri ortaklaşa toplantılar düzenleyerek basın kamuoyuna aydınlatmasını istediler. Bu arada özellikle, GEW Sendikası'na bağ-

Bir sığınmacının sınırdışı edilişi...

Kahramanmaraş Veli Yüzer, Kahramanmaraş'ta bir lokantada yemek yerken faşist kurşunlara hedef oldu. Kurşunlardan biri belkemiğini zedeledi ve Veli Yüzer felç oldu. Tüm yaşamı boyunca tekerlekli iskemleyle mahkum olan Veli Yüzer güçbela Federal Almanya'ya geldi. Kendi deyimiyle "Düşmana inat bir gün daha fazla yaşamaya" kararlıydı. Mainz yakınlarında Bad Kreuznach kentinin Sobernheim köyüne yerleşmiş siyasal sığınma davasının sonuçlanmasını bekliyordu.

Birgün polis arabaları daldı köye. Veli Yüzer'in evinin kapısına dayandı. Çünkü siyasal sığınmacı Veli Yüzer felçliydi ve bakım giderleri Alman devletine oldukça "pahalı" geliyordu. Hastalık Kasası bakım ve tedavi giderlerini ödemeye yanaşmıyor. Sosyalimnt yardım vermemekte direniyordu. Sonunda "yarışçılar" karar verdiler: Veli Yüzer Alman devleti için masraflı bir sığınmacıdır. Bu yüzden Federal Almanya'nın ekonomik çıkarlarını zedelemektedir... Evet aynen böyle "karar kesdi" hukuk devletinin yarışçılar ve Veli Yüzer hakkında "sınırdışı" kararı alındı. Polis otomobilleri dayandı Veli Yüzer'in kapısına.

Bad Kreuznach Bölgesi Yabancı Düşmanlığına karşı Yerli-Yabancı Dostluk Girişimi ile FIDEF'e bağlı Bad Kreuznach Halkevi olaya el koydular. Veli Yüzer'in yedi kişilik ailesinin Cunta celtatlarına teslim edilmemesi için, mahkeme kararını durdurabilmek amacıyla her yolu denediler. Bad Kreuznach'ın küçük Sobernheim köyü hareketli bir gün yaşadı. Ama önce hukukçunun, önce din adamının, önce ilercinin cabası sonuç vermedi. Polis kararı uygulamaya kararlıydı ve uyguladı da. Veli Yüzer komşularının, dostlarının gözyaşları arasında adeta kapıp götürüldü ve Frankfurt Havaalanı'ndan Türkiye'ye postalandı. Cunta'nın, faşist generallerin hüküm sürdüğü Türkiye'ye... Celtatların, faşist celtatların eline...

simine ait bankalar da greve katıldı. Grevin başansı 16 Eylül Cuma günü kamusektörü sendikalarıyla görüşmelere başlayan hükümet için tam bir sürpriz oldu. Tabandan destek bulan sendikaların bu görüşmelerde kendilerinden emin ve kararlı bir tutum takınmaları bekleniyor. Ayrıca sosyalist, hristiyan, hatta liberal sendikaların grevi desteklemeleri görüşmelerde emekçilerin konularını güçlendiriyor.

Öte yandan bütçe tasarımasında harcamalara kısımlar getiren hükümetin manevra kabiliyeti çok sınırlı. Reagan ve Thatcher'ın sert monetarist tutumunu özünde benimseyip bu politikayı Belçika koşullarında uygulamak isteyen hükümet, eğer grevçilere ödünler vermek durumunda kalırsa her türlü inandıcılığı kaybetmek tehlikesiyle karşılaşacak. Bu durumda görüşmelerin uzaması ve grevin sürmesi şaşırtıcı olmayacak. Grevin devamı ise özel sektörde çalışan işçilerin de greve katılma olasılıklarını arttırıyor. Daha şimdiden özel sektörün bazı kollarında bu eğilim seziliyor.

İtaliyana aydınlatmasını istediiler. Bu arada özellikle GEW Sendikasına bağlı öğretmenler de okullarda yabancı düşmanlığına karşı çıkan etkinlikler örgütüyorlar.

Nitekim *Der Spiegel* gibi ünlü ve etkili dergilerin de aralarında yer aldığı pek çok Alman gazete ve dergisi sayfalarda konuya ilişkin röportaj ve incelemelere geniş yer vermeye başladılar.

Bu arada Protestan Kilisesi temsilcisi Jürgen Miksch, Alman ve yabancı ailelere bir çağrı yaparak karışık komşuluk ilişkilerini geliştirme istedi ve Yabancılar Haftası boyunca Almanların evlerine bir yabancı aileyi, yabancıların da bir Alman ailesini davet etmelerini istedi.

Geçmiş yıllardan farklı olarak bu yılki Yabancılar Haftası kışlarının yanı sıra sendikalar tarafından da etkin olarak destekleniyor.

"Hafta sonunu işyerinde geçirmek"

Mainz'da iflas ettiği gerekçeyle işçilere toplu çıkış veren Schaberger işyeri işçiler tarafından geçimimiz günlerde işgal edildi. İşyerinin işletme sermayesi olmadığı ve bankaların da kredi vermeye yanaşmadığı gerekçeyle iflasını istemesinin hemen ardından firmamız ünlü Bosch tekeli tarafından "yutulacağı" anlaşıldı. Nitekim yıllardır bu işyerinde çalışan işçilere, işlerinin sürüp sürmeyeceği konusunda ne işveren ne de Bosch herhangi bir garanti vermemek, bir yandan da işyerindeki makine ve öteki üretim araçları Bosch tarafından sökülüp götürülmek istendi. Schaberger işçileri "makine kaçırılmasını" önlemek amacıyla işyerini "işgal" ettiler. İşgalin yasak oluşuna da gözönünde tutan işçiler eylemlerini "biz hafta sonunu fabrikada geçireceğiz. Burası bizim işyerimiz, Pazartesi gününden itibaren de üretime geçeceğiz" biçiminde açıkladılar. İşçilerin, işlerini yitirip yitirmeyecekleri, iflas işlemlerini yürütmekte olan görevli noter tarafından önümüzdeki günlerde açıklanacak.

İğdir'dir. Bu aynı okula okuduk. Aynı atölyede çalıştık. Aynı evde oturuyoruz. Sanatımız açısından da birbirimizi etkileriz. Sözelimi Hanefi'ye gösteririm. Sözelimi o bana gösterir. Ben kendime göre, bunun kırmızı çok koyu olmuş derim. O bundan etkilenir ve kırmızısını indirir. Aynı şekilde, ben bütün çalışmaları Hanefi'ye gösteririm. Sözelimi o da bana, bunun mavisi açık olmuş der. Bu beni etkiler, maviyi biraz koyulaştırırım...

Açıktığı, bizim aramızda çok güzel bir arkadaşlık ve kardeşlik var. İki kişi omuz omuza vererek hem sanatımız ve hem de yaşamımız açısından sorunların üstesinden gelebiliyoruz. Sözelimi, biz Hanefi ile beraber olmasaydık, böyle güzel ve büyük bir atölyeye sahip olamazdık.

Ashında, aynı yaşta iki ressamın aynı yerde beraber yaşaması, beraber çalışması zordur. Ama biz bunu başardık.

YAŞAMAK BİR AĞAÇ GİBİ TEK VE HÜR...
Akbar Behkalam'ın Batı Berlin kentini süsleyen dev boyutlu bir duvar resmi çalışması

ca oldum. Yıl kadar, burada zor bela çalışabildim. Şah rejiminin başkaları ve beni çalıştırmak istememeleri üzerine, 1976 senesinde Batı Berlin'e geri döndüm. O gün bugündür buradayım.

Türkiye Postası: Akbar, resimde işlediğin temadan söz eder misin? İsteyen şöyle sorayın, sen resimde neyi işliyorsun? Kimlere hitap ediyorsun? Seni hangi konular ilgilendiriyor?

Akbar: Genel olarak, benim konum insan. Ama özel olarak, ezilen insan. Ben kendim o kadar ezilmişim ki, istemem de istemesem de, ezilen insandan başkasını yapamam. Sözelimi kalkan İran'dan buraya geliyorsun, Kreuzberg'teki ev işgalleri üzerine resim yapıyorsun. Kendim ev işgalcisi değilim, öyle bir şey yok. Ama, ev işgalcileri ezilenler... Bu beni etkiliyor.

Ayrıca ben, bir yanımla İranlı, öte ya-

neyen insanı konu ediyorum resimde. Yani, tema bu sefer insan oluyor. Barış oluyor. Mesela, şu gördüğün resimde bunu işlemişim. Burada, korkudan insanlar koşuyor... Bazısı, korkuyor; bazısı, savaşa karşı geliyor... Kimisi nereye kaçacağını bilemiyor... Kimisi, daha dirençli, daha dayanıklı oluyor... Açığı, bu resimde tema genel olarak barış isteyen insan oluyor... Daha fazla yaşamak isteyen insan...

Türkiye Postası: Akbar, biraz da resim anlayışından söz eder misin?

Akbar: Benim yaptığım resimlerde, çoğu motif insandır. Başta da söylediğim gibi, genel olarak ezilen insan. Ancak, benim görüşüme göre, resmin konusu kadar ve belkide ondan önemlisi, iş önce bir resmin resim olması lazım.

Resmin resim olabilmesi için, bazı kollar var. Bunlardan birisi ipekritik, öze-

nimde birçok yol açıldı. O tarihten itibaren Hanefi ile birlikte Batı Almanya ve Avrupa'nın birçok kentinde çok sayıda sergi açtık. Şimdi de, gelecek hafta Viyana'da yeni bir sergiye hazırlanıyoruz...

Türkiye Postası: Sen de Hanefi gibi göçmen bir sanatçısın. Burada, sence göçmen bir sanatçının görevi, işlevi ne olmamalı?

Akbar: Bence, burada ilk önce sanatçı Türkiye'ye ise, bir Türkiye'li gibi kalmaz. Kendi sanatını, bir Türkiye'li gibi sergilemelidir. Ve bir yerde, kendi sanatını yapmalıdır. Nereden çıktığını bilemez. Mesela, bugün İran'da çok kötü şeyler oluyor. Bu beni ilgilendiriyor, etkiliyor. Türkiye'de de kötü şeyler oluyor. Bu da beni çok etkiliyor...

Mesela, bir tema olduğu zaman, fazlimumuz üzerine bir resim yapmak istediğim zaman, mekan olarak Türkiye'yi alıyorum... Çünkü, her türden baskıya karşıyım. Gerek Türkiye'de, gerekse İran'da olsun, isterse başka bir yerde...

Sözelimi, bu Avusturya'da açtığımız sergi, bir kere dinin baskısına karşı. Dinin baskısına, İran'daki, Türkiye'deki ve Şii'deki diktatörlüklere karşı...

Hanefi Yeter, Mehmet Aksoy, Akbar Behkalam Viyana'da sergi açtılar

Viyana'nın Türkler tarafından kuşatılmasının 300. yıldönümü çerçevesinde düzenlenen kültürel etkinliklerden biri olarak Viyana'da açılan "Eylül'de Bir Hafta" adlı resim, heykel ve fotoğraf müzesinde Batı Berlin'de yaşayan üç yabancı sanatçı ağırlıklı olarak yer aldılar. Ressam Hanefi Yeter, heykeltıraş Mehmet Aksoy ve ressam Akbar Behkalam'ın yanı sıra aynı sergide Elser, Hrdlicka ve Meisel de katıldılar. Sergi 13 Eylül'de açıldı.

Viyana kuşatılmasının 300. yıldönümünü Papa'nın da katılımı ile "Haç ruhunu barbar devletlulara karşı yüceltmek ve canlandırmak" amacıyla taşıyan gerici bir yaklaşımla kutlamak isteyenlere karşı, ilerici sanat ve kültür adamlarının düzenledikleri sergi geniş ilgi görüyor.

NAZIM HİKMETİ'N BOYA VE FIRÇAYLA ANLATMAK...
Akbar Behkalam, soldaki duvar resmini boyadığı sırada bulunduğu iskele üstünde çalışıyor

şir, ruhlanı ve sanatçıların sanatları farklı olarak Savaşçı'nın kendisi de endüstriyel üretimini göbeğinde yer aldı. Ürünleri tezgah başında, emekçi kahvelerinde, gettolardan, birahanelerde beklendi. Dıştan bir gözlemci gibi değil, yaşamın, üretimin içinden gözlemiş hikayeler, şiirler -bulunabilecek onca kurgula rağmen- gene de sağlam kurguları, yaşamın sıkılganından kaynaklanan yapılarıyla her zaman profesyonel bir çizgiyi tuttu. Daha da özet söylersek Savaşçı, Gorki'leri besleyen aynı kaynakları su içiyor. Sanatını emekçilerin günlük yaşamından akar bantlardan, tezgah başlarından üretiyor.

Savaşçı'nın son kitabı: Duyuyorum musunuz. Doksan sayfalık kitapta 43 şiir yer alıyor. Şiirlerin seçiminde ve hatta sarılandırılmasında çok belirgin bir tercih yok. Ama şiirlerin tümü için "Orta yaşın sınırlarını geçmek üzere olan ve yaşamın yarısını gurbette, göçmen işçi olarak geçirmiş bir sanatçının duyurduğum yansıtır" denebilir. Hele kitabın sonundaki şiirlerde bu duyuruk, etkiyleci bir "sıla özlemine" dönüşüyor. Beton, asfalt, bira, sos, otoban, akarbantlar, doğallığı yitiren doğa, çelik, televizyon ve güvensizlikten oluşmuş bir uygarlığı karşı çocukluğunun alabildiğine özgür dünyasına, Ege kıyılarına insancıl doğasına duyulan susuzluk kitabın sonundaki şiirlerin belkemiği...

Gurbetçinin "gurbetçiliği duyurduğu ve sıla özlemine" şiirsel bir anlamıyla duymak isteyenlere salık verdiğimiz kitapta bir şiir aktararak noktalamayı bu tanıtmaya yazısını:

Ankaralı Ertan delirdi alkolden
Şimdi deliller evinde yatıyor.
Bizim Yorgo kendi kendine
konuşuyor
Avusturyalı'nın pek derdi yok
gibi
Kadınlardan kızlardan
özleminden yana
Yozgatlı Raif bu yıl kumara
dadandı
Ünsal ayrı yaşıyor yine
Melissa'sından
Bizim ozanın ne yaptığı pek
belki değil
Lodos alıp poyraz satıyor
durmadan

Avrupa, roketleri tartışıyor

12 Eylül'de Atina'da yapılan Ortak Pazar Dışişleri Bakanları toplantısında Yunanistan Başbakanı Papandreu'nun roketlerin yerleştirilmesinin altı ay ertelenmesi yönündeki önerisi reddedilerek, Bonn'da 16 Eylül'deki parlamento toplantısında da roketler konusu ele alındı. Kohl hükümetinin, silahsızlanma görüşmelerinde ABD'nin yaklaşımını destekleyen tavır, SPD ve Yeşiller tarafından eleştirildi. Öte yanda Sovyetler Birliği, SS-20 roketlerinin bir kısmının atış rampalarını dahil imha edileceğini açıklarken, "Atom silahlarından arındırılmış bölgeler" oluşturulması konusu Stockholm'de yapılan silahsızlanma konferansının başlıca gündem maddesini meydana getirdi.

6 Eylül'de Cenevre'de ABD ile Sovyetler Birliği arasındaki silahsızlanma görüşmelerinin yeni bir turu başlarken, Batı Avrupa'ya yeni ABD roketlerinin yerleştirileceği günlerin gitmekte yaklaşması, roketler konusunu Avrupa'da hükümetlerin ve uluslararası kuruluşların toplantılarının canlıca gündem maddesi haline getirdi.

12 Eylül'de Atina'da yapılan Ortak Pazar Dışişleri Bakanları toplantısında Yunanistan Dışişleri Bakanı Papandreu'nun bir süre önce açıkladığı, yeni ABD roketlerinin yerleştirilmesinin altı ay ertelenmesi yönündeki öneriyi getirdi. Ancak öneri, Ortak Pazar üyeleri tarafından reddedildi.

Papandreu'nun önerisine en şiddetli karşı çıkanlardan birisi olan Federal Almanya Dışişleri Bakanı Genscher, Bonn'da 16 Eylül'de Parlamento'nun güvenlik politikasına ilişkin oturumunda da roketler konusunda ABD'nin tavrını desteklediklerini bir kez daha belirtti. Cenevre'de bir sonuç alınabilmesi için

masi önerisi ele alındı.

Öneri Sovyetler Birliği temsilcisi Prof. Zagladin, SPD ve Avusturya Sosyalist Partisi tarafından desteklenirken, Federal Almanya Dışişleri Bakan Yardımcısı A. Mertes ve ABD Savunma Bakanı Yardımcısı R. Perle tarafından reddedildi.

Sovyetler Birliği'nin tavrı

14 Eylül'de Sovyetler Birliği Dışişleri bakanı vekili G. Kornjenko yaptığı uluslararası basın toplantısında, Cenevre görüşmelerinin yeni turuna yapıcı ve esnek önerilerle gittiklerini yineledi. Sovyetler Birliği'nin Avrupa'da İngiliz ve Fransızların toplam atom gücünden bir tek daha fazla roket, başlık ve nükleer savaş uçağı bulundurmamak istediklerini belirtti. Kornjenko, SS-20 roketlerinin bir kısmının sadece kendilerini değil atış rampalarını da imha edebileceklerini söyledi.

ABD ve NATO çevrelerinin roketleri yerleştirme planlarında ısrarlı oldukları koşullarda, Avrupa'da sosyal demokratların roketlere karşı kesin tavırlarını belirlemesi önümüzdeki aylarda özel önem taşıyor.

ABD, Vietnam savaşından bu yana ilk kez doğrudan silahlı çatışmaya girdi

ABD birlikleri Lübnan'ı bombalıyor

- ABD, İngiltere ve Fransa savaş uçakları Beyrut hava sahasında manevraya başladılar

Ağustos ayının sonundan itibaren ABD, Lübnan'da farklı dinsel gruplar olan, Düzriler ve Maruniler arasındaki çatışmalardan yararlanarak bölgedeki ABD birliklerini Düzri topluluğu karşı saldırıya geçirdi. ABD birlikleri helikopterlerle Lübnan ulusal ileri güçlerinin bulunduğu semtleri yoğun bir biçimde bombaladılar. ABD'nin bölgeye 2000 kadar deniz piyadesi daha göndermesi ile Lübnan'daki ABD askerlerinin sayısı 1900'den 12 bin 400'e çıktı. Lübnan karasularında 6 Flit'ya bağlı gemiler ve nükleer uçak gemisi Eisenhower da dahil olmak üzere 14 gemi alarm durumunda bekliyorlar.

ABD gerici güçlerin arkasında

Lübnan'daki Düzri topluluğu 'İslam dışı' ancak geçmişte Lübnan'daki Müslümanlar'la ittifak içinde olmuş bir topluluk olarak tanınıyor. Düzriler, politik düzeyde, Velid Cumbal yönetimindeki İleri Sosyalist Parti tarafından temsil ediliyor. Maruniler ise siyasi ve askeri planda Falanjistler temsil ediyor. Falanjistler de Lübnan ordusunu elinde tutan ABD destekli Cumburbaşkanı E. Cema-yel ile ittifak içinde.

Lübnan'da çeşitli bölgeler ve dinsel gruplar arasında zaman zaman çıkan çatışmalar, İsrail'in işgali politikası ve ABD'nin Lübnan'ın parçalamaya planları çerçevesinde şiddetlendi. Son çatışma-

lara da ABD gerici Falanjistleri ve zayıf Lübnan ordusunu desteklemek ve bu arada iyi ilişkiler içinde olduğu Cemayel hükümetini ayakta tutmak amacıyla biz-zat karıştı.

Ne amaçlıyor?

Geçtiğimiz Mayıs ayında ABD girişimi ile Lübnan ve İsrail arasında imzalanan sözüme bari anlaşmasının sonuna, Lübnan'da İsrail terörü artmış, ABD ve İsrail askerlerinin kalıcılaşmasının koşulları yaratılmıştı. Son olaylar ABD'nin bu koşullardan da yararlanarak, Lübnan'ın bölme ve burada önemli politik ve askersel üsler edinme planlarını sürdür-

düğünü gösteriyor. Böylece ABD, Lübnan'ın, petrol zengini Arap ülkeleri üzerindeki hegemonyasını arttırmak ve bu ülkelerdeki ilerici yönde gelişmelere doğrudan müdahale etmek amacıyla köprübaşı haline getirecek.

ABD Dışişleri Bakanlığı'nın açıklamalarına, Suriye destekli Filistin birliklerinin de Düzriler yanında çatışmalara katıldıklarını bildirilmesi, Suriye'ye yönelik bir ABD uyarısı olarak yorumlanıyor.

Öte yanda, ABD'nin bir süre önce bölgeye gönderdiği yeni ABD özel temsilcisi McFarlane'ın Lübnan'ın bölünmesini amaçlayan bir plan ortaya koyduğu bildiriliyor. McFarlane'ın 25 Eylül'de Lübnan'daki halk ayaklanmasının bastırılmasında sorumlu rol oynamış kişilerin arasında oluşu da ayrı dikkat çekici.

Şu anda belirli bölgelere yoğun bir biçimde süren savaş, ABD'nin ve diğer emperyalist güçlerin karışmasıyla tüm Lübnan'a, hatta bölgeye yayılabilir. ABD'nin Lübnan'da savaşa karışması Suriye, FKO ve bölgedeki ilerici güçler açısından önemli tehlikeler içermektedir.

Akdeniz'in doğusunda gerginliği arttıran çatışma, Kıbrıs'da da önemli stratejik bir nokta haline getirmiş; ABD deniz piyadelerini taşıyan üç uçak Kıbrıs'taki İngiliz üslerine indirilmiş, üslerdeki birlikler alarma geçirilmişti.

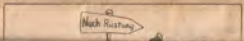
Şili'de süren mücadele anti-faşist birliğin koşullarını yaratıyor

Röportaj
Filiz KARDAM

Türkiye Postası: Şili'de on yıldır oldukça sessiz bir dönemden sonra, son aylarda bir derece güçlü protesto ya-

Şili'de Pinochet diktatörlüğünün 10. yılında, son aylarda onlarca kişinin ölümü ve yaralanmaların tutuklanmasına katan, Şili halkı yitir-

"Unidad Popular"ı meydana getiren Şili Komünist Partisi, Sol Hristiyanlar, MAPU ve sosyalistlerin bir bölümü

Michael Steinmann/Unsere Zeit

Sovyetler Birliği'nin İngiliz ve Fransız roketlerinin hesabı katılmıyorsa, bu roketlerin vazgeçmesi gerektiğini söyledi.

Bu arada SPD Fraksiyonu adına konuşan Ehme ve Voigt ile "Yeşiller" adına konuşan G. Bastian, ABD'nin ve Bonn hükümetinin bu konudaki tavırlarını ciddi bulmadıklarını söyleyerek, NATO'nun bu konudaki tavırını değiştirmesi gerektiğini belirttiler.

Öte yanda, SPD, roketler konusundaki kesin sözü 19 Kasım'da söyleyecek. SPD yerel örgütlerinin çoğunun roketlere "hayır" demelerine karşın, SPD yönetimi kesin tavırını belirlemeyi Cenevre görüşmelerinde bir sonuca varılması söz konusu olan Kasım ayının sonuna erteledi.

Stockholm'de barış konferansları

16 Eylül'de Stockholm'da beş Kuzey Avrupa ülkesinden 200 politikaçı, bilim adamı ve barış girişimleri temsilcilerinin katıldığı üç günlük Kuzey Avrupa Güvenlik ve Silahsızlanma Konferansı başladı. Bu konferansın başlıca tartışma konusu Avrupa'ya yerleştirilecek atom roketlerinin engellenmesi ve Kuzey Avrupa'da atom silahlarından arındırılması bir bölgenin yaratılması oluştuyordu.

Eylül ayı başında, kısa adı SIPRI olan Uluslararası Barış Araştırmaları Enstitüsü'nün düzenlediği uluslararası barış konferansında da bu konu üzerinde duruldu. Nükleer silahların azaltılması, yeni nükleer silahların yapımının kısıtlanması konularını içeren Palme Komisyonu'nun "orta savunma" tezi çerçevesinde, "Orta Avrupa'da nükleer silahlardan arındırılmış bir koridor" oluşturul-

dukları enstansi. Şili'de en uzun ömürlü kaçak sessiz bir dönemden sonra, son aylarda bu derece güçlü protesto eylemleri nasıl başladı?

J.Gonzales: Son eylemler belli bir birikimin sonucudur. Şili halkı Allende'nin öldürülmesinden bu yana mücadeleyle durdurmuş değildi. Ancak toparlanma uzun bir süre aldı ve sonuç alınabilmeye bir aşamaya ancak bir kaç ay önce ulaşılabildi. 1974'den itibaren Şili'de yeni tür örgütlenmeler doğmaktaydı. İnsan hakları örgütleri, kaybolan kişilerin ailelerinin örgütleri, Katolik kiliselerinin örgütleri... Sendikaların yeniden örgütlenmesi ise özellikle Pinochet'in 1979'da, diktatörlük rejimini yasalastıran bazı yasaları çıkarıp ekonomik alanda da tüm planlama yaşamını denetleyen genel bir plan uygulamaya girişmesiyle başladı.

Türkiye Postası: 1980'de Pinochet'in yeni bir Anayasa'yı kabul ettirmesi nasıl karşılıklı?

J.Gonzales: Yeni Anayasa'nın oylandığı 1980 Mart'ında da çok büyük olmamakla birlikte bazı protesto gösterileri yapıldı. Özellikle Pinochet'in tüm yetkileri elinde tutulması sağlandı. 24. maddede karşı burjuvazinin bir kısmı da memnuniyetli zılgını belirtili. Ancak o dönemde ekonomik durum bugünkü kadar kötü değildi. Onun için de Hristiyan Demokratlar'ın ilk çıkışları oldukça zayıf oldu. Burada bir önemli noktaya da işaret etmek isterim. Anayasa'nın kabulünden sonra, 1980 Eylül'ünde Şili Komünist Partisi tüm demokratik mücadele biçimlerini yolunun tıkandığı saptamasını yaptı. Şili Komünist Partisi Genel Sekreteri Luis Corvalan, Şili halkını Pinochet'i devirmek her türlü eylem biçimine başlamaya çağırdı.

Türkiye Postası: Bunun yığınlar üzerindeki etkisi oldu mu?

J.Gonzales: Bunun doğru ve etkili olduğunu şimdi daha iyi görüyoruz, çünkü Şili halkının önemli bir kesimi böyle bir çizgiyi izliyor ve Pinochet'i devirmek her türlü eylem biçimine başvuruyor. Corvalan'ın yaptığı çağrı o dönemde radyoda haberler arasında yer aldığı gibi, en büyük burjuva gazetelerinden biri de bu konuşmanın önemli üzerinde durdu. Böylece Pinochet rejimi Şili'de komünistlerin şiddetli kışkırtıklarını göstermek istedi. Ancak bu arada Corvalan'ın çağrısı da geniş yığınlara bizzat diktatörlüğün ya-

şıl'de Pinochet diktatörlüğünün 10. yılında, son aylarda onlarca kışkırtıcı ölümü ve yüzlerce insanın tutulmasına karşın, Şili halkı yığılce direnirken, Türkiye Postası da Şili'deki mücadele konusunda Şili Komünist Partisi'nin Batı Berlin sorumlularından Juan Gonzales ile görüştü. Allende döneminde fabrika işçisi olup, aynı zamanda fabrikasının sendika komiteğinde aktif olarak çalışan Gonzales, 1978'de ülkesini terk etmek zorunda kalmış.

yan organları kanalıyla da ulaştırılmış oldu.

Türkiye Postası: Bugün Şili'de burjuvazinin çeşitli kesimleri de içinde olmak üzere Pinochet'e karşı bir mücadele yürütüyor. Bu mücadele içinde farklı eğilimlerin ortaya çıktığı söylenebilir mi?

J.Gonzales: Mücadele olmasının birliğin de koşulları olmuyor. Dolayısıyla bugünkü direnişler birliğin koşullarına da yaratıyor. Eylemler içinde görüş ve yaklaşım farklılıkları gideriliyor. Ancak bugün yine de iki farklı çizgiden söz edilebilir. Burjuvazinin kimi kesimleri ve Katolik Kilisesi'nin bir kısmı diktatörlüğe diyalog kurmaya yönelik, ya da mücadeleye içinde diyalog da kurmayı hedefleyen bir politika izliyorlar. Komünist Partisi'nin de içinde yer aldığı sol partiler ise, "diktatörlüğe diyalog kurulamaz" diyerek, mücadeleyi ön plana çıkarıyorlar. Ancak sol güçler aynı zamanda, Pinochet'e karşı su veya bu biçimde mücadele yürüten tüm diğer güçlerle de diyalog kurmayı amaçlıyorlar.

Türkiye Postası: Bir süre önce Şili'de burjuva partilerin oluşturduğu "Demokratik İttifak" ile sol güçler, özellikle komünistler arasında nasıl bir diya-

log var? Şili Komünist Partisi'nin bu İttifak'a katılmadı mı?

J.Gonzales: Bu işin iki yönü var. Bir kere özellikle bu İttifak içinde ağırlıklı olan Hristiyan Demokratlar'a göre, Şili Komünist Partisi demokratik bir kuruluş değildir. Dolayısıyla Hristiyan Demokratlar komünistlere hiç bir zaman böyle bir teklif getirmediler. Öte yanda komünistler de burjuva partilerin, reformcu, diktatörlüğe diyalog kurarak, kısmi bazı değişiklikler sağlama hedefine yönelik programını desteklemiyorlar. Ancak resmi bir ittifak dışında Hristiyan Demokratlar ile komünistler arasında diyalog sürmekte. Eylemlerde birlikte yer alıyorlar. Fabrikalar düzeyinde ve sendika yönetimlerinde eylem birliği yapıyorlar. Ayrıca "Demokratik İttifak"ın diyalog kurarak elde ettiği bazı şeyler kuşkusuz tüm demokrasi mücadelesi verenler gibi komünistlerin de işine yarayacaktır.

Türkiye Postası: Pekî, solun programında neler yer alıyor?

J.Gonzales: Biliyorsunuz, iki hafta kadar önce Komünist Partisi bir basın toplantısı yaptı. "Unidad Popular"ın bakanlarından birinin, sol partilerin, eski öğrenci ve yığın örgütü sorumlularının da katıldığı bu toplantıda,

Şili Komünist Partisi'ni Hristiyanlar, MAPU ve sosyalistlerin bir bölümü yeni bir birlik kurduklarını açıkladılar. Bu birliğin programında Pinochet'in devrilmesi, demokratik, anti-faşist mücadeleye katılan tüm güçlerin yer alacağı geçici bir hükümetin kurulması, yeni bir Anayasa hazırlanması, girişilmesi gibi talepler yer alıyor.

Türkiye Postası: Onuncu yıldönümünde Pinochet 1989'a kadar iktidarda kalacağını açıkladı. Siz ne dersiniz?

J.Gonzales: Pinochet bir şey söylüyor, ama Şili'de insanlar, Şili halkı başka bir şey söylüyor. Şili demokrasi güçleri için diktatörlüğün geçeceği günün saptamak zor. Ancak bu günün tayin edilecek olan bugünkü mücadelenin daha da güçlendirilerek sürdürülmesidir. Bunun için Şili halkı silahlı yığınlar mücadelesinde de dahil her türlü eylem biçimini kullanmaya hazırdir.

Türkiye Postası: Bu arada ABD nasıl bir girişimde bulunabilir?

J.Gonzales: Pinochet hala yerinde duruyorsa bunda en büyük rol ABD emperyalizmi ve Şili silahlı kuvvetleri oynuyor. ABD bir taraftan insan hakları savunuculuğu yaparak, diğer taraftan da IMF kanalıyla diktatörlük desteklemeye devam ediyor. Allende'nin iktidarda geldiği ilk günden itibaren ABD, Şili büyük burjuvazisi ile sıkı bağlarını sürdürdü. Şimdi de ABD sefir, sendika lideri Seguel de aralarında olmak üzere Pinochet'e muhalefet eden çeşitli kesimlerle konuşarak halkın nabzını ölçmeye çalışıyor. Esas olarak daha ilmi liderlerle ilişki sürdürüyor. Bunların bir araya gelerek, demokratik rejime dönüş konusunda bir mutabakata varılmaları istiyor. ABD'nin sivil liderlere devredilmiş demokratik görünümü bir hükümeti desteklemesi mümkündür. Henüz bu konuda bir açıklık olmamakla birlikte, ABD için önemli olan temelden değişik yaratıcak bir halk idaresinin önlenmesidir.

Türkiye Postası: Size teşekkür ederken, son bir sözünüz var mı, onu öğrenmek isterdik.

J.Gonzales: Ben bir işçi ve komünist olarak halka olan, Şili halkına olan inançımı belirtmek isterim. Sadece halkın mücadelesi ile, "akal ve gücümüzle" zafere ulaşacağız. Sadece Şili halkının değil, Türkiye halkının ve tüm diğer halkların mücadelesi ile...

Yarınışındaki Şili'de "aklimız ve gücümüzle yeneceğiz" diyorlar

YUSUF YUSUF

Eski NATO generalleri ABD'ye seslendi

**“Pershing-2 ve Cruise roketleri
Avrupa’ya yerleştirilmesin.
İnsanlık adına bunu yapmayın!”**

- Eski Savunma bakanı MC Namara: Ben Sovyetler Birliği'nin Batı ülkeleri ile savaşmak istediğine inanmıyorum. NATO, roketler konusunda sorumsuz davranıyor. ● Eski NATO Generali İtalyan Senaörü Pasti: Tüm NATO belgeleri, Sovyetler'in SS-20 roketlerinin Avrupa'da silah eşitliğini bozduğu ve Avrupa'yı tehdit ettiği iddialarını yalanlıyor.

Bugüne dek Batı Avrupa'ya yerleştirilmesi planlanan Pershing-2 ve Cruise roketlerinin ABD'nin askerel üstünlüğüne sağlama politikasının bir parçası olduğu, nükleer savaş tehlikesini artırdığı, silahlanma yarışını körüklediği konularında çok şey söylendi ve yazıldı. Bu gerçekler, savaş tarafları çevreler ve gerilim tarafından her "Sovyet propagandası" olarak nitelendi. Emperyalizmin basın-yayın organlarında böyle hareketi "komünist"lerin işi olarak gösterilmeye çalışıldı.

Ancak bugün, Sovyet ajanlığından da, komünistliğinden de "kuşku" duyma ve söz etmek hiç mümkün olmayan bazı çevreler de, benzer savlarla Batı Avrupa'ya roketlerin yerleştirilmesine karşı çıkıyor ve bunların nükleer savaş tehlikesini arttırdığını söylüyorlar.

Eylül 1968 ortalarında ABD'nin "Foreign Affairs" dergisinde yayınlanan bir makedale eski Amerikan Savunma Bakanlığı'ndan Robert S. Mc Namara, Avrupa'da YENİ ABD roketlerine askerler bir gerekçesinin olmadığı şavında, 1961-1968 yılları arasında Pentagon'u yönetmiş olan Mc Namara, "Ben Sovyetler Birliği'ni Batı ülkeleri ile savaşmak istediğime inanmıyorum" diyerek, NATO'nun roketler kararı ile sorumsuzca davranışına işaret etti. Roketlerin yerleştirilmesinin Batı medeniyetinin tümüyle yökebilecek nükleer bir savaş tehlikesini arttırdığını belirtti.

Birkaç ay önce NATO'da üst düzeyde

dırılmayacağına dayanarak roketlere karşı çıkıyor. Bastian'a göre, bugün ABD'nin stratejik ve taktik silahlara alanında belli ölçülerde üstünlüğe sahip olduğu koşullarda, Batı Avrupa'ya Pershing-2 ve Cruise roketlerinin yerleştirilmesi hem tehlikeli, hem de provokatif olacaktır. Bunun nedeni de, bu silahların ilk darbe silahları olmaları ve tüm özellikleri ile NATO'ya nükleer bir savaş başlatmak için yeni olanaklar sağlamalandır.

Broşürde yeralan ve çeşitli kaynakla-
rından desteklediği bilgilere göre, Pers-
ning-2 ve Cruise roketleri ilk darbe silah-
larıdır, çünkü saldırıya uğrayana savun-
ma olanağı vermeyecek kadar hızlıdır ve
hedefe isabet yetenekleri yüksektir.
Tahrip edici açısından da saldırıya uğra-
yanın gücünü toparlayıp, karşı bir ey-
lemde bulunmasını önemli oranda azal-
tacak niteliktedirler.

Bu durumda ABD'nin orta menzilli yeni sistemlerinin planlandığı şekilde Batı Avrupa'ya yerleştirilmesiyle, NATO çevrelerinin iddia ettiği gibi NATO ile Varşova Paktı ülkeleri arasında askersel denge sağlanmayacak, tam tersine Sovyetler Birliği'nin güvenliği açısından tehlikeli, yepyeni bir durum ortaya çıkacaktır. Yeni durumda ABD, Sovyetler Birliği'nin ilerine kadar girebilen silah

lara sahip olduğu gibi, bu silahların kullanımında bundan böyle ABD ile Sovyetler Birliği arasında imzalanmış olan SALT-2 gibi silahsızlanma anlaşmalarına da uymak zorunda değildir. Öte yanda mevcut koşullarda Sovyetler Birliğinin Batı'yı tehdit eden benzer silahları da yoktur.

Ya SS-20'ler?
ABD ve NATO çevrelerinin Batı Avrupa'ya yeni roketler yerleştirilmesini gösterdikleri gerekçelerden biri, Sovyetler Birliği'nin Avrupa'daki SS-20'lerdir. "Oysa" diyor Bastian, "Sovyetler Birliği sınırsız sayıda SS-20 roketine sahip olsa bile, bunlarla sadece ABD'nin Avrupa'daki mütefakkerine yönelbilir. ABD'ye sonuç alıcı herhangi bir darbe indiremez. Buna karşın ABD, yeni yerleştirilecek nükleer sistemler ile kitalararası nükleer potansiyeline hiç başvurmadan, Sovyetler Birliği'ne kesin sonuç alıcı darbeler indirebilir."

Eski NATO generallerinden İtalyan senatörü Nino Pasti de, "Euro-Missiles and the General Balance of NATO and Warsaw Pact Forces" (Avrupa'da Roketler ve NATO ile Varşova Paktı'nın Genel Askereş Güç Dengesi) adlı broşüründe SS-20'lere karşı NATO'nun başlangıçtan beri izlediği tavrı anlatıyor. Pasti, NATO'nun Sovyetler Birliği'nin

Eski NATO generali, "ABD'-nin Sovyetler Birliği'nin 'kapı eşiğine' yerleştireceği ilk darbe silahları nükleer bir dünya savaşı için ilk kısılcımı oluşturabilir" dediler

SS-20 roketlerinden daha 1976'da haberdar olduğuna söylüyor. Ancak NATO belgelerinin incelenmesiyle de ortaya çıkacağı gibi, SS-20'leri hiçbir NATO bildirilmesine yer verilmemiş ve bu roketlere karşı NATO hiçbir özel önlem almak gereksinimini duymamıştır. O yıllarda NATO toplantılarında daha çok üzerinde durulan konu gelecekte silahların geliştirilmesi ve nütron bombasıdır. Avrupa'daki mevcut silah potansiyeli çerçevesinde NATO, SS-20'leri Avrupa savunması açısından özel dikkate değer bulmamıştır.

1979 Mayıs'ındaki Nükleer Planlama Grubu toplantısı sonuç bildirgesinde de SS-20'ler gündeme gelmiş, ancak bunlara karşı herhangi bir önlem alınmasın-

Europeans cry
"NO!"

American first-strike weapons on the doorstep of the Soviet Union are the most appropriate fuse for touching off a nuclear world war.

Americans, we beseech you:
**Do not deploy Pershing II
and Cruise Missiles in Europe!**
For the sake of humankind—
Don't do it!

dan söz edilmemiş. Öte yanda taktik silahların geliştirilmesi konusunun genel olarak silahlanmanın kontrolü çerçevesinde ele alınması kararlaştırılmıştır.

Ancak bundan tam üç ay sonra ABD, taktik silahların modernleştirilmesi konusunu, daha önceki tüm silahsızlanma anlaşmalarını hiçe sayarak biçimde, stratejik silahların yerleştirilmesi konusunda baskı yapmaya dönüştürmüştür. ABD, Avrupa'nı mütefiklerini Pershing-2 ve Cruise roketlerinin yerleştirilmesi yönünde ikna etmeye çalışırken de, SS-20 roketlerinin Avrupa'yı tehdit ettiği ve Avrupa'daki nükleer silah dengesini Sovyetler Birliği lehine bozduğu konusunda ısrarcıydı.

Senatör ve eski NATO generali Pasti, üç yıldır Avrupa'yı tehdit etmeyen ve silah dengesini bozmayan SS-20'lerin üç ayda tehdit eder hale gelebileceğini

Birkaç ay önce NATO'da üst düzeyde görevlerde çalışmış on kadar Avrupalı eski NATO generali de ABD'yi yeni roketler konusunda uyardılar. "ABD'nin Sovyetler Birliği'nin 'kapı eşliğine' yerleşeceği bu ilk darbe silahları, nükleer bir dünya savaşını ilk kivilımcı oluşturalırlar" diyen generaller, Amerikan yönetiminin bu tür silahları yerleştirmekten vazgeçmesini istediler.

İlk darbe silahları
 Bunlardan iki eski NATO generali, İtalyan senatörü Nino Pasti ve Almanya'da "Yeşiller'in milletvekili Gert Bastian, yeni roketlerin Avrupa güvenliğini ve dünya barışı açısından içerdiği tehlikeleri açıklayan broşürler de yayınladılar. Gert Bastian, "Nuclear War in Europe?" (Avrupa'da Nükleer Savaş mı?) adlı broşüründe, yeni nükleer sistemlerin niteliklerine ve nükleer bir savaşın sınırlan-

Dünün NATO generali, bugün barış savaşçısı NINO

PASTI Türkiye Postası'nın sorularını yanıtladı

NATO eski generallerinden Nino Pasti:

"İlk savaş alanı Türkiye olabilir"

Türkiye Postası: NATO'nun görev alanının bugünkü sınırların ötesine genişletilmesi düşünülmüyor. Bu durumda, NATO stratejisinde Türkiye'nin rolü ne olacak? Sızce, bir savaş halinde Türkiye ve Avrupa ne gibi tehlikelerle karşı karşıya kalacaklar?

Nino Pasti: Özümlere belirtiyim ki son zamanlarda NATO'nun sınırların genişletilmesi çabalarına tanık olmaktayız. Bu konu son Williamsburg toplantısında açıkça dile getirildi. NATO'nun bir savunma paketi olmayıp ABD'nin emrinde saldırılar bir paketi olduğu gerçeği dikkate alınır bu gelişmenin son derece tehlikeli olduğu anlaşılar. ABD, Avrupa'da sınırlı bir nükleer savaş hazırlığı içinde olduğunu açıkça söyleyiyor. Mesleki tecrübem bana nükleer savaşın sınırlanılmayacağını gösteriyor. Yandığı varsayacak bile bu savaşın öncelikle Avrupa'yı imha edeceği şüphesiz.

Bu durumda, Türkiye'nin konumu anahtar bir sorun. Çünkü haritaya baktığımızda, Türkiye'nin NATO Avrupa'sıyla Orta Doğu, Asya ve özellikle Hint Okyanusu arasında bir köprü oluşturduğunu görürüz. Bildiğiniz gibi bu bölgede ABD askeri güçlerini artırmaya çalışıyor. Bu durumda ABD'nin saldırı planları gereği bazı özel önem taşıyan noktalar var. Akdeniz bunlardan biri. İtalyan olmasam nedeniy Akdeniz beni çok ilgilendiriyor; çünkü bildiğiniz gibi İtalya bir Akdeniz ülkesi ve Akdeniz'den geçen her olay ülkemizi doğrudan ilgilendiriyor. Türkiye'nin tüm hareket alanlarıyla ilişkili olması bu ülkeye de özel önem taşıyan bir nokta durumuna getiriyor. Bu durum sonucu Akdeniz büyük bir tehlikenin içinde itilimsiz oluyor. Türkiye ise bu saldırı-

gan mevzilenmenin merkezi noktasını oluşturduğundan bir savaş halinde imha edilecek ilk ülke oluyor. İlk savaş alanı şüphesiz Türkiye olacak. Modern silahların, nükleer silahların tahrip gücü göz önüne alındığında, her iki tarafın da atom silahlarının hedefi olmak tümüyle yok olmak anlamına gelir. Bu nedenle, Türkiye yönetiminin bu konuda karar alırken bu tehlikeyi gözönünde bulundurmasını isterdim.

Türkiye Postası: Günümlüz koşullarında barış hareketi sizce neden önemlidir?

Nino Pasti: Daha önce de söyledim gibi, nükleer savaş tehlikesi genel bir niteliği olan bir tehliktir. Nükle-

er savaş genel, topyekün niteliği olan bir savaştır; çünkü nükleer silah "topyekün" imha silahıdır. Bu silah "selektif" değildir. Bu özellik, geleneksel silahlarla nükleer silahlar arasında başlıca farkı vücuda getirir. Nükleer savaş herkesi yok eder. Öyleyse bu herkes için bir sorundur ve tüm insanlık nükleer savaşa karşı, savaşın önlenmesi için çalışmalıdır.

Bu konuda çok açık olmalı istiyoruz. Barış hareketleri bir ekonomiyum, bir politik rejim seçimi değildir. Barış mücadelesi, insanlığın varlığını devam için bir mücadeledir. Bu durumda herkes için geçerli çok önemli bir görevle karşı karşıyayız. Eğer bir nükleer savaş olursa, ister doğuda ister batıda, isterse kuzeyde yada güneyde olsun herkes imha olacak. İşte bu nedenle ilk bir savaş hareketi, nükleer silahların yerleştirilmesine karşı hareket, genel bir silahlanmayı hedef almakla birlikte öncelikle nükleer bir silahsızlanmayı yada silahların kısıtlanmasını amaçlayan hareket tüm insanlığı yararlandır. Bu hareketi yarğalamak değil, ona yardımcı olmak gerekir.

Bugün Türkiye'de de barış hareketi yöneticilerinin yarğalamak barışı yarğalamaktır. Böyle bir dava insanlığın nükleer imhası lehine çok vahim bir seçimdir. Bu nedenle Türkiye halkını ve yöneticilerini bu konuyu iyi düşünmeye davet ediyorum.

Sözlerimi bitirirken, barış hareketinin, ABD propagandasının kamuoyunu yanıltmak için öne sürdüğü gibi, sol ve sağ, kuzey ve güney, doğu ve batı, yada bir dinle başka bir din arasında seçim yapması söz konusu değildir; söz konusu olan ölümle hayat arasında bir seçimdir ve hepimizin görevi hayatın yanında yer almaktır.

tanla genişletilmesi, NATO'nun uçayda tehdit eder hale gelmeyeceğini tüm NATO dokümanlarında gösterildiğini belirtiyor. Bu dokümanlara göre SS-20'ler, Sovyetler Birliği'nin yirmi yıllık SS-4 ve SS-5 roketlerinin modernize edilmiş şeklinde başka birşey değildir. Kaldı ki bunların bir özelliği, yenilenmelerinde çok geç kalınması olmalıdır. ABD'nin bu arada, çok daha kısa bir süre içinde Polaris 1, Polaris-2 ve Polaris 3 denizaltılarını, daha modern Poseidon, Trident 1 ve Trident 2 ile yenilemiş olduğu da bir gerçektir.

SS-20'ler, Sovyetler Birliği'nin SS-4 ve SS-5 roketlerinden, başlık sayısı, hedef vurma gücü ve hareketli olmaları nedeniyle farklıdır. Ancak bu özelliklerin sağladığı avantajlar, toplam roket sayısı azaltılarak dengeleştirilmiştir. Bunu da ABD uyardıranı daha başlangıçtan beri saptaması olmasa sözkonusudur.

NATO'nun eski generallerine göre, ABD'nin 1976'dan beri bildiği ve NATO belgelerine göre Avrupa'da nükleer silah dengesi bozmayan SS-20'lerin, birdenbire Avrupa'yı tehdit ettiklerinin ileri sürülmesi tümüyle gerekçesizdir. Bu durumda da böyle bir iddia ancak ABD'nin ve savaş yanlısı çevrelerin Avrupa'ya yeni sistem saldırı silahlarını yerleştirmek amacıyla yürüttükleri propaganda kampanyasının bir parçası olabilir.

Ne anlama geliyor?

Eski NATO generallerinin barış hareketi içinde aktif olarak yer alması ve bizzat NATO belgelerine dayanarak savaş yanlısı çevrelerin iddialarını çürütmeleri iki önemli noktaya işaret ediyor. Bunlardan ilki, Avrupa'da savaş aleyhtar hareketin, NATO'nun silahlanma politikalarını bizzat planlamış ve uygulaması olan bazı kişilerle de kapsayacak kadar geniş boyutlara varmış olmalıdır. NATO generallerinden den adamlarına dek, politik görüşü ve ideolojisi ne olursa olsun, roketlerin yerleştirilmesine karşı çıkmak noktasında birleşen bu insanlar, bugün barış hareketini Sovyetler Birliği'nin ve komünistlerin planlayıp, yürüttüğü konusunda yanlışlıklarla dolu boş çıkartıyor.

Öte yandan, NATO generallerinin bu tür silahların Avrupa'da güvenliğini ve dünyada barışı tehdit ettiği yönündeki uyarıları, tehlikenin ne kadar büyük olduğunu gösteriyor. Dine kadar NATO politikasının uygulayıcı olarak hareket etmiş bu kişilerin yeni roketler konusunda endişeleri, NATO'nun saldırı politikasının bugün daha da tehlikeli boyutlara vardığını işaret ediyor.

Gert Bastian kimdir?

Federal Almanya 12. Tank Birliği Komutanı General Gert Bastian, 1979 yılı sonunda NATO'nun roketler konusundaki kararının yanlış olduğunu söyleyerek görevinden istifa etti. İstifa mektubunda Bastian, NATO'daki son gelişmeleri yorumlamayı bir biçimde yapılımsız yol açıcı olarak değerlendirdi. 20 bin askerin komutanlığını üstlenmiş bir kişi olarak bunu sessizlikle geçiştiremeyeceğini belirtti. Şimdi "Yeşiller'in milletvekili olan Bastian, barış eylemlerinde aktif görev alıyor.

Nino Pasti

İtalyan Hava Kuvvetleri'nin eski komutanlarından Nino Pasti, 1969'da emekliye ayrıldığında, NATO'da Avrupa Nükleer Faaliyetleri Bölümü Komutanı Yardımcısı idi. Pasti, 1976 yılından bu yana İtalyan Senatosu'nda bağımsız senatör olarak görevli. Bunun yanı sıra, Avrupa'da savaş aleyhtar bütün toplantılara, gösterilere, konferanslara aktif olarak katılıyor.

Toprak Reformu Yasa Tasarısı Evren'in emriyle değiştirildi

Toprak Reformu'nun adı bile yasadan çıkartıldı

Danışma Meclisi (DM) Tanım Komisyonu'nda görüşülerek son şeklini alan "Tanım ve Toprak Reformu" yasa tasarısının adı bile değiştirildi ve içeriğine uygun olarak tasarıya "Tanım Reformu" adı verildi. Kenan Evren'in direktli dönülüsünde son şeklini alan yasa tasarısının son "Tanım Reformu" olarak değiştirilmesine gerekçe olarak, yasanın "toprak dağılımı"nu değil, "tarımsal üretimi arttırmayı" hedeflemesi gösterildi.

Ayrıca yasa tasarısında yapılan bir başka deyişlikle de, reform kapsamına giren arazilerin, kooperatif işletmeleri şeklindeki kullanımı öngören madde "komünist rejimlerdeki uygulamaya benzediği" gerekçesiyle tasarıdan çıkartıldı. Bunun yanında, tasarınn 28. maddesine yeni bir fıkra eklenerek, milletvekillerine ait arazilerin kamulaştırılmayacağı hükümlü getirildi.

Öte yandan, yeni adıyla "Tanım Reformu" yasa tasarısında iki önemli değişiklik daha yapılarak tasarı iyice "kuşa çevrildi" ve böylece, eski şekliyle çok sınırlı da olsa büyük toprakları kamulaştırma ve topraksız köylüleri topraklandırma olanağı tümeyle ortadan kaldırılmış oldu. Yeni yapılan değişiklikle göre, "toprağını kiracı ve ortakçı kanalıyla işletenler" toprakları reform kapsamına girmeyecek ve kamulaştırılmayacak. Böylece, büyük toprak sahiplerinin elindeki toprakların belirli miktarını danişık doğışla kiracı ve ortakçılarla işletme ve toprakları reform dışı bırakılması olanağı sağlanmış oluyor.

Yasa tasarısında yapılan ikinci bir değişiklikle de, reform ve kamulaştırma dışı bırakılan toprakların miktarı büyük oranda arttırıldı. Söğelimi, kamulaştırma dışı bırakılan toprakların büyüklüğü Adana'da 780 dönümden 1300 dönüme; Adıyaman'da 1020 dönümden 1700 dönüme ve Ağrı-

Yasa tasarısının adının "Tanım Reformu" olarak değiştirilmesine gerekçe olarak, yasanın toprak dağıtımını değil, tarımsal üretimi arttırmayı hedeflemesi gösterildi. Yasa tasarısında yapılan bir değişiklikle, reform kapsamına giren arazilerin kooperatif işletmeleri şeklinde kullanımını öngören madde "komünist rejimlerdeki uygulamaya benzediği" gerekçesiyle tasarıdan çıkartıldı. Ayrıca, tasarının 28. maddesine yeni bir fıkra eklenerek, milletvekillerine ait arazilerin kamulaştırılmayacağı hükümlü getirildi.

da 324 dönümden 810 dönüme yükseltildi. Kamulaştırma dışı bırakılan toprak miktarı her ilde yükseltildi ve değişiklikle göre Aydın ve İzmir illerinde 1300 dönümden büyük ve Eskişehir ilinde de 2500 dönümden büyük topraklar kamulaştırılacaktır.

Komisyon sözcüsü: Reform komünizmi getirir

Bilindiği gibi, yaklaşık iki yıl kadar önce Uluşu hükümeti hazırladığı "Toprak ve Tanım Reformu" yasa tasarısını DM'ne sunmuş, ancak büyük toprak sahiplerinden gelen tepkiler üstüne geçtiğimiz yılın Mayıs ayında tasarıyı geri çekmişti. On beş ay sonra yeniden DM'ne sunulan tasarıda ise alındığı Tanım Komisyonu'nun 15 Ağustos tarihli ilk toplantısında, komisyon sözcüsü

cusü Doğan Gürbüz "Toprak reformu köylünün arasına nifak sokmuştur. Bu da komünizmi getirir" diyerek, komisyonun büyük toprak sahiplerinin çıkarlarını koruyan kimselerden oluştuğunu açıkça kanıtı vermişti.

Önümüzdeki günlerde Danışma Meclisi'nde görüşülmesi başlanacak olan "Tanım Reformu" yasa tasarısının kamulaştırma ve toprak dağıtımına temel teşkil eden 26, 34 ve 35. maddelerinde göre, reform ve toprak dağıtımına amacıyla ancak "verimli işletilmeyen" ya da "hiç işletilmeyen" topraklar kamulaştırılabilir. Yine ilgili tasarıya göre, kamulaştırmaya konan olan topraklar da, o günkü rayıç üzerinden bedelleri ödeyerek kamulaştırılabilir.

Yasa tasarısında, "verimli işletilmeyen" ya da "hiç işletilmeyen" toprakların kamulaştırılacağı hükümlü getirilerek, toprak reformu uygulaması fiilen olanaklı hale getirilmiş olmaktadır. Çünkü, toprağın elinden çıkmasını istemeyen hiç bir büyük toprak sahibi, toprağını verimsiz işletmeyecek; ya da, eğer elini yamadığı topraklar varsa, onları işletmeyecek ancak kamulaştırmayı engelleyebilecektir.

Türkiye'nin dış borçları beş trilyona yaklaştı

Yapılan süreklî devallasyonlarla Türkiye ABD doları karşısında değer kaybetmesi nedeniyle, Türkiye'nin dış borçları yaklaşık 2,5 kat arttı.

Yapılan süreklî devallasyonlarla Türkiye ABD doları karşısında değer kaybetmesi nedeniyle, Türkiye'nin dış borçları yaklaşık 2,5 kat arttı.

ÖZLEM ÖZGÜR Gündem

Cadı kazanı

Ş u an, Türkiye kapitalizminin kaynayan bir cadı kazanın-
dan farkı yok. Ekonomik ve sosyal yaşam, koskoca bir
çelişikler yumağı. Hem de çözümsüz ve çaresiz... Türkiye
kapitalizmi, tarihinin hiç bir döneminde bu denli derin
ve uzun süreli bir bunalıma yaşamadı. Hiç bir zaman,
böylesi bir kargaşa, keskin ve sert çelişki ve çatışmalar birarada
görülmedi...

Aylardır yazmış, çizmişim. Başkaları da yazmış, çizmiş. Bir yandan, sermayenin enine boyuna büyüyen serpilmesinden, tekelleşmesinden dört nala tımanmasından, tekceli sermayenin ekonominin kumanda kulelerini ele geçirmesinden söz ediyoruz...

Bununla da kalmıyoruz. Tekellerin kasasına akan milyarlardan, artan kârlardan, cumhuriyet tarihi boyunca görülmemiş boyutta bir soygun ve sömürden, iççe geçmelerden, finans kapital ve tekceli devlet kapitalizmine özgü gelişmelerden dem vuruyoruz. Açıkçası, tekceli sermayenin "bir eli yağda, bir eli balda" demeye getiriyoruz...

Bu bir çelişki değil midir? Bir yandan, tekceli sermayenin "bir elinin yağda, öbür elinin de balda" olduğunu söz et; öte yandan da, bazı büyük holdinglerin, büyük işletmelerin iflas bayrağını çektiğine ilişkin basında çarşaf çarşaf haberler yer alsın. Evet, bu bir çelişki değil midir? Bu durumu nasıl açıklayacağız?

Değişik bir bakışla, bu soruya tam tersinden yaklaşılabilir. Türkiye'de "24 Ocak Kararları" ve cuntanın üç yıldığı uyguladığı ekonomi politikaları, tekceli sermayenin bile çıkarlarını aykırıdır (!) Ve de, bu politikaların toplumun bütün sınıf ve katmanlarının yanısıra, işbirlikçi tekceli sermaye bile şikayetçidir (!) Tekceli sermayenin en kodamanlarından bile feryatları, figanları yükselmektedir (!) Neden olmasın? Adamlar batmıyor mu?

O zaman, gerçeği yalnızca emperyalizm olgusu kalyor. Adına ABD diyelim, OECD diyelim, AET diyelim, Dünya Bankası diyelim, isterse biz en güzel IMF diyelim...İşte bunlar istiyor, bunlar bastırıyor, cunta da uyguluyor, uygulamaya mecbur kalyor (!) Türkiye'de toplumun bütün kesimleri, bütün sınıfları, bütün katmanları, hatta ve hatta tekceli sermayenin en kodamanlarının bile uygulanan bu ekonomi politikalarına karşı olmalarına razımen...

Mesele böyle konabilir mi? Türkiye'de ekonomi politikalarının özü, cuntanın programı, tek başına emperyalizmle açıklanabilir mi? Emperyalizm, dünyanın neresinde ve ne zaman, yerli işbirlikçilerin çıkarına olmayan bir program dayatabilmiştir? Böyle bir dayatma uygulanabilir mi? İşçi sınıfı biliminin en temel kavramlarından birisi olan "işbirlikçi"lik Türkiye kapitalizminden havada mi kalmaktadır? Elbette ki, hayır...

"Türkiye'de" "24 Ocak Kararları" doğrultusunda uygulanan ekonomi politikaları, cuntanın ekonomik programı, emperyalizmle işbirlikçi tekceli sermayenin, bunların en kodamanlarının ortak çıkarlarını temsil eden, tam bir mutabakat halinde oldukları politikalarıdır. Açık durumdur; yani işbirlikçi tekceli sermayenin, özellikle onun en etti-bütli kesimlerinin çıkarlarını aykırı olan bir politikadır, Türkiye'de uygulanamaz...

O zaman baaa...basta sorudumuz soruya dönelim. Nasıl oluyor da...

Ağustos ayında fivat

Askerlik yapan herkes orduda hepimize karşı böyle davranıldığını bilir. Ancak Cunta'nın gelisiye bu onur kırıcı, gençleri kişiliksizleştirici davranışlar daha da yoğunluk kazanmış. Yalnız buradan askeri gidenlere daha yumuşak davranıyorlar. O da deviz geliyor ve dışarda anlatılırsa daha da rozil oluruz diye korkuyorlar.

Bundan 177 yıl önce 1806 yılındaki Çar ordusuyla, simdiiki Türk ordusu arasında bir kıyaslama yapabilmek için 'Tolstoy'un "Savaşın Bittiği" adlı eserine değerebiliriz.

Nasıl olacak? Yoksuluk herkesin belini büküyor. Bir kilo şeker 120 lira. Köyliü hangi gelirle alsın?

– Sence hiçbir şey yapmadı mı Cunta? Köyde yaptıkları hissesi'limiyor mu? – Terörü öledik diyorlar hergün. Zaten bizim köyde terör yoktu ki, ne hissedisiler! – Yani Cunta'yı hiç seven yok mu? – Var tabi. Herkes seviyor. – Nasıl? – Silahını kafama dayar. "Emrediyorum, sev beni!" derse, ne demeye hakkım olur? Meçbur olurum semeye. – Köylüler bu zoraki sevgiyi tartışıyorlar mı? – Birbirlerine güvenenler özalarlarında tartışıyorlar. Bin yıllık köyün içine bile korku girmiş. Biri ihbar eder diye çekiniyor, her yerde tartışıyorlar.

Sosyal Danışman İsmet biraz daha ayrı görüştü:

– Cunta büyük şehirlerde göze çarpan önlemler almış. Örneğin trafiği belli ölçüde düzeltmiş. Taktilere saat koydurmış. Biraz sıra bekliyorsanız ama, binince şoför saati aşmak zorunda. Belli bir ilasat, İstanbul'da otobüsler de öyle. Nereye gitsen 20 lira. Devlet dairelerinde açıkta rüyet almayı önlemiş. Memurlar işinizi kurya yapıyorlar. Her dairenin başına bir subay koymuşlar. Tabii bu tip önlemler gümbürlik düşünen yurttaşlara bir rahattama getirmiş. Ve "terör de kalktı, pahalılık varsa da camuzdan değerli değil ya" diyorlar, hoşnut görünüyorlar.

– Geçimler nasıl? – Orta kesimi, esnafı çokertmiş, yok etmişler. İflaslar birbirini izliyor... Akra-balarından biri 1968 yılında "canlı havaya alıp-satacağım" diye ticaret odasına yazılmış. İki yıl sürdümüş, sermayesizlikten bırakmış. Kaydını silirdim diye de unutmuş. Şimdi 780 bin lira vergi istiyorlar. İki de bir karakola çağırıyor. Adam bedenini satışa bile bunu ödeme olanığı yok. Fakat derdini anlatacağı, ikayet edeceği tek organ da yok.

Pirincin tohumluğu 100, kendi 90 lira

– Hele köylüleri hiç sorarsanız, diyor Aysel, ellerine aylık beş para geçmiyor. Geçimleri çok dar, bu yıl pirincin tohumluğu 100 liradan almışlar. Düyvanı emeğini verdikten sonra ürettikleri 90 liradan satmışlar. Verilen emeğe değmemiş. Hayat

teym-alı benim. – Beştas, küdü, gizenpaç... – Bir de tutmaca, diye tamamlıyor Süheyla. – Siz de oynadınız mı? – Bize de çok oynadık. – Gıysileri ayakbakkalı nasıl? Renkli boyaları, kalemleri var mı? – Pantolonlarında yamalıklar var çoğunun. Ayakkabı yerine lastik giymiyorlar. Boyalı kalemleri de yok. – Demin aldım almaya giderken çikolata da aldım. Orada çocuklar ştyorlar mı? – Bayramda şeker yediler biraz...

Cuntanın gözünde gençler toptan suçlu

Sözü çocuklara vermişken, gençlerimiz ne diyorlar? Geleceğimiz, gözbebeklerimiz, üstlerine titremek zorunda olduğumuz insanlar. Onları öylesine güvencesiz, öylesine sonu belirsiz bir yola ittiler ki, bunu birkaç satırla anlatmak olası mı? Başlıbaşına inceleme, araştırma, röpörtaj konuları... Konuları ya, zence de biz bir gençin, A.C.'nin anlatılıklarına kulak verelim:

– Gençlerimize yurdumuz koca bir zindan olmuş. Cunta'nın gözünde gençler toptan suçlu. Gençlerin varlığına bile ta-

SIVASLI ZAHİR...

Silahı kafama dayar, "Emrediyorum sev beni!" derse, ne demeye hakkım olur? Meçbur olurum semeye...

hırbı değil. İçte size bir hesap: 200 bin lira başlık parası, 200 bin lira 8 altın, 192 bin lira 4 bilezik, 120 bin lira çamaşır, düğün elbiseleri, sandık vs., 300 bin lira düğün masrafları. Toplam hesap bir milyon TL'sini geçiyor. Nasıl evlenecek? Mümkün mü? Kız babası bir de gardolap, karyola, koltuk, dikey makinası isteyince genç akraba telefon edip bu evlenme işinden vazgeçtiğini söylemek zorunda kaldı. Kızları kaçırıktan başka olanak yok. Eee tüm kızlar da kaçıyorlar ki!.. Kaçmaları da aslında belalı. Kız sahipleri düşmanlık güdüyorlar. Zorunlu olarak yaşlılara araya girip barıştırıyorlar. Bu barışma parası daha pahalı...

Büyük bir hasretle gittiğimiz ülkemizde, diyor Nazmiye, bize ilgi gösteren tek kuruluş bankalar!.. İçeri girdin de "Mark bozduracağım" dedin mi, "Buyurun hanımefendi, beyefendi!" ler başlıyor. Yer gösteriyorlar, oturuyorsunuz. Sigara tutuyor, çaylar ısmarlıyorlar. Bir tatlı dibi, bir şirin dibi döküyorlar, demeyin gitsin. Doğrusu ben de bankaların tadını çıkardım. Çarşıya çıkanda biraz bozduruyordum, yoruluktan sonra buşka bir bankaya gırıyordum. Hem oturmaş, dinleniyor, çayını içiyor, azıcık daha bozduruyordum. Çünkü başka hangi daireye gitsen bize köpek davranışında bulunuyorlardı. Hele o polislerle, askerlerle karşılaşmalar yok mu? İnsan onuru kırma için ne varsa yapıyorlar. Bir örnek: İş ve İşçi Bulma Kurumu'na çıkış almak için gittiğimiz. Yaz dönemi, kalabalık. Polisler bağırıyor, küfür eder ede sırada sokuyorlardı. Bir ara sıra bozulmuştu. Polisler jense ağza almamız sözleriyle bilmeye başladılar. İçlerinden biri, "Sözmeden söyleyemez gene uraya gireriz" dedi. Dedğine de pişman oldu. Üstüne cullararak tokatladılar "Ulan adam mı oldunuz!" diye bas bas bağırarak, yerinden çıkarp en arkaya ittiler. Kimse sesini çıkarmadı.

Günde yüz ceza

Söz polislerden açılmışken, aynı konuya değinen metal işçisi Bayram'ın söylediklerine yer verelim:

– Kardeşim, her an ceza kesiyorlar. Yolda giderken sağa baktın ceza, sola baktın ceza. Bir yakınımlı olan polis anlattı, her polis memuruna günde yüz ceza kesmesi şart koşmuş. Eger yüz ceza getirmedi mi primini almayıyorlar mı. Bu nedenle ceza yemekten korkulmuş oldukca zor. Bir

SAYIDEN...
Dört ayda iki kilocu et yersen sen de zayıflarsın ağabey.

nirdi. Şimdi?.. Herkes kurban kesmiyor ki!.. Kesenerlerin kurbanları da herkese yetmiyor.

– Pekli besinsizlikten hasta oluyordun mu?

– Olmazlar mı? Örneğin bizim Ordu'da sağlığından şikayeti olmayan kadın yok. Ama yataklara düşmeince kimse doktora geçmiyor. Nasıl gitsin? Bir komşumuzun çocuğunun eline kaynar su döktüldü, onbir gün hastanede yattı, 40 bin lira ödediler. Bir işçinin üç aylığı oldu bu. Öyle olur olmaz doktora gidilir mi? Köy yerinde düş çökenler vardır. Onlara bir düş çektiyorlarsun, 500 lira. Hem canını yor, hem de para dödüyorsun. Üstelik kendileri ne doktor ne de sağlık memuru.

– Babamı safra kesesinden ameliyat ettirdik, tam 400 bin lira ödeme zorunda kaldık, diyor Zehra. Babam iyileştikten sonra güzellik İstanbul'umuzdan başlamış, Antalya'ya dek gidip gitti. Orada da burada da hali vakti yerinde olanlardan bir antlatkıcı gene sağıyor.

– En kötü ev kirası 20-25 bin lira. 10-15 bin lira aylık alan bir işçi nasıl öder bunu? O kadar işsiz gözüş insan ne yapar?

Zehra sanki özülü söyleyiyor, gözleri dalgın. En ilginç de gezdiği tatil yerlerinde bir takım subay ve assubaylara rastlamış. Onlarla söyleşme fırsatı bulmuş.

– Başlangıçta biz de bu generallerin bir şeyler yapacaklarını sandık, ama fena alandık, demiyorlar. Halka çok etiyet ediyorlar, pahalılık fiyatıy gitti. Çift gelirimiz yoksa biz de geçim darlığı çekiyoruz. Yani onlarınla birçoğu hoşnut değil, diyor Zehra.

A.C. askerden izine gelen genç arkadaşlarının sözlerini şöyle aktarıyor:

– Komutanlara karşı müthiş kin duyuyoruz diyorlar. Askeri kışılar birer zulüme. Gecece 8-9 kere tekme tokatla uandırılıyor, sövğülerle nöbete dikiliyoruz. Bizi zorla Kürt köylerini basmaya götürdüler. Irak başkınında radyo ve televizyonda haber çıkmadı. Olanlar halkımızdan gizlendi. Subaylar "sizin ananızı, karınız..." diye söze başlıyorlar, insanın aklına gelemezce küfürler ediyorlar. Küfür kültürle o kadar zengin ki!..

"Savaş ve Barış" adlı ölmeye yakındır, bir generalin orduyu ziyareti sırasında geçeni...

NAZMIYE...

Bir düğün bir milyon lira, kızları kaçırıktan sonra başka çare kalmamış. Ama barış parası da... ha da çok oluyor...

BAYRAM

Bu yıl pirincin tohumluğu 100 liradan almış

in pencesindeki Türkiye'yi anlatıyor...

eni!..'

Röportaj:
YÜCEL FEYZİOĞLU

ve SÜHEYLA
...kişideki yaşantılarının bunlardan pek azına sahip
... Hem de yetişkinler kadar...

su küçük olayı aktarmaktan kendimizi ala-
madık: "...Sırtında koyu mavimsi çalan bir
kaput olan Dolohov'a yaklaşımdan önce,
ona hemen hemen beş kişi kaldığı bir sırada,
acı duyuyormuş gibi bir sesle:

- Ne biçim duruyorsun? Ayazın nerede?
Nerede ayazın? diye bağırmağa başladı.

Dolohov, bükülmüş ayazını ağır ağır dü-
zeltti ve aydınık, küstah bir bakışla genera-
lin yüzüne baktı.

- Ne diye mavi kaput giydin? Defol!
Başçavuş! Değiştir su hay...

Ama sözünü bitirmede, Dolohov hemen
altıldı:

- Emrinizi yerine getirmek zorundayım
ama, bunlara boyun eğmek... diye söze
başladı.

...ve başka
izincilerin
izlenimlerinden
bir demet

Derleyen:
Soner GÜRLER

İstanbul'a kadar rahat geldim sayı-
r. Tam şehrin girişinde lambalar var.
Lamba kurtuz, durdum. Arkamdan
gelen otobüs çıktı arabanın üstüne.
Arabayı götürmedimim taniyel kalmadı,
yoktek parçası yok, çekildim
mıydı da bu namussuz. Resimlerini
çektirdim, bak bir kere, arkadaşları saç-
lar olduğu gibi yılmış. Kusura bak-
ma, onun için sana gece yarınsan
sonra telefon ettim, hiç olmasa
ADAC üzerinden göndert diye.

Parçalar yarım günde gelmiş, ama
gümrükten çıkaramıyoruz. Üç tam
gün uğraştım, olmadı. Decilar ki, bir
komisyoncuya gitt. Gittik. Onca para
verdik, gümrük ruşvetlerini de tabii.
Beşinci gün parçalar çekildi hava-
lanın gümrüğünden.

Arabayı yaptırık ama, eski parça-
ların gümrüğe verilmesi lazım, çünkü
girenleri bir kere pasaporta yazıdır.
Gümrüğün gümrük yeri kalmadı.
Hepsi bir formül veriyor, "doldur, im-
zala, sonra ver, gitti ayrı bekle"
diyor. Benim iznimin bitmesine kal-
mış iki hafta.

Kolayım bulduk, Kapıkule'de tes-
lim edilmeye o kırk yortı parçalar.
Ama araba ufak, ne yapacağız? Ba-
vulleri evde bıraktık, son alışveriş
yapmadık arabada yer yok diye, hal-
buki o kadar çok şey almak istiyordum.
Kapıkule'ye geldik, parçaların
çıkışı görüldü de ondan sonra öp-
lölge etabladık, sonra da boş arabay-
la ver elini Almana.

Bu kadar zor olduğumu bilseydim
arabaya bir kibrit kaçak yaktırdım.
Bak 90 bin lira tamirine verdim, 230
bin lira ruşvet verdim komisyoncu
ücretleriyle birlikte, sen düştün artık...

Hopa Arhav'i de kaldım. Denize gir-

İcazetli partilerin milletvekili adayları belli oldu!

6 Kasım seçimleri Meclis'e kimleri sokacak?

Cunta'nın kendi kurdurttuğu ve seçim-
lere katılmasına izin verdiği Turgut Su-
nalp başkanlığındaki *Milliyetçi Demokrasi*
Partisi'nin (MDP), Turgut Özal başkanlı-
ğındaki *Ana Vatan Partisi*'nin (ANA P.)
ve Necdet Calp başkanlığındaki *Halkçı*
Parti'nin (HP) 6 Kasım seçimleri için
gösterdikleri adaylar belli oldu. Cunta,
partilerin bildirlikleri bu milletvekili aday-
larını inceleyecek bunlardan "uygun" bul-
madıklarını veto edebilecek.

6 Kasım'da yapılacak söylenen seçime-
ni hangi parti kazanacak? Meclise hangi
milletvekili adayları girebilecek? Cunta'nın
kendini kurdurttuğu üç parti dışında
hiç bir partiyi seçimlere katılma izni ver-
memesinden sonra bu sorular artık anla-
nımı yitirmiş bulunuyor.

Aşağıdaki tablo, Halkçı Parti'yi ezerek
meclise girecek ve hükümeti kuracak olan
MDP ve ANA P.'nin milletvekili adayları-
nın mesleklerine göre dağılımını gösteri-
yor. Bu Tablo'nun da gösterdiği gibi,
Cunta, milletvekili adaylarından hangisini
veto ederse etsin ya da seçimlere katılmasa
izin verilmiş partilerden hangisi ne
oranda meclise milletvekili sokarsa sok-
sun, 6 Kasım seçimlerinden sonraki me-
clisin de, kurulacak hükümetin de büyük
sermaye ve toprak sahipleri, yüksek rütbeli
subay ve bürokratlardan istifadeden oluş-
acağı kesinlik kazanmış bulunuyor.

Her 100 adaydan 46'sı

MDP ve ANAP, 40'er erden toplam 800
milletvekili adayları bildirmiş bulunuyor. Bu
800 adaydan 174'ünü "15 adam ve 50 ka-
rı" diye adlandırılan tekeliler ve büyük
sermaye sahipleri oluşturuyor. Büyük to-
prak sahiplerinin sayısı 23. 169 aday ise
"Asker ve bürokrat"... Milletvekili adayları
arasındaki bu üç "millet grubu" nun toplas-

MDP'den seçmeler

Müstakbel Başbakan Turgut Sunalp:
Emekli general ve 1977-1982 yılları
arasında Koç Holding'in sahip olduğu
Garanti Bankası Yönetim Kurulu üyesi
Müstakbel Meclis Başkanı Bülent Ulu-
su: Emekli amiral ve 12 Eylül Baş-
bakanı
Müstakbel Milletvekili İmren Aykut:
İşveren Sendikaları Genel Sekreteri
Müstakbel Milletvekili A.Babür Arda-
han: Sabancı Holding'in Halkla İlişkiler
Müdürü ve basın sözcüsü
Müstakbel Bakan Ferit Melen: İş Ban-
kası Genel Yönetim Kurulu üyesi
Müstakbel Bakan Memduh Yaşar: Sa-
banıcı Holding'in sahip olduğu Ak-
bank'in Yönetim Kurulu üyesi
Müstakbel milletvekili Ergun Göze:
Tercüman Gazetesi'nde MHF'nin sözcü-
lüğüne yapan köşe yazarı
Müstakbel milletvekili Davut Akça:
12 Eylül öncesinde Tarıf ve MHPI fa-
şistleri dolduran eski Genel Müdür

TURGUT SUNALP

Cuntanın "demokrasi"ye geçişine halkımı-
zu başına "bekçibaşı" olarak getirmeyi ka-
rarlaştırdığı paşa eskisi. Bir başka paşa es-
kisinden, "Başbakan" Bülent Ulu'dan
devraldığı "cunta partisi"nin baysı olma
şerhini, işleri yüzüne gözüne bulaştırarak
yürütmeye cabalıyor

bulunmamaktadır. MDP'nin "sendikacı"
diye bildirliği adaylardan ikisi ise MHP'
lidir. Bunlardan biri MDP'nin Trabzon
milletvekili adayları, Türk-İş Yönetim Ku-
rulu üyesi ve TES-İŞ Sendikası Genel Ba-
şkanı Orhan Ergelci. İkincisi ise gene TES-
İŞ'te sendikacılık yapan MHP'li Şahabettin
Ertop'tur. "Sendikacı" olarak geriye kalan-
lardan MDP adayları Ferit Erdem'in "sen-
dikacılaş" Çalırsın Başkanlığı'nda ve cunta
döneminde işçi-işveren ilişkilerini "dizen-
leyen" uzmanlarından biri olmasından
geliyor. Gene MDP adayları arasında yer
alan Deniz Ulas-İş Sendikası Genel baş-
kanvekili Emel Kul ise, 12 Eylül sonrasında
da sendika liderleri arasında cunta-
ya militanca desteklenenlerden biri olac-

ve çöküşlüde tekelilerin has adamı olan
birçok isim bulunmaktadı. Söğelimli
MDP'nin Genel Sekreteri ve İstanbul list-
te başı milletvekili adayı İmren Aykut
İşveren Sendikaları Genel Sekreteri'dir.
Aynı şekilde, MDP'nin yönetim kademe-
lerinde ve milletvekili aday listelerinin
başında, büyük sermaye çevrelerinin su
has adamları yer almaktadır:

Ali Babür Ardahan: Sabancı Holding
Halkla İlişkiler Müdürü ve basın sözcüsü,
Rafet İbrahimoglu: İşveren Sendikaları
Konfederasyonu Genel Sekreteri, Ferit
Melen: 12 Mart Başbakanı ve İş Bankası
Genel Yönetim Kurulu Üyesi, Sebahattin
Alpar: Odalar Birliği eski Genel Sekre-
teri, Prof. Mikisim Bas ve İdris Merc-

ama, bunlara boyun eğmek... diye söze girer.

— Sıradayken laf yok! Laf yok! Laf yok! Dolohov etrafı çınlatan gür bir sesle: — Hakaretler boyun eğmek zorunda değildir, dedi.

Generaller gözüğe geldiler. General sustu, boyunca sımsıkı sarıncı eşarabı öksüyle aşığıya doğru çekti.

— Lütfen gilyiminizi değiştirin. Lütfen! diyerek uzaklaştı...

177 yıl sonra Türk subayları erlere ne diyorlar? "Senin ananı, avradını..."

Kars'lı Ferzalı daha da dolu gelmiş:

— Kardeşim, diyor, bir içinin üç yıldı kazandığını ben bir ayda harcıyıp geldim. Yanlış anlama, har vurup harman savurdum. Bir yutarıma filan da yatarımdım. Nereye gitti ben de bilmiyorum. İstanbul'da akabalarım içti. Nasıl geçiniorun? Şaşmamak elde değil. Alinin külahı'nı velinin, velinin külahını alinin başına geçirerek sayıkta kalmaya çalışıyorlar. Televizyonda hergün Evren Dümblünlün endamı gösteriliyor. Sevindirici olan şu ki: o pıkar kızmaz herkes yüz çeviriyor, eğiyor. Yavaş yavaş insanlarımız korkuyu yitirmeye başlamışlar, "Ölüm bilimsidir, hurlamak da nedir" diyorlar. Bir halk bunu demeye başladığı mı, o ülkede insanlığı yönetmek kolay değildir. Bak şu duvara çizişorum bunı, unutmayın.

Ben başka bir masadan izliyorum. Konuştuıkları ayrıntılarıla duyulabilecek mümkün değil, fakat beni aynı masada oturduğumuz arkadaşlarımız uyandırır: "Bu herife sakon yanmasın".

Sonra anlatılır kasaca. Bögedeki siyasi poliste görevli bir polis memuruyum kendisi. Son zamanlarda, daha doğrusu izni mevzisi bağlandıktan beri böyle bir Alman plakalı araba ile geziyor ve Almancılar için karşıyor. Bu usulü son zamanlarda sıkça her yerde deniyorlarmış, kendilerini diğerleri gibi Almanya'dan izne gelmiş kişiler olarak gösterip ağzılarından laf almaya çalışıyorlarmış.

İşte böyle abi, Türkiye'de biraz hırsla polislik oynadık. Duyduğum kadarıyla, altındankaki araba devlet malı imiş aslında. Yani Alman plakalı filan değil. Türkiye'de gerek kaza nedeniyle, gerekse gümrük girişlerinde teslim edilmeler nedeniyle ellerine geçtikleri yabancı plakalıları dağıtmışlar Türkiye içlerine bu tür işlere de kullanımları için. Aman bunu vatandaşlarımızda bir duyursak da, Almanya'dan gelmiş zannederek bu işi polislara açtırmışlar.

AYSEL
...anılmışlar, ürettiklerini 90'a satabilmişler...

Hop! Hediye kaidem. Denizle girdi mi? Ne biçim soru o değil? Dalga mı geçiyorun benimle? Millet Arhav'i de sökağı çıkmaya korkuyor. Sıkıyönetime var diye mi?

Yok canım. Peki neden mi? Gayet basit. Bir Rus gemisi Afrika'dan bazı canavar hayvanları getiriyormuş, bu hayvanat bahçesinde neslini üretmek için, sonra da onları Türkiye'ye salacakmış. Afganistan dağlarına salacakmış. Bu yaratıkları karada taşıyormuş. Heri su King Kong filmierindeki gibi tarh öncesi yaratıklardan zamanımıza kalandardan bir şeymiş.

Peki ne mi olmuş? Abi, tam Arhav'i sahillerine yakın bir yerde hayvanlar gemiden kaçmış. Şimdi o hayvanlar Türkiye'ye istila edecekmiş, onun için millet değil denize girmek, sökağı dahi çıkmaktan korkuyor.

Ben inandım mı? İnanılır mı-böyle bir saçmalığı? Her tarh öncesi yaşayacak, hem de 20. yüzyılda olacak kaçacak. Ayrıca azman bir hayvan olma- cık. Hem de 8-10 tane bir gemiyi sökağı. Ama ben de girmedim denize. "Bak inanamıyım" dedirtmeye utandım. Hem bu haberi oradaki subaylar veriyor halka.

İzinde devamı olarak Sivas'ta kaldım. Bir gün kahvede otururken Alman plakalı bir araba yanısıp kahvenin önüne, kerli-ferli gilyimli bir zat çıkarak kahveye girdi olurdu Almancılar yanına.

Ben başka bir masadan izliyorum. Konuştuıkları ayrıntılarıla duyulabilecek mümkün değil, fakat beni aynı masada oturduğumuz arkadaşlarımız uyandırır: "Bu herife sakon yanmasın".

Sonra anlatılır kasaca. Bögedeki siyasi poliste görevli bir polis memuruyum kendisi. Son zamanlarda, daha doğrusu izni mevzisi bağlandıktan beri böyle bir Alman plakalı araba ile geziyor ve Almancılar için karşıyor. Bu usulü son zamanlarda sıkça her yerde deniyorlarmış, kendilerini diğerleri gibi Almanya'dan izne gelmiş kişiler olarak gösterip ağzılarından laf almaya çalışıyorlarmış.

İşte böyle abi, Türkiye'de biraz hırsla polislik oynadık. Duyduğum kadarıyla, altındankaki araba devlet malı imiş aslında. Yani Alman plakalı filan değil. Türkiye'de gerek kaza nedeniyle, gerekse gümrük girişlerinde teslim edilmeler nedeniyle ellerine geçtikleri yabancı plakalıları dağıtmışlar Türkiye içlerine bu tür işlere de kullanımları için. Aman bunu vatandaşlarımızda bir duyursak da, Almanya'dan gelmiş zannederek bu işi polislara açtırmışlar.

"Asker ve bürokrat"... Milletvekili adayları arasındakı bu üç? Ne biçim soru o değil? Topla mı 366'yı buluyor. Yani her 100 adaydan 46'sını bu kesimler oluşturu.

"İş adamı ve sanayici"lerin sayısı, ANAP'de MDP'de olduğundan daha fazla. Buna karşılık MDP'deki "Asker ve bürokratların" sayısı ağır basıyor. Büyük toprak sahiplerinin sayısı ise her iki partide birinde 12, birinde de 11 olmak üzere denk.

Serbest meslek sahipleri

Avukat, doktor, mimar ve mühendislerden meydana gelen "serbest meslek sahipleri" grubunun sayısı 320'dir. Yani her 100 adaydan 40'unu bu grup oluşturmaktadır. Tekellilerin, büyük toprak sahiplerinin ve iz düzeyde asker ve bürokratların oluşturdukları partilerden demokratik nitelikli serbest meslek sahiplerinin aday olamayacakları açık olduğuna göre, bu gruptaki 320 aday da, tekilleri ve büyük toprak sahiplerinin çıkarlarının temsilcisidirler.

"Diğer"leri

Öteki meslek gruplarına girmeyen, ya da meslekleri kesin olarak belli olmayan adaylardan oluşan "Diğer meslekler" grubunun sayısı 107. Yani her 100 adaydan 13'ü bu gruba girmektedir. Bu 107 adayın büyük bir çoğunluğu AP'den kopmuş eski parlamenterler, politikacılar oluşturmaktadır. MDP'nin özellikle 1960 öncesi sinin Demokrat Partili'lerini, AP içindeki Demirel muhalifli "Yeminliher Grubu"nu kendi çatısı altında topladığı düşünülecek olursa, ANAP'de "Diğer meslekler" grubunda yalnızca 29 aday varken, bu sayının MDP'de 78 olusunun nedeni den anlatılır.

Sendikacılar (i)

İki partinin bildirdiği toplam 800 milletvekili adayı arasında yalnızca 7 tane sinin mesleği "işçi ve sendikacı" olarak görülmektedir. Yani her 100 milletvekili adayından yalnızca 1 tane si "işçi kesimindedir". Ama bu "işçi ve sendikacı"ların kimliklerine bakıldığında durum daha da ilginç olmaktadır. Bu 7 "sendikacı" adayından üçünün, Kadir Toprak'un, Nevzat Bayraktar'ın ve Ösmün Aydın'ın seçkiye ne işçilikle ne de sendikacılıkla bir ilgileri

da sendika liderleri arasında bulunuyor. Milliyetçi destekçilerden birisi olarak tanınmaktadır.

MDP'de kimler var?

Cunta'nın "İktidar" partisi yapmaya kararlı olduğu MDP'nin yönetim kadrolarına ve milletvekili adaylarının kimliklerine bakıldığında 6 Kasım seçimlerinden sonra nasıl bir "demokrasi" kurulacağı ve nasıl bir meclis ve hükümet oluşacağı daha iyi anlaşılabilir.

MDP'nin yönetim ve milletvekili adaylarının özelliklerinden birisi, bu partinin kadroları içinde ABD, NATO ve büyük holdinglere yakınlığı ile tanınan ve yemini anti-komünist pekök emekli generalin bulunmasıdır. Sözügelimi, MDP'nin Başbakanı emekli orgeneral Turgut Sunalp, ABD ve NATO gerici çevrelerinin has adamı, işi yanında azaltı biranti-komünist. Sunalp 1977-1982 yılları arasında Koç Holding'in Garanti Bankası'nda yönetim kurulu üyeliği yaptı.

Yine aynı şekilde, MDP'nin yönetim kademesinde ve milletvekili liste başlarında yeralan ve Turgut Sunalp'le aynı özellikleri taşıyan birçok emekli general isimleri görülmektedir— Cunta'nın Başbakanı emekli orgeneral Bülent Ulusu, Rıhtı Ayhan, Vecihi Akın, Ömer Adnan Oruç, Eşref Akınca, Karat Atay, Ali Dikmen, Nihat İlhan, Musa Öğin ve Emin Alpkaya, MDP'nin yönetim kademesinde ve milletvekili aday listelerinin en başında yeralan general eskilerinden bazılarları. Bunların bir özelliği de, hemen hepsinin Cunta'nın kurduğu Danışma Meclisi'nin üyeleri olmalarıdır.

MDP'nin yönetim kademesinde ve milletvekili aday listelerinde büyük sermaye

Alp: Odalar Birliği eski Genel Sekreteri, Prof. Mikheren Hic' ve Prof. Mendi Duh'a Koç ve Sabancı Holding'in yükse meşli başkanları.

MDP'nin yönetim kademesinde ve milletvekili aday listelerinde birçok tanınmış faşist kadronun bulunması, bu partinin bir başka özelliği oluşturmuyor. Sözügelimi, eski AP Manisa milletvekili ve Tars'i'e faşistleri dolduran Tars'i eski Genel Müdürü Davut Akça; MC dönemlerinde Köşçileri ve Kooperatifle Bakanlı Müşterek ve bakanlıklar kooperatifle faşist kadrolardan dolduran Celalettin Çubukçu; Yol Su Elektrik eski Genel Müdürü ve bu kurum faşist militanları yatığı haline getiren Alaattin Öztürk; 12 Mart'ın TRT Genel Müdürü emekli general Musa Öğin; faşist ideolojinin bay savunucularından birisi olan Tercüman Gazetesi yazarı Ergün Göze ve Emniyet eski Genel Müdürü Orhan Erdem; eski Emniyet Genel Md. Yd. Hakkı Küçük ve Anadolu Ajansı eski Genel Müdürü Atilla Onuk MHP'li ya da MHP yanlısı kadrolardan bazılarıdır.

...ve eskiçi dükkânı

MDP'nin bir başka özelliği de, bu partinin yönetim kademesinde ve milletvekili aday listesinde DDP'nin ve AP'nin en gerici politik kadrolarına 12 Mart'ın önde gelen politikacılarına yer verilmiş olmalarıdır. Celal Yurdumca, Sabahattin Ataman, Ferit Melen, İlhan Özkır, Kamran İnan, Davut Akça ve Sabahattin Alpali bu nitelikli kadrolardan bazılarıdır. Ayrıca, DDP, AP'nin en gerici unsurları ve 12 Mart rejiminin önemli kadrolarını oluşturan eski politikacı ve parlamenter 40 kişi MDP'nin milletvekili adaylarıdır.

MİLLETVEKİLİ ADAYLARININ MESLEKLERİ

Meslekler	MDP adayları	ANAP adayları	İki partinin top. adayları	Yüzde
İşadamı-sanayici	75	99	174	46
Büyük toprak sahibi	12	11	23	
Asker-bürokrat	97	72	169	
Serbest meslek	133	187	320	
İşçi-sendikacı	5	2	7	1
Diğer	78	29	107	13
Toplam	400	400	800	100

OKUYUCU POSTASI

Türkiye Postası'ndan

Bizim
ALMANCA

Bu sayımızda Federal Almanya, Batı Berlin ve Almanca konuşulan ülkelerdeki okurlarımız, Türkiye Postası'nı alırken, onun yanında bir de "Bizim Almanca-Unser Deutsch"ün örnek tanıtıcı sayısını alıyorlar.

Bizim Almanca dergisinin hedefi, okuyucuya öğretmensiz, okul dışı bir yöntemle, sıklıkla dil öğretmektir, yani kısaca: Eğlendirerek öğretmek! Bu derginin İngilizce benzeri uzun zamandır Bizim English adıyla Türkiye'de yayınlanmakta ve büyük bir okuyucu kitlesinin ilgisini çekmektedir.

Fakat Türkiye'deki İngilizce yayımından farklı olarak, Bizim Almanca, Almanya'daki Türkiye'li'ler için daha da büyük bir işlev görebilir düşüncesindeyiz. Dergi yalnız Almanca bilmeyen Türkiye'li'ler ile öğrenimlerinde yardımcı olmayı değil, aynı zamanda Türkçeyi öğrenmekte güçlük çeken çocuklarımızın ana dillerini ilerletmelerine de yardımcı olmayı hedefliyor.

Bizim Almanca dergisinin yayın hayatına başlayabilmesinde, Almanya'da uzun yıllardır Türkçe-Almanca yayıncılığıyla haklı bir yere sahip olan Ararat büyük bir rol oynadı ve derginin dağıtımını da "Ararat Medienproduktion und Vertrieb GmbH" yapıyor. Almanya'daki Türkiye'li'lerin yararına olduğuna inandığımız bu girişime destek olmak ve okurlarımıza bu girişimi duyurmak amacıyla, Ararat'la anlaşarak, derginin örnek sayısını okurlarımıza ulaştırmayı uygun bulduk.

Ömrümden
30 gün
harcadım

Doyasıya, ölesiye hasretlik gidermek, eş ve dostları görmek için ömrümden 30 gün harcadım.

Dört tane gümrüğü beklemeden tepeleyerek geçtik. Edirne gümrüğüne 30 kilometre kala bizleri kuyruğa davet ettiler. Bir hayli bekleyişten sonra, 20 saat kadar falan, Türk gümrüğünü geçebildik. Sağolsun adamlar, pasaportun arasında 100 Mark'ı görünce aynı dakikada geçirdiler.

Buna da şükür dedik, koyulduk yolumuza. Biraz ilerledikten sonra polisler kesti önümüzü. Pasaportlarımızı aldılar önce, sonra suçumuzu söylediler: Radarla aşırı süratimiz tesbit edilmiş. 3 bin lira bunun için, 1500 lira da yabancı ehliyet cezası vererek pasaportlarımızı geri verirmiş. Tabii ki cezamızı memnuniyetle verdik. Makbuzaya gerek duymadılar, biz sorduk, onlar da vermediler.

Ardından jandarma eyledi. Önce kimlik kontrolü, sonra bagaj kontrolüne geçildi. Sökmemizi emrettiler. Hepsinin elinde birer silah. Kendileri değil, silahları konuşuyor. Neyse az bir rüşvette ve birer paket sigarayla bağladık pazarlığı.

Hele şükür dedik, bunu da atlattık. Bir de, süper benzin her yerde bulunmaz, biraz alalım dedik. 45 litre almayan araba, bak şu alalım işine, 60 litre aldı.

Nihayet gece de olsa köyümüze geldik. Bir haftası sakın geçti. İkinci hafta amcamın oğlunun düğünü vardı. İki jandarma köyü bastı. Ağızlarından burunlarından gelinceye kadar yiyip içtiler. Sonra davul ve zurna havası ile, Konya havası ile, mastika falan, bunlar biraz kıvrıttılar. Akılları başlarına gelince kendilerini şehre götürmemizi emrettiler. "Ah ulan", dedik, "jandarma böyle yaptırır da çavuş, polis, komiser ne yaptırır?"

TÜRKİYE POSTASI ALANLARDA

12 Eylül'ün üçüncü yılını protesto eylemlerinde ve toplantılarında Türkiye Postası yığınlarla birlikte, yığınların içinde ve elindeydi. Batı Avrupa'da Türkiye'li ilercilerin, demokratların, anti-faşistlerin etkinlik gösterdiği her yerde Türkiye Postası

elden ele dolaştı, kitleleri kitlelere bağladı. 10 Eylül günü Federal Almanya'da Köln kentinde düzenlenen 15 bin kişilik büyük yürüyüş ve mitingde Türkiye Postası görev başındaydı. Miting için dağıtım çıkan gazetelerin tümü tükendi.

Hollanda'nın Amsterdam kentinde 10 Eylül günü yapılan protesto gösterisinde

Bizim Almanca'nın bu örnek sayısını inceledikten sonra abone olmaya karar veren okurlarımız, ilerideki örnek sayının ikinci sayfasının altındaki abone kuponunu doldurarak "Ararat Medienproduktion und Vertrieb GmbH"ya yollayarak Aralık ayında itibaren her ay çıkmaya başlayacak olan derginin düzenli olarak kendilerine gönderilmesini sağlayabilirler.

Ararat yayınevi ve Türkiye'nin büyük ve modern kitap ve dergilik kuruluşlarından Çağdaş Yayıncılık, Bizim Almanca'nın her ay düzenli olarak abonelemlerine ulaşacağı konusunda garanti veriyorlar. Bunun dışında, dergi herhangi bir nedenle aksayacak olursa, okurların ödemiş oldukları abone bedellerinin geri kalan tutarlarının derhal geri iade edilmesi de garanti ediliyor.

te yapının en çavuşu, püskülsüze yapılmaz?"

Geriye kalmıştı 15 gün. Bu kalan zamanda çevremle, arkadaşlarla ilgilendim. Köylüğümü yüreği ağzında. Yeter ki valilikten emir gelsin, aynen yapıyor. Muhtarlar köylüye değil, valiye hizmet ediyor. Köylü, jandarma köyü basacak diye korku içinde yaşıyor. Gençler köyden yok olmuşlar, çalışmak amacıyla çıkıyorlar, bir daha da dönmüyorlar. Köyde hiç kimse çiftçilikle uğraşmıyor. Çünkü satın almak, tarlayı ekip biçmekten daha az masraflı.

Devlet memurları endişe içinde. Aldıkları aylıklar yetersiz. Çocukları Cumarîye, Pazar günleri de çalışıyor. Çocuklarını okutuyor.

Türkiye'de inanamıyacak değişiklikler olmuş. Evet, ömrümden 30 gün harcadım, hasretle yapıp tuttuğum vatanım için. Hep acıyla, kederle, düşünmekle geçen her bir günüm birer seneyle mal oldu.

Ercan Özdek/Brumath

Hollanda'nın Amsterdam kentinde 10 Eylül günü yapılan protesto gösterisinde Leidseplein'de miting ortak metni okunurken, gazetimiz de oradaydı (üstte). Batı Berlin'de 9 Eylül akşamı Teknik Üniversite salonunda yapılan toplantıda stand uçan Türkiye Postası, gece boyunca en çok satış yapan yayın oldu (yanda).

İki haftalık izinde gördüklerim, duyduğuklarım

Yılık iznimi geçirmek için Türkiye'ye gittim. Yanımda eşe-dosta götürdüğüm bir kaç parça hediyelik eşya var. Üçaklı Ankara'da Esenboğa hava limanına indik. İki bavuluma gümrük memuruna yaklaştım.

— Gümrüğe tabi eşyan var mı?
— Yok ağabey.

— Haydi canım, ne beni uğraştır, ne kendin uğraş.

Sen cümlesini söylerken, bir yandan da sağ elinin baş parmağını, işaret ve orta parmağı arasında gezdirerek para işareti yapıyor.

— Ne dersin ağabey?

— Sen bir yüzük ver, bu sıcağa bo-

şuna uğraşmayalım.

Arkamı dönüp cebimden çıkardığım 100 Mark'ı pasaportun arasına koydum, memura uzattım. O sıcağa sağolsun beni beklemekte. Ne dyordur Evren'in Gümrük Bakanı?

— Gümrüklerde rüşveti ortadan kaldırdık!

Bizim kazada Demir Ticaret adlı, traktör satan bir şirket var. Bundan bir-birbuçuk yıl önce köylülerimizden bazıları, yemelerinden içmelerinden kesip taralarnı sürbilmek amacıyla birer traktör almışlardı bu işlemden. Tabii borçla. Ancak traktör fiyatlarını durmadan arttırmaktalar. Böylece traktör alanların bir kısmının borçlarının üstüne durmadan falz binmekte. Fazlileri tam ödemeyenlere hemen icra memurları geliyor, traktörleri köylünün elinden alıp şirkete geri götürüyorlar. Bir kısmının canından bezdiği için, ödediği onca paraya lanet okuyup vazgeçiyor. Haklarını aramak için devlete başvuranlar hiç bir şey elde edemiyorlar. Oysa satış yapan şirket yetkilisi traktör almak için hep beraber giden 5 köylüme yemeler, içkiler ısmarlıyor. Onlara 5 traktör satmış, kral uğurlar gibi yolcu etmişti.

Dev-Yol dayandıran tutuklarımız, sonra tutukluğuna son verilmiş olan bir arkadaşımızı konuştum. Marmak'ta

yatmış. İlk gün bir odaya sokmuşlar. Duvarın dört köşesinde dört adet hoparlör asılmış. Yalnız olarak sokulduğu bu odada hoparlörlerden yavaş yavaş-hızlı hızlı konuşmalar olan birinin ayak sesleri, işkencede bağırılan sesleri yayınlanmış. Psikolojik işkence bununla bilmemizi tabii. Başka bir odada yüzüne kuvvetli ışık tutularak sorguya çekilmiş. "Sen bir cahillik yapmışsın, vatanını sev, bize yardımcı ol, arkadaşlarımızın isimlerini söyle!" demişler. Bir yanıt almayınca önce ayaklarından, sonra kollarından tavana asmışlar. "Senin çocuğun çocuğun var, sen içerdeyken onlara kim bakacak, hadi fazla inat etme de konuş!" demişler. Çınlıplak soyup bir odaya atılmışlar, kuvvetli ışık altında yüzünü seçemediği birileri aniden üstüne atlayıp, orasını burasını tutup ırzına geçecekleri hissini yaratmaya çalışmışlar. Bu işkenceden sonra: "Bize arkadaşlarımızın isimlerini söyle, sana mazaş bile bağlarız, rahat rahat geçirsin!" demişler.

Her işkenceden sonra ölüne, bir kö-

peşe atılır gibi, taşlaştık emnek parçaları atarımız. Tüm işkencelerin sonunda istediklerimiz elde edemeyince delili yetersizliğinden tutukluğuna son vermişler.

İşte iki hafta içinde gördüklerim, duyduğuklarım bunlar...

Ali Gürlert/Göppingen

Izinden dönen Türkiye'li emekçilerin pek çoğu izin izlenimlerini Türkiye Postası'na iletmekte örnek bir duyarlık gösterdiler. Bir bölümünü orta sayfalarmızda, bir bölümünü de bu sayfada sunduğumuz izin izlenimlerinin çok büyük bir bölümünü ise sadece yer darlığından yayınlamıyoruz. Okuyucularımızdan değerlendirmedigimiz katkılar için içtenlikle özür diliyoruz.

BEDELLİ ASKERLİĞİN İÇYÜZÜ

Askerlik Çağındaki Gençlerin Mutlaka Okuması Gereken Kitap

Yazan: SABAHATTİN GENÇ

128 sayfa 10 DM

10'dan fazla siparişlerde %25 indirim yapılır Ödeme olarak adresinize gönderilir.

ORTADOĞU KİTAPÇI

Brandenburgerstr.22
4200 Oberhausen 11 B.R.D.
Tel: 0208/661743

DİKKAT ! Banka hesap numaramız değişti !

Yeni numaramız: Vereinigung für Völkerverständigung und Solidarität, Postcheckkonto 4614 32-100, BLZ 100 100 10, Postcheckamt Berlin-West

Türkiye Postası

ABONE FİŞİ

Adı, SOYADI:

Adresi:

Ülkesi:

ABONE ÜCRETİNİ (Vereinigung für Völkerverständigung und Solidarität, Postcheckkonto 4614 32-100, BLZ 100 100 10 Postcheckamt Berlin-West) HESABINA YATIRIRNIZ. HAVALE MAKBUZUNU ABONE FİŞİ İLE BERABER

Türkiye Postası Abone Servisi Dönu Str. 1 1000 Berlin 44
ADRESİNE GÖNDERİNİZ. GAZETEMİZ DERHAL DÜZENLİ OLARAK ADRESİNİZE GÖNDERİLMeye BAŞLANACAKTIR.

Abone süresi: 6 aylık (12 sayı)
1 yıllık (24 sayı) ☐

Abone bedeli :	F. Almanya	Belçika	Danimarka	Fransa	İngiltere	Hollanda	İsviç
6 aylık.....	30,-DM	600BF	120Krn	85FF	8.40£	35G	95Kfr
1 yıllık.....	60,-DM	1200BF	240Krn	170FF	16.80£	70G	190Kfr

"Berlin'den Cenevre'ye Barış Yürüyüşü" Basel'a ulaştı

Berlin'de başlayan kadınların barış yürüyüşü 9 Eylül günü Basel'e vardı. Barış için yürüyen kadınlar İsveç, Barış Hareketi ve diğer barış-sever güçler tarafından coşkuya karşılandı, 9 Eylül Cuma günü Basel'de birkaç alanda birden gerçekleştirilen gösterileryle eylem desteklendi. Gösterilerde emperyalizmin savaş kışkırtıcılığı yerildi, Amerikan askerlerinin Avrupa'ya yerleştirilmesi halinde doğacak tehlikelerin büyüklüğü vurgulandı. Aynı gösterilerde çok sayıda bildiri dağıtıldı, imzalar toplandı. Halk, basın, televizyon eyleme oldukça büyük ilgi gösterdi. Kadınların yürüyüş çok bundan sonra Cenevre'ye doğru yeni yürüyüşçülerin katılımıyla devam etti.

HDB: "Türkiye ABD'nin uydusu"

Batı Berlin'deki Türkiye Halkçı Devrimci Birliği (HDB) 10 Eylül günü bir bildiri yayınlayarak 12 Eylül'ün üçüncü yılında Türkiye'nin "ekonomik, politik ve askeri alanlarda ABD'nin öncülükünü yaptığı emperyalist bloğun uydusu haline" getirildiği belirtti. "Nasıl ki, Pinochet ve Ziya-ül Hak'ın faşist baskıları, halklarımızı susturamamışsa, generallerin ve arkalarındaki büyük sermayenin baskıları da halkımızı susturamayacaktır" denilen bildiride, işkencelere, baskılara ve ölüm cezalarına son verilmesi, baskı yasalarının ve uygulamalarının kaldırılması, siyasi tutukluların serbest bırakılması ve Avrupa ülkelerinin Türkiye'ye yaptıkları mali yardımları durdurulması istendi.

12 Eylül'ü protesto etkinliklerinin tümü de eylem birliği yapılarak gerçekleştirildi

Batı Avrupa'nın tüm ülkelerinde Türkiyeli anti-faşistler Cunta'ya karşı alanlardaydı

12 Eylül'ün üçüncü yılında Federal Almanya'daki "merkezî" miting ve yürüyüşün yanı sıra Batı Avrupa'nın öteki ülkelerinde de etkili eylemler yapıldı. Gazetemiz baskıya hazırlandığı sıraya kadar uluşan haberlere göre İsveç, Norveç, İsviçre, Hollanda, Danimarka, Fransa, Belçika, Batı Berlin ve Yunanistan'da miting ve yürüyüşler düzenlendi. Eylemler özetle şöyle gerçekleşti:

Norveç'te

Az sayıda Türkiyeli emekçinin yaşadığı Norveç'te de Türkiye'deki faşist cunta, iktidara el koyuşunun üçüncü yıldönümünde protesto edildi. 10 Eylül günü Oslo'da düzenlenen eylem Türkiye ve Şili'deki faşist cuntaların protesto eylemi olarak gerçekleştirildi ve çeşitli uluslardan 500 kadar anti-faşist eylemde yer aldılar. Mitinge Türkiyeli örgütlerin tümünün ve birlikte katılanların bir başka kazımın olarak dikkati çekti. Yürüyüş çok ilkin ABD, sonra da Şili ve Türkiye büyükelçiliklerinin önüne gelerek

protestoda bulundu. Eylem Norveç televizyonunda geniş yer aldı. Ancak televizyonun eylemi sadece "Şili Cunta'sına karşı Yürüyüş" biçiminde tanıtmaya eleştirildi.

İsveç'te

İsveç'teki protesto eylemi Stockholm'de 12 Eylül günü bir miting ve yürüyüşle gerçekleştirildi. Hazırlık çalışmalarında yer almayan Tekoşin yandaşlarının da katıldığı mitingde 600 dolayında Türkiyeli bulunuyordu. Miting boyunca "Türkiye ve Kürdistan'da faşist baskılara son", "Anti-faşist tüm politik tutuklulara özgürlük" belgeleri yükseltildi. Miting sırasında katılan örgütlerce bir de ortak bildiri yayınlandı.

Belçika'da

12 Eylül'ün üçüncü yılındaki protesto eylemi Belçika'da 10 Eylül günü Brüksel'de yapıldı. Belçika Türkiyeli İşçiler Birliği (BTİB), Devrimci İşçi, DİB Bel-

çika Komitesi, Partizan, Tekoşin örgütlerinin ortaklaşa düzenledikleri yürüyüş çok sayıda Türkiyeli'nin katılımına tanık oldu. Mitingde Belçika hükümetinin Türkiye'ye askeri ve ekonomik yardımlarını durdurması da istendi.

Sabah saat 10'da başlayan yürüyüş kolaları Winston Churchill Alanı'ndan kalkarak Türkiye Büyükelçiliği önüne geldi. Burada düzenlenen mitingde söz alan konuşmacılar faşist Cunta'yı resmi temsilciliğinin önünde lanetlediler. Mitinge Türkiyeli ilerilerlerin yanı sıra Belçikalı anti-faşistler ve Yunanistan Komünist Partisi Belçika örgütünden bir grup da katıldı.

İsviçre'de

İsviçre'nin Basel ve Zürih kentlerinde yapılan protesto ve gösteriler, çok sayıda Türkiyeli ve Şili anti-faşistin geniş katılımıyla yapıldı.

10 Eylül Cumartesi günü Basel'de çok sayıda Türk, Kürt ve Şili anti-faşistin eylem birliği yaparak gerçekleştirdiği yürüyüş ve mitingde Şili ve Türkiye'deki faşist cuntalar protesto edildi. Türkiyeli Türk ve Kürt örgütlerinin eylem birliği ile yapılan gösteri, İsviçre kamuoyu tarafından ilgiyle karşılandı. Öte yandan Zürih'te de Türkiye karşıları güçler tarafından bir protesto gösterisi yapıldı.

Hollanda'da

Hollanda'da HTTB, BİRKOM, Avrupa'da Dev-Genç ve İşçi Gerçeği tarafından Amsterdam'da düzenlenen miting, 10 Eylül günü gerçekleştirildi. 3 Bin dolayında Türkiyeli ve Hollandalı anti-faşistin katıldığı mitingde Eylem Komitesi'nce hazırlanan ortak metni HTTB Genel Sekreteri Eren Doğan okudu. Aynı günün akşamı saat 19'da gene Amsterdam'da bir de DİSK Gecesi yapıldı. Gecede müzik ve folklor programının sunulduğu kültürel etkinliklere de yer verildi. Fuat Saka ve Heval'in gösterileri özellikle geniş ilgi topladı.

Danimarka'da bir hafta süren anti-faşist etkinlikler için düzenlenen çağrı broşürünün kapağı

Danimarka'da

Danimarka'da Cunta'yı protesto eylemleri 5 Eylül'den itibaren düzenlenen etkinliklerle başladı. Kopenhag'ın çeşitli semt ve alanlarında açık hava sergileri açıldı ve Türkiye'deki durum ve gelişmeler Danimarka kamuoyuna aktarıldı. 6 Eylül'de ise tartışmalı bir panel düzenlendi. "Eylem Birliği Platformu"nda bir araya gelen örgütlerin temsilcileri birer konuşma yaptılar. Tüm konuşmacılar faşist cuntaya karşı tek bir cephe oluşturulmasının önemi üstünde durdular. 10 Eylül günü ise bir "Dayanışma Gecesi" yapıldı. Gecede Türkiyeli ilerilerlerin yanı sıra çok sayıda Danimarkalı ve Yunanlı emekçi de katıldı. 12 Eylül'ün üçüncü yılını protesto etkinlikleri 12 Eylül günü Kopenhag'da düzenlenen bir miting ve yürüyüşle son buldu.

Amsterdam'da 10 Eylül mitinginde HTTB kortajı geçiyor

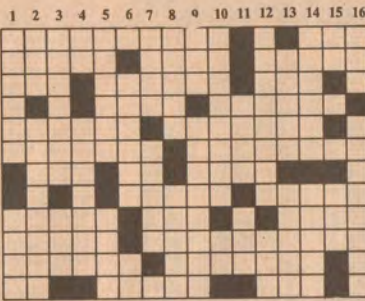
Bulmaca

SOLDAN SAĞA

1. Ünü, şirilerinin taşıdığı yüksek değer kadar yaygınlaşmamış, 1951 yılında TKP tutuklamasından hapise girmiş, tüm yaşamı okulluk içinde geçmiş bir şairimiz - Düşüğü yerde ağır olan, 2. Felsefi konularda çeşitli yazılar yazmış, genel olarak idealist felsefenin etkisi altında kalmış

bir yazarımız (cevap: Uygur) - Mevlite, tanrıya yakarış bölümü - Aldatılması kolay, 3. Balıksakal Eski dil - Polonya'da karşı-devrimci "Dayanışma Sendikası"nın yayınlandığı bir kent - Tersî Kentlerde sebze ve meyve satılan üstü kapalı çarşı, 4. Dinsel kitapları adeta çok geçen bir dağ - Tersî Selçuklu Devleti'nin parçalanmasından sonra Balıkesir yöresinde egemenlik sürmüş bir beylik, 5. Kedigillerden bir yirtıcı hayvan - Devrimin, dar grupların etkinliği ile ve "irade"yi yöntemlerle gerçekleştirilebileceğini savunan "ütopycay komünist" bir devrimci akım, 7. Filin etki alanını gösteren bir bağlaç - Tersî En kısa zaman birimi - Türk para birimi, 8. Genelikle bitkilerin tohumlarını üstünde taşıyan güzel renkli ve bazen gök kokulu, süsleme de de kullananlar bir bitki bölümü - Öldürücü etkisi olan kimyasal madde, 9. Yerine koyma, bir şeyi bir başkasının işlevine kavuşturma - Ay Eski dil - Terzilerin yakaları düzgün tutması için kullandıkları sarı bir dokuma, 10. Geniş ve yuvarlak surat - Şaşkınlık ve inanamazlık anlatan bir ünlem İki kelime, 11. Tersî Gezmeyi çok seven ve çok gezen - Teşebbüs, 12. Rübesiz asker - İspanya'yı fetheden Arap ordularının komutanı, bugün kendi adıyla anılan bozkır geçitken sonra gemileri yaktıracak ordudaki geri dönme umudunu tamamen kıran ve onları ölümlüne savaşla zorlayan ünlü askerinin ilk adı - Yunanistan Komünist Partisi'nin Yunancadaki kısaltılmışı

YUKARIDAN AŞAĞIYA: 1. İşık hıza ulaşmış madde- Sadaka, 2. Rutubet - Alevî türüklerini söyleyenişinde ustalık ile ünlü bir saz sanatçısı İki İki adı, 3. Büyük Ekim Devrimi'nin kazanımlarını geri almak için harekete geçen ve emperyalist ülkelerde tepeden tırnağa silahlandırılan karşı-devrimci birleşik orduların komutanı - Bir tür yosun, 4. Bebeğin annesinin memesinden süz içmesi için emir - Hayazıs, 5. Tersî Ahsap ve tuğla karşıışı malzeme ile yapılmış bina - Tersî Sürünüş başında yer alan erkek keçi, 6. Karşı koyma, boyun eğme - Tersî Kimyada gümüş, 7. Alkolikliği yüzünden ölüme kadar gimiş ünlü bir tiyatro oyuncumuzun soyadı - Osmanlılarda ünlü bir tarihçi, 8. Kuşlarda, uçucu böceklerde uçma organı - Müzik aleti, 9. Tersî Baştağı tüy ve kıllar - Budalalık, geri zekalılık, 10. Faaliyet - Sanat, 11. Federal Almanya'da bir eyalet - Selçuklular döneminde Anadolu'da yarı dinsel bir esnaf ve zanaatkar örgütlenmesi, 12. Osmanlı saraylarında genellikle çarşılere takılan ve "çok nazlı" anlamında bir ad - Sevgi, 13. Tersî Müslümanların kutsal kitabı - Ankara'da bir semt, 14. Tersî Açıklama, bilgilendirme - Fasulye, nohut gibi yemelerin suyunu çekip kıvımlanması, 15. Dünyanın uydusu - Tersî İslamların dördüncü halifesi, 16. Sünni olmayan müslümanlar - Ali Baba'nın savattığı haydutların dörtlü bir.

Satranç

İki At oyunu (Prusya Partisi)

Beyaz: Kuindschî Siyah: Klown

1.e4,e5 2.Ag3,Ae6 3.Fc4,Af6?

(Dikkat edilirse, geçen sayımızda verdiğimiz İtalyan partisi ile Prusya Partisinin tek farkı, sıyahan 3...Fc5 yerine 3...Af6 oynamasıdır. Bu hamleyi "risik"li hamle olarak nitelememizin nedeni, beyazın gelişimini ihmal ederek doğrudan saldırmasına olanak sağlamasıdır.)

4.Ag5?, d5 5.e4-d5 (Satranç literatüründe bu kadar çok incelenen pek az durum vardır. En önemli soru, sıyahan şimdi niçin d5 piyonunu almayacağıdır. 5...A.d5 hamlesinden sonra beyaza zafer vaadenden iki devam yolundan birini veriyoruz: 6.A.f7!, Şif7 7.Vd3+ Şe6 8.Ac3,Ab4 9.Ve4!,c6 10.a3,Aa6 11.d4,Ac7 12.Ff4!,Şif7 13.F:e5 ve sıyah yeterli bir savunmadaya ulaşır.) 5...A.a5 6.Fb5+ c6 7.d5:c6,b7: c6 8.Fe2 (Daha "aktif" olan çekilme hamlesi 8.Fa4? çok yanlış olurdu. Çünkü 8...h6 9.AD,c4 10.Ae3,Vd4! 11.F:c6+ A:c6 12.A:c6,Vd5 ve beyaz at kaçamaz.) 8...h6 9.Ah3,Fc5? 10.Ac3,Vd4! 11.D3, Vh4 12.0-0-0 13.Sh1 (Böylece sıyah h3 teki atı almayla zorlanıyor. Aksi halde 14.Ag1 ve ardından 15.Af3 gelecek.) 13...Fh3 14.g2:h3,Ka8!d8? (Doğru devam yolu şuydu: 14...F:f2 15.Ff3,Ka8!d8!) 15.f4,e5!4 16.Kf4,Vh3 Şimdi ortaya çıkan bu durumda, beyazın 17.b4? hamlesiyle hemen alet kazacağı düşülebilir. Oysa: 17...Fd4! 18.Kd4,Kf5 19.b:a5,Ke8 ve sıyahın saldırısını pür-kürme çok zor. Görülüyor ki, en açık hamle, her zaman en iyi hamle değildir!) 17.Kf6! (Bu hamleyle birlikte, inişiyatif beyazın eline geçiyor.) 17...e7!6 18.Ae4, Fd4 19.Fg4!,Vh4 20.Fd2 (Aynı anda iki tehdit birden: F:a5 ve Fe1. Yezirini göndermek için sıyah hemen bir taşını yermekten çıkarmak zorunda.) 20...f5 21.Fg4: f5,Kd5? 22.Vf3,Ab7 23.Fc1,Ve7 24.Ve4+ f5,Şa8 25.Vh5,Ve6!26.Ag3,Ad6 27.F:e6,Kh5 28.A:h5,f7:c6 29.Fc3,Af5 (Şimdi beyaz çok kolay kazanır. Seçtiği devam yolu en basitidir.) 30.Ke1,A:g3+ 31.A:g3,Kf6 32.h3,Şh7 33.Kf1 Şe6 34.Şe2,K:f1 35.A:f1,Şf5 36.Şf3 Şe5 37.Ae3,h5 38.Ae2,f1 39.h3,Şd4 40.Af4 ve terk.

atının sonucu: Fuat Saka ve Halim gösterileri özellikle geniş ilgi topladı.

Batı Berlin'de

Batı Berlin'de 12 Eylül'ün üçüncü yiliye Şili'deki faşist diktatör 9 Eylül akşamı Teknik Üniversite'nin Audimax salonunda yapılan bir dayanışma toplantısı ve 12 Eylül günü yapılan bir gösteri yürüyüşüyle protesto edildi.

Teknik Üniversite salonunda yapılan ve Alman ve yabancı çok sayıda örgütün desteklediği toplantıda, BatıBerlin Sosyalist Birlik Partisi Başkanlık Kurulu Büro ve Sekreteryası üyesi Klaus Feske, Şili Komünist Partisi MK Üyesi Gustavo Ojeda, DİSK'e bağlı Tekstil Sendikası Başkan Yardımcısı Selahattin Uyar ve Kürtiler adına da Muhammed Ali konuşular.

Batı Berlin'deki bu eylem, Federal Almanya'daki eylem platformunda yer alan örgütlerle gerçekleştirildi.

ve özü

Geçen sayımızda 12 Eylül'ü protesto eylemlerinin hazırlığına ilişkin verdiğimiz haberde, Danimarka'daki eylemi sadece "Danimarka Türküylü İşçiler Birliği"nin düzenlediği biçiminde bir ifade yeraldi. Oysa söz konusu etkinlikler bir "Eylem Birliği Platformu"nda bir araya gelen "Danimarka-Türkiye Dayanışma Komitesi, Danimarka Türküylü İşçiler Birliği (FAT), BİRKOM tarafların, KKDK-Federasyon Danimarka Komitesi, İşçi Gerçeği, Danimarka-Kürdistan Kültür ve Dayanışma Derneği, Emeğin Birliği" örgütleri tarafından gerçekleştirildi. Bir haberleşme kursurundan doğan bu yanlışlıktan dolayı okurlarımızdan ve sözkonusu örgütlerden özür dileriz.

Türkiye Postası

Türkiyeli aydınlar Bonn'da etkili bir eylem düzenledi

Türkiyeli sanatçılar, öğretmenler ve sendikacılar arasında oluşan anti-faşist aydınlar grubu 12 Eylül günü Federal Almanya'nın başkenti Bonn'da ilginç bir protesto gösterisi düzenlediler. Bonn'da Beethoven heykelinin bulunduğu alanda boyunlarına "Almanya 1933 - Türkiye 1983" yazılı afişler asmış Türkiyeli ilerici, alandan geçenleri büyük ilgişini topladı. Kürt ve Türk aydınlarını, ilericiilerini Cunta'ya karşı ortak bir çıkışı olarak ayırı bir anlam taşıyan bu eylemde ressamlar kollarından tuvallelerini zincirlemişti. Öyle rüm yapıyorlardı. Ozanlar sazlarını tellerine zincirlemişti bilekleriyle vuruyorlardı. Kolkola gimiş ve birbirine zincirlemiş Türkiyeliler arasında Dursun Akcan, Melike Demirag, Aydın Karahasan, İsmail Coban, Şivan, Ömer Polat, Şanar Yurdutapan, M. Yürekli gibi sanatçıları yanı sıra Murat Tokmak, T. Atı, Y. Ankan, A. Yeşilyurt, A. Özveren, T. Östin, G. Gazioglu, K. Uzun gibi sendikacı ve TÖB-DE'RI demokratları da yer alıyor ve öbek öbek toplantılar yapıp Alınları Türkiye'deki durum hakkında bilgi veriyorlardı.

12 Eylül'ü protesto mitingi sol güçlerin eylem birliğinde yeni ve olumlu bir adım oldu

Binlerce Türkiyeli Köln'de faşist Cunta'yı protesto etti

Fotoğraflar: M. Ünal-Soner Gürlor

Federal Almanya'da 10 Eylül'de Köln kentinde yapılan "Üçüncü Yılında Askeri Faşist Cunta'ya Protesto Yürüyüşü"ne 15 bine yakın ilerici, yurisever, demokrat katıldı.

Bu yıl, geçen yıllara göre yürüyüş kortejinde görülen değişim, Alman ilericilerinin yürüyüşe katılma oranındaki artış idi. Bu gelişme hemen bütün örgütlerin kortejlerine bakıldığında dikkat çekiyordu. Üstelik *Alman Komünist Partisi (DKP)* ve *Sosyalist Alman İşçi Gençliği (SDAJ)* da bu yılki yürüyüşe pankartları ve flamalarıyla, *aynı bir blok* oluşturarak katıldılar.

Yürüyüş katılımlar sabahın erken saatlerinden itibaren Ebertplatz'da toplanmaya başladılar. Saat 11'de yürüyüş kolu harekete geçti. Yaklaşık iki saat sonra yürüyüş kolunun başı miting alanına vardığında, yürüyüş kolunun sonu toplanma yerinden yeni hareket ediyordu.

Yürüyüşe yönelik herhangi bir provokasyon ve saldırıya olanak vermemek için tüm örgütlerin ortak çabası sonucu oluşturulan geniş güvenlik önlemleri altında disiplinli geçen yürüyüş, cuntaya karşı kını ve nefreti dile getiren belgiler haykırıldıca daha da görmek kazandı.

Miting alanında ilk sözü Bilim ve Eğitim Emekçileri Sendikası (GEW) Köln şube başkanı *Reinhardt Hocker* aldı. Daha sonra platform adına hazırlanan ortak konuşma, Diyarbakır cezaevleri direnişilerinin basın açıklaması okundu. Ardından *Yeşiller* parlamentosu grubu üyesi, Federal milletvekili *Dirk Schnel-*

der söz aldı. İki konuşma arasında Kürt ozanı Şivan'ın sazıyla eylemi renklendirmesinden sonra, Federal Almanya'daki "Şili Solu" adına bir bayan temsilci Şili'li demokratların dayanışmasını dile getirdi. Bu konuşmaları *TÖB-DER* Genel Başkanı *Gültekin Gazioglu* ve *DISK* temsilcisi *Yücel Top'un* konuşmaları izledi.

Tüm konuşmacıların değindikleri ortak noktalar, Türkiye'deki Amerikancı faşist diktatörlüğün işçi sınıfı, emekçi halkımız ve onların politik sendikalar ve demokratik örgütlerine karşı giriştiği saldırılar, baskılar; İstanbul askeri cezaevlerinde siyasal tutukluların Temmuz ayında *başlatılan* ve barbarca kırılan *yığı* direnişleri, Diyarbakır'da Eylül başında başlatılan ve bugünlerde de sürmekte olan açlık grevi; Federal Almanya'daki gerici koalisyonun yabancı düşmanı yabancılara politikası, Türkiye cuntası ile ilişkileri ve göçmen işçilerin yığın örgütlerine karşı tutumu idi.

Konuşmalarda Amerikan emperyalizminin savaş tehlikesini arttırıcı girişimlerine dikkat çekildi, buna karşı Federal Almanya'da sonbahar başı eylemlerine katılımın önemi ve Türkiye'deki faşist diktatörlüğün, ABD planlarına bugün dünden daha da fazla alet olması gerçeği üzerinde durularak ülkemizdeki faşist diktatörlüğe karşı savaşımın barış savaşımından ayrı ele alınmayacağı vurgulandı.

İZLENİMLER

Burda "çıt" diyen...

Mehmet ÜNAL

Miting meydanında sahneye çıkan bir Alman müzik grubu Türkçe, "Faşizme karşı omuz omuza" diye haykırınca, koskoca alan önce şaşırarak baktı. İkinci kereinde bu çağrıya katıldılar. Köln göklerini çınlatılar. Neden mi söz ediyoruz? 10 Eylül 1983 günü Köln'de, cuntaya karşı yapılan yürü-

Yurtdışındaki DİŞK'lı sendikacılar da yürüyüş kollarındaydılar ve DİŞK'ın bayrağı çevresinde kenetlenerek yürüdüler

Türk, Kürt, Alman ile binlerce ve binlerce ilerici cuntaya karşı halkımızın savaşıma kararlılığını omuz omuza dile getirdiler

İZLENİMLER

Bir adım ilerde, daha yolun başında...

Hasan A. YORULMAZ

Serin ve puslu sonbahar sabahı binlerce Türk ve Kürt ilerici Türkiye halklarının üzerine bir karabasan gibi çöken askeri faşist diktatörlüğün erke zorla el koyuşunun üçüncü yılında onu lanetlemek için toplandılar.

Bu yılki protesto eyleminde bambaşka bir hava esiyordu. Gerçi yürüyüş kolu daha harekete geçmeden bardaktan boşanırcasına yağmur başladı ama bizim sözünü etmek istediğimiz bu değil. Geçen yıllarla kıyaslayacak olursak yürüyüşün kararlılığı, coşkusu, disiplini çok daha üst düzeydeydi. Türkiye solu'nun geniş bir yelpazesinin Federal Almanya'daki yandaşlarını kapsayan bu eylem birliği yürüyüşünde tek örgütlerin tabanlarındaki insanlar birbirlerine daha bir güvenli, daha bir dostça bakıyorlardı. Kısacası örgütlerarası savaş arkadaşlığı geliyordu. Bu olgu yürüyüş platformunun hazırlanmasında da ifadesini bulmuştu. Geçen yıl 100 saatlik görüşmeler sonucunda hazırlanan platform, bu yıl 3 toplantı sonunda kamuoyuna açıklanabilmişti. Ve ortaya çıkan platformun niteliği daha ileri bir düzeydeydi. Uluslararası görevlerle, ulusal görevlerin birliğinin bir ifadesi olan barış savaşının önemi, platform çağrısında onurlu yerini almıştı.

Bu kuşkusuz kendiliğinden olmadı. Eğer bugün birlik yönünde gösterilen çabalar bir adım ileride görülebilmişse bunu, yaklaşık üç yıllık bir suskunluktan sonra Türkiye'den yükselen kıpırdanmalar, cezaevlerinden gelen direniş haberleri dayatıyordu; tek tek tüm örgütlerin geçmişten çıkardıkları dersler dayatıyordu. İşte tüm örgütlerin ortak çabası sonucu 12 Eylül askersel faşist devriminin üçüncü yılında başanlı bir eylem gerçekleşti.

Yürüyüş kolu sürekli ve şaşıncak yağmura karşın disiplinli bir biçimde Köln'ün, İstanbul'un sokaklarından geçenken çevrede biriken veya hafatasına alışıveriş yapan Türk ve Kürt emekçileri yağdırlan ülkede, Federal Almanya'daki sorunlarını da yürüyüşçülerin pankartlarından görüyorlar. Gideceği yere geç gitmeyi göze alıp, alışverişini, sohbetini yanda kesip yürüyüş izleyenlerin sayışı bu yıl daha da fazlaydı. Onlar da yanın birlikte yürümenin hazırlığını yapıyorlar. Önemlidir, eylemli dükkanların içinden, camıların ardından değil, daha da yakınlaşarak, yürüyüş kolumu kenarından izliyorlar. Birçoğunun o gün sadece kendinde henüz yürüme cesareti bulamadığını eylemi kenardan seyrettiğine eminiz.

Yolun aşağı yukarı yarısına varmıştık. Büyük, lüks bir otelin önünden geçiyoruz. Dördüncü kattan bir bayan yürüyüşü izliyor. Alman desen değil, Türkiye'li desen göçmen işçi eşlerine hiç benzemiyor. Zaten öyle olsa orada işi ne? Gözüm takıldı oraya. Bir ara belgiler kasılmıştı. Herkes derin nefes alıp önden yeri belginin gelmesini bekliyordu. "Gidin Türkiye'de yürüsenize kolayla" diye seslendi. Kendini tatminmişti. Türkiye kaymak tabakasının Köln'ün lüks otelindeki temsilcisiydi bayan. Yanıt yürüyüş kolumu bir anda inetti! Faşizme karşı omuz omuza! Özellikle Kültür yürüyüşünden sonra eylem birliğinde bir adım daha ilerideyiz. Evet, ama yolun da daha başındayız...

12 Eylül'ün üçüncü yılında Türk ve Kürt örgütleri arasında eylem birliği pekiştirici, omuzdaştırıcı geliştirici tutumların ağır bir mitingin bir başka olamı olduğu

Faşist camianın işkenceci tarafından katledilen, 'ser verip sür vermeyen' devrim savaşçısı M.Hayrullahoğlu da alanda, savaşın göbeğindeydi...

söz ediyorduk. 10 Eylül 1983 günü Köln'de, cuntaya karşı yapılan yürüyüşten.

Federal Almanya'da yağmursuz yürüyüş şimdiye dek görmedim. Her neyse hep yağmurlu geçti katıldığım yürüyüşler. İşte geçtiğimiz Cumartesi günü de böyle bardaktan boşanırcasına yağmurluydu... Ama yürüyüşçüler hiç mi hiç aldırış etmediler bu yağmura... Dimdiki yürüyüşçüler... Silahlanmaya son! "İşçiler buraya!" "Faşizme karşı omuz omuza!" belgilerini göğüs derelerine haykırarak. Yol kenarında bir Alman kadın "Nece buradan yürüyorlar? Memleketlerinde yürüsünler" sorusuna, "Ne yaparsınlar, orada simdiki yürüyemiyorlar" diye yanıt almca polisten, arkasına bakmadan uzaklaşıp gitti.

Yürüyoruz kortel birliktir. Selam alıp, selam veriyoruz tanıdığımız yüzlere. Ne kadar da çokmuş! İki saat bekliyoruz bir köşede. Fotoğrafıyoruz. Bir yandan da soruyoruz: "Daha ne kadar arkadaş var?" "Yansı" diye yanıtıyorlar bizi. Gidiyoruz, gidiyoruz kortel birliktir. Kararı insanları yanında yürümek, omuz omuza olmak güç katıyor kişiye... Miting meydanına yaklaşıyoruz. her taraf dolu. İnsanlar dolu... Sahneden bir başka dost meydana gelenleri düzenlemeye geçiyor. Hayır meydana sığınmıyor! Geçen yılkinden daha güçlüyüz. Sesimiz daha güçlü çykıyor: Haydin; faşizme karşı omuz omuza!

Dağıtılan bildirileri topluyoruz. Hep-sinde birliktir dem vuruluyor ve birlik olumaması isteniyor. Tek hedef: Tüm demokratların birleşerek cuntayı alaşağı etmesi idi. "Hoch die internationale Solidarität" türküsü: Yaşasın uluslararası dayanışma ile tekrar tekrar, yürüyüşe katılan Almanlar selamlanıyordu.

12 Eylül'ün üçüncü yılında cuntayı devirmede, güçlü silah eylem birliği olduğuna inanç daha da sıkıydı. Üç gün önce Türkiye ile konuşmuştuk. Bir arkadaş "yürüyün, daha da fazla yürüyün, sizin orada 'it' demeniz burada bomba gibi yankılanıyor" demişti. İşte Köln kentinde kükük de olsa bir anlamlı tokat patladığı cumtanın yüzüne.

USTAV